

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Fourth day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 24th March, 1972.

The House met at Three of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

OATH OR AFFIRMATION

Mr. Speaker :—Mr. B. Ratnasabhapathi, Member elected from the Rajampet Constituency will now take the oath. I request Mr. B. Ratnasabhapathi to take oath.

Sri B. Ratnasabhapathi, Rajampet Constituency took the oath

CONDOLENCE MOTION.

re : Demise of Sri M. Bapaiah Chowdary, Formen M. L. A.

Mr. Speaker :—I regret to announce the demise of Sri Mandava Bapiiah Choudary, a former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly. I now request the Chief Minister to move the Condolence Motion.

The Chief Minister (Sri P. V. Narasimha Rao) :—Sir, I beg to move :

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Mandava Bapiiah Choudary a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the Members of the bereaved family.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా! శ్రీ మండవ బాపయ్య చౌదరి గారు ఎడ్వోకేట్, బి. ఎ., బి. యల్. ప్రథమంగా 1952 లో మద్రాసు శాసన సభకు ఎన్నికైనారు. ఆ తరువాత 1955 లో కూడ మళ్ళీ ఎన్నికై 1962 వరకు ఇక్కడ సభ్యులుగా ఉన్నారు. వారు 28 నవంబరు 71 నాడు గుంటూరులో మరణించినారు. 1952 నుండి 1962 వరకు పది సంవత్సరాలు మన శాసన సభలో సభ్యులుగా వున్నటువంటివారు. చాలా సీనియర్ సభ్యులు. వారు మరణించి నందుకు మన సంతాపాన్ని వెల్లబుచ్చుతూ, వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాకయని,

వారి కుటుంబానికి మన సానుభూతి తెలుపాలని యీ తీర్మానము ద్వారా నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీనివాస :— అధ్యక్షా ! మండవ బాపయ్యచౌదరిగారు మద్రాసు రాష్ట్ర శాసన సభలో మాతోబాటుగా సభ్యులుగా వుండి, చాలా చురుకైన పాత్ర నిర్వహించేవారు. చాలా హాస్యంతో కూడిన ఉపన్యాసాలు చేస్తూవుండేవారు. రాజకీయ రంగములోనే గాకుండా, వృత్తిరీత్యా, ఎడ్యుకేట్ గాకూడా గుంటూరు బాల్ లో చాలా ప్రముఖమైన న్యాయవాదిగా వున్నటువంటివారు. తిరిగి '55 లో ఎన్నికై శాసన సభ్యులుగా పనిచేస్తూ ఆకస్మికంగా వారు 71 నవంబరు 26 వ తేదీన గుంటూరులోనే చనిపోవడం జరిగింది. క్యాన్సర్ వ్యాధితో బాధపడుతూ, రాయవెల్లూరు వెళ్ళి వైద్యం చేయించుకుంటూ వుండినారు. వారు అకాలంగా మరణం చెందినారు. వారి మరణానికి మా పార్టీ తరపున గాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ, వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని వ్యక్తంచేస్తూ, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటాద్రి :— అధ్యక్షా ! మండవ బాపయ్యచౌదరిగారు ఆకస్మిక మరణానికి సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముతో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము.

అధ్యక్షా ! మండవ బాపయ్యగారిలో దాదాపు 30-35 సంవత్సరాలుగా నాకు సంబంధం వున్నది. మేము కొలేగ్స్ గా వున్నాము. మాతో న్యాయవాదిగా వుంటూవుండేవారు. ఆయన ప్రాక్టీసు కూడ చాలా బాగుండేది. రాజకీయాల లోనేగాక, న్యాయవాద వృత్తిలో కూడ మంచి నిష్ణాతుడనిపించుకునే చక్కని ప్రాక్టీసు వుండేది. బీరవారికి సహాయం చేస్తూవుండేవారు. ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో శాసన సభ్యులుగా వున్నారు. తిరిగి మరల ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కూడ ఎన్నికైనారు. వారు జబ్బుపడి, వెల్లూరు హాస్పిటల్ లో చేరడం, తగ్గిందని కులాసాగానే వున్నానని కబురుచేశారు. కాని, వారు అకస్మాత్తుగా మరణించడం జరిగింది. వారి మరణం మా గుంటూరు జిల్లాకు తీరని లోటుఅని చెప్పక తప్పదు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని వ్యక్తిగతంగా నా తరపున, మా పార్టీ తరపున వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri Ch. Parasuram Naidu :— Sir, I associate my group with the sentiments expressed by the Leader of the House and the other friends and request that the sympathy of this House be conveyed to the bereaved family and wish that the soul of the departed gentleman may rest in peace.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— అధ్యక్షా ! మండవ బాపయ్యచౌదరిగారి మరణానికి సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. వ్యక్తిగతంగా వారితో నాకు పరిచయం లేదు. ఇంత వరకు పెద్దలు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో ఏకీభవిస్తూ, నా పక్షాన, తెలంగాణా ప్రజాసమితి పక్షాన సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— అధ్యక్షా! మొదటి జనరల్ ఎన్నికలలో ఎన్నికైన నటువంటి సభ్యులలో బాపయ్యచౌదరిగారొకరు. తమకు తెలుసు — బాపయ్యచౌదరిగారు మనతో సహచరుడుగా ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఉన్నారు. బహు ఉత్సాహవంతులు; చాలా చురుకయినటువంటివారు చాలా తెలివితేటలుగలిగిన వ్యక్తి. ఇండిపెండెంట్ సభ్యులుగా ఆయన ఎన్నికై నట్లు నాకు గుర్తు. తదుపరి 56 లో కూడా — ఆ ఎన్నికల పోరాటం చాలా తీవ్రమైనది — అందులో కూడా ఆయన గెలవడం తటస్థించినది. అయితే ఆయనది పెద్ద వయస్సు కాదు. చాలా అనుభవం వున్న వ్యక్తి. ఆయనను కోల్పోవడం దురదృష్టకరం. ఈనాడు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానముతో, నా మిత్రులలో బాటుగా ఏకీభవిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని ప్రకటిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— అధ్యక్షా! మండవ బాపయ్య చౌదరిగారిని నేను చూడలేదు. సభ్యులు చాలమంది వారిగురించి తెలియజేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానమును నా పార్టీ తరపున బలపరుస్తూ, వారి కుటుంబానికి మీ ద్వారా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:— అధ్యక్షా! మండవ బాపయ్య చౌదరిగారు మాతో గుంటూరు జైల్లో ప్రాక్టీసు చేశారు చాలామంది కంటే వారితో మాకు సాన్నిహిత్యం వుండడం జరిగింది. బాపయ్యచౌదరిగారు చాలా నిగర్వి ఆయన పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ గా కూడా ఒక టర్మ్ పనిచేశారు. అప్పుడు కేవలం ప్రాసిక్యూటర్ గా కాకుండా, డిఫెన్స్ ఎడ్వోకేట్స్ కు చాలా నిరాడంబరంగా, చాలా కలుపుగోలుతనంతో — కోర్టు అంటే నిజమైన న్యాయస్థానంగా వారు వ్యవహరించే వారు. వారు చనిపోయిన రోజున, నిజంగా గుంటూరు జైల్ అంతా, ఎప్పుడూ లేని వద్దతిలో, చాలా విచారాన్ని వ్యక్తం చేసినది. అటువంటివారు పోవడం, గుంటూరు జైల్ కు కూడా చాలా నష్టమని ఆనాడు మేమంతా ఫీలయినాం. సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను హృదయపూర్వకంగా సమర్థిస్తున్నాను. వ్యక్తిగతంగా కూడా నా విచారాన్ని యీ సభా ముఖంగా ప్రకటిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:— అధ్యక్షా, సభానాయకులు ప్రవేశపెట్టిన యీ సంతాప తీర్మానాన్ని నేను హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తూ మండవ బాపయ్య చౌదరిగారి ఆత్మకు శాంతి కలుగజేయాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— సభానాయకులు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టుతూ చెప్పిన మాట్లాడతామా. అట్లాగే ఇతర పార్టీల గౌరవసభ్యులు వెలిబుచ్చిన భావాలతోనూ ఏకీభవిస్తూ శ్రీ మండవ బాపయ్య చౌదరిగారి మరణంపట్ల విచారం వెలిబుచ్చుతున్నాను. నాకు కూడా వారు చిరవరచితులు. 1952 లోనే ఉమ్మడి మద్రాసు శాసనసభలో సభ్యులుగా వున్నారు వారు. మంచి ఉత్సాహవంతులు.

రెజిస్ట్రేషన్ కార్యక్రమంలో కూడా చురుకుగా ప్రవేశం చేస్తుండేవారు. దేశానికి యింకా ఎంతో సేవ చేయగలిగిన రోజులలోనే వారు అకాలమరణం చెందడం విచారకరం. అందచేత వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ అందరూ ఒక్క నిమిషం నిలబడి యీ తీర్మానాన్ని ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

The question is :

"That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Mandava Bapaiah Chowdary a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the Members of the bereaved family".

The motion was adopted nem con all Members standing.

re DEMISE OF SRI J. VENKATESAM, FORMER M.L.A.

Mr. Speaker:—I regret to inform the House the demise of Sri J. Venkatesam, a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly. I now request the Chief Minister to move the condolence motion.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I beg to move :

"That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri J. Venkatesam, a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family".

Mr. Speaker :—Motion moved.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, తె. వెంకటేశంగారు సికిందరాబాదు వాస్తవ్యులు. వారు 1952 ఎన్నికలలో కరీంనగరు జిల్లా హుజూరాబాద్ డివిజన్ మెంబర్ నియోజకవర్గం నుండి సోషలిస్టు పార్టీ తరపున ఎన్నికైనారు. 6 సంవత్సరాలు మెంబరుగా వున్నారు. అంతేగాక కార్పొరేషనులో చాలా కాలం కౌన్సిలరుగా వున్నారు. ఆ పార్టీలో చాలా ఉత్సాహంగా పని చేసిన కార్యకర్తలలో వారొకరు వారు డిసెంబరు 7 వ తేదీన మరణించడం జరిగింది. సికిందరాబాదు పట్టణానికి సంబంధించిన సుప్రసిద్ధ నాయకులలో వారొకరుగా వున్నారు. వారి అకాల మరణం సికిందరాబాదు రాజకీయ వర్గంలో ఒక విధమైన లోటు కల్పించిందని చెప్పడంలో ఏమాంటి పొందేవాంలేదు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగాలని, వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలిపాలని నేను యీ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, వెంకటేశంగారు మొట్టమొదటసారిగా ఎన్నికలలో వామపక్షవాదంతో ఎన్నికైన సభ్యులని యీ తీర్మానం ప్రవేశపెడుతూ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాటలు విన్న తరువాత వామపక్ష ఉద్యమాలలో పనిచేసే వ్యక్తిని కోల్పోయామనే బాధ వ్యక్తమవుతున్నది. అటువంటి అకాల మరణం చెందినందుకు మా పార్టీ తరపున గాఢ సంతాపం తెలియజేస్తూ

వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారి తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. వెంకటేశంగారితో మాకు ప్రత్యేకంగా సంబంధంలేదు కాని ముఖ్యమంత్రిగారు వారు సికిందరాబాదులో ప్రముఖ రాజకీయవాది అని చెప్పారు. అందువల్ల వారి మరణం సికిందరాబాదు పట్టణానికి లోటనే చెప్పాలి. నేను మా పార్టీ తరపున కూడా వెంకటేశంగారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని కోరుతూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, నేనుకూడా సికిందరాబాదుకు చెందినదాననే. వెంకటేశంగారు నాకు బాగా తెలుసు. వారు పెద్దాయన కులములో పుట్టినవారు. వారికి 7 మంది బిడ్డలున్నారు వారి సంసార చాలా కష్టదశలో ఉన్నది. వారు గట్టిగా పనిచేసే కార్యకర్త. యద్దం జరిగినప్పుడు యిక్కడ నుంచి వెళ్ళినవారిలో ఆయన ఒకరు. తెలంగాణా ఉద్యమంలో కూడా వారు గట్టిగా పనిచేశారు. 1952 లో బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారి మంత్రి వర్గమున్నప్పుడు వారు అసెంబ్లీ సభ్యుడుగా వున్నారు. అకస్మాత్తుగా హార్ట్ ఎటాక్ అయి వారు చనిపోయారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని నా తరపున, మా పార్టీ తరపున బలపరుస్తూ వారి కుటుంబానికి మీ ద్వారా నా సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాను.

Sri Syed Hasan :—I rise to support the condolence motion moved by the Hon'ble Chief Minister. Mr. J. Venkatesam was my colleague and I knew the services he has rendered to the humanity and to his community as such. We all should remember his services and should try to follow what he has done for the sake of humanity.

I associate myself with the sentiments expressed by other Hon'ble Members and I would like to convey the sympathies of all of us to the bereaved family.

శ్రీ సి హెచ్. పరశురామనాయుడు :— అధ్యక్షా! వెంకటేశంగారి గుణగణాల గురించి ముఖ్యమంత్రిగారూ, యితర సభ్యులూ చెప్పిన అన్ని విషయాలతో నేను నా గ్రూపు పీఠవిస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను వారి ఆత్మ శాంతిని పొందాలని కూడా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— అధ్యక్షా! వెంకటేశంగారు నాకు రెండు మూడు సంవత్సరాల నుంచి నన్నీహితంగా పరిచయం వున్న వ్యక్తి. ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పినట్లు ప్రజా సమస్యలలో చాలా యాక్టివ్ గా పనిచేసిన నాయకుడు వారు. వారి మరణవార్త వినగానే నాకు విచారంగా వున్నది. సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును బలపరుస్తూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ, వారి కుటుంబానికి నా తరపున, టి. పి. ఎస్. తరపున సానుభూతి తెలియజేస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:— అధ్యక్షా! సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన యీ సంతాప తీర్మానాన్ని హృదయపూర్వకంగా బలరుస్తూ శ్రీయుత జె. వెంకటేశంగారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ లిరుమలయ్య:— అధ్యక్షా! ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తూ వెంకటేశంగారి ఆత్మకు శాంతికలుగాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎల్. నారాయణ:— అధ్యక్షా! ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. వెంకటేశంగారు బీహారీ హరిజన కుటుంబానికి చెందినవాడు. ప్రాగాటూల్సులో కార్మికుడుగా పనిచేసేవారు. 42 లో క్విట్ ఇండియా మూవ్ మెంటులోనూ, 47 లో సత్యాగ్రహంలోనూ పాల్గొన్నవారు. బ్రేడ్ యూనియను కార్మికుడుగా ఎన్ని రంగాలలోనో పని చేశారు. ప్రతి ప్రజాఉద్యమంలోనూ, ఆందోళనలోనూ పాల్గొనేవారు. గోవా సావ్యతల్యమరంలో పాల్గొని కఠిన జైలు శిక్ష అనుభవించారు రెలంగాణా ఉద్యమంలో కూడా రెండు మాసాలు రాజమండ్రి జైలులో వారికి శిక్షవడింది. వారు పాల్గొనని ప్రజాఉద్యమమే లేని చెప్పవచ్చు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు వారు లేకపోవడం సికిందరాబాదు రాజకీయరంగంలో పెద్ద లోటు. సికిందరాబాదు పట్టణానికి చెందిన ప్రతి పౌరుడూ యీ లోటును గమనిస్తున్నాడు. వారి ఆశ్మకు శాంతి కలగాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ నాగంపిష్టారావు:— అధ్యక్షా! ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. జె. వెంకటేశంగారు సికిందరాబాదులో యువక నాయకుడుగా ఉంటూ క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలోనూ గోవా ఏజిటేషన్ లోనూ రెలంగాణా ఏజిటేషన్ లోనూ మొదటి వ్యక్తిగా పనిచేసినవాడు. మాతోపాటు రాజమండ్రి జైలుకు వచ్చి రెండు నెలలు ఉన్నాడు. చాలా పేర కుటుంబానికి చెందినవాడు ప్రతి ఉద్యమంలోనూ ముందుండేవాడు. కౌన్సిలరుగా సికిందరాబాదు పౌరులకు తోడ్పడేవాడు. వారు అకస్మాత్తుగా హార్టు ఎటాక్ వల్ల చనిపోయి నందుకు సంతాపం వెలిబుచ్చుతూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలుపుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— శ్రీ వెంకటేశంగారు నాకు కూడా పరిచితులే. ఆయన జీవిత కాలంలో ప్రజల కొరకై జరిగిన అనేక ఉద్యమాలలో పాల్గొన్న వ్యక్తి. ప్రజా కోరికల పట్ల జరిగే ఉద్యమాలలో ముందుకు వచ్చి పాల్గొన్న ప్రజా సేవకుడు. ఉభయ పట్టణాలకు సంబంధించిన అనేక ఉద్యమాలలో ఆయన పేరు అందరికీ తెలిసినదే. ఇటువంటి వ్యక్తి అకాల మరణం చెందడం అందరికీ విచారాన్ని కలిగించింది. మన రాష్ట్రానికే లోటు అనే అభిప్రాయం వెలిబుచ్చుతూ సభా నాయకులు,

re : Demise of Sri Pappuri Ramacharyulu,
former Member.

ఇవర మిత్రులు చెప్పిన మాటలతో నేనుకూడా ఏకభవిస్తూ ఈ తీర్మానాన్ని నిలబడి ప్రశీనంగా పాస్ చేయాలని గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను

Mr. Speaker:— The question is :

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri J. Venkatesam, a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family”.

The motion was adopted nem con all the Members standing in their seats.

re: Demise of Sri pappuri Ramacharyulu former M. L. A.

Mr. Speaker:— I regret to inform the House the demise of Sri Pappuri Ramacharyulu, a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly. I request the Chief Minister to move the condolence motion.

Sri C.V.K. Rao:—It is not on the agenda, Sir.

Mr. Speaker:—It is true. Why not we take up and dispose it off.

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, I beg to move :

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Pappuri Ramacharyulu, a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family”.

Mr. Speaker:—Motion moved.

శ్రీ పి.వి.నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, పూజ్యులు పప్పురి రామాచార్యులు గారు 21 వ తేదీన పరమపదించినట్లు ఇప్పుడే వార్త అందింది. అందుకే మన ఎడెండాలో లేకపోయినా, ఈ తీర్మానాన్ని తమ అనుమతితో ప్రవేశపెడుతున్నాను. 1955 నుంచి 1962 వరకు, 7 సంవత్సరాలు, రామాచార్యులుగారు మన శాసనసభలో సభ్యులుగా ఉన్నారు. స్వతంత్ర సమర యోధులలో వారు అగ్రగణ్యులు. రాయలసీమలో ముఖ్యులైన నాయకులుగా ఆ నాడు రాణించిన వారు. రాజకీయాలలోనే కాకుండా సాహిత్య రంగంలో వారు చేసిన సేవ అమోఘమైనది. నేను అనేకమార్లు సాహిత్య విషయాలలో వారిచ్చిన ఉపన్యాసములను, వ్రాసిన లేఖలను చదివినాను. విన్నాను. ఎంతో సున్నితమైన విమర్శక బుద్ధి, దృష్టి ఆయనకు ఉండేది. వారు పరమపదించడం అంటే సాహిత్య రంగానికి తీరని లోటుగా భావిస్తున్నాను. నేను ఎప్పుడు అనంతపురం వెళ్లినా తప్పక వారు వచ్చి నన్ను కలుసుకునే వారు. సాహిత్య రంగానికి సంబంధించి అనేక విషయాలలో చర్చలు జరిపేవారు. వారి అభిరుచి చివరి వరకు కొనసాగుతూ వచ్చింది. చాలా వినోద స్వభావం కలిగినవారు, చాలా సున్నితమైన నర్మ గర్భితమైన మాటలు మాట్లాడేవారు. వారి న్యక్తిత్వం ఉత్తేజకరమైన న్యక్తిత్వం. అటువంటి వారు, 78 సంవత్సరములు వయస్సులో మరణించారు.

24th March, 1972.

Condolence Motion :
re · Demise of Sri Pappuri Ramacharyulu,
former Member.

వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలుపుతూ ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :-అధ్యక్షా, రామాచార్యులుగారు ఆంధ్ర రాజకీయ రంగానికి భీష్మచార్యులవంటివారు. వ్యక్తిగతంగా నాకు పరిచయం లేక పోయినా, వారి జీవితం గురించి యువకులుగా తెలుసుకున్నాను. ఆయన రాయలసీమకే కాక ఆంధ్ర దేశానికే పెద్ద రాజకీయవేత్త. చిరకాలంగా జాతీయోద్యమాలలో ప్రముఖమైన పాత్ర వహించిన మహానాయకులను కోల్పోయాము. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాటలతో ఏకీభవిస్తూ వారి మరణానికి సంతాపం తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :-అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. పప్పురి రామాచార్యులు గారి మృతిగురించి ఇప్పడే విన్నాను. వారితో ఆంధ్ర రాష్ట్ర రాజకీయ రంగంలో ఒక తరం గతించి పోయింది అనుకుంటున్నాను. వారితో పరిచయభాగ్యం నాకు కలిగింది. నా విద్యార్థి దశనుంచి తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు, వారు పోరాట దశలో ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో అగ్రనాయకులుగా ఉండేవారు. కేవలం రాజకీయాలలోనే కాకుండా సాహిత్యంలోకూడా ఎక్కువ పరిశోధన చేసిన వారు. పత్రికను నడిపి చాలామంది యువకులకు ఆ రోజులలో రాజకీయ పరిజ్ఞానం ప్రసాదించిన గొప్ప వ్యక్తులు. వారు గతించినారన్న వార్త చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. వారి స్థానాన్ని ఎంతో మేధస్సు ఉన్న నాయకులు వస్తేనే కాని పూర్తిచేయలేరనే విశ్వాసం నాకు ఉంది. వారు లేని కొరత ఈ రోజున ప్రత్యేకించి రాయలసీమ రాజకీయ రంగంలో మనకు ప్రముఖంగా కనిపిస్తున్నది. వారు చేసిన త్యాగం, చూపిన మార్గం యువతరం వారికి మార్గదర్శకంగా ఉంటుందని ఆశిస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతి మా పార్టీ తరపున, ప్రత్యేకించి నా తరపున తెలుపుతూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :-అధ్యక్షా, సభానాయకులు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంతో ఏకీభవిస్తూ రామాచార్యులుగారి గురించి రెండు మాటలు చెప్పదలచుకున్నాను. వారు చాలా కాలంగా నాకు తెలుసు. వారు అనంత పురం జిల్లాలో స్వతంత్ర పోరాటంలో నాయకత్వం వహించి అక్కడ యువకులను ప్రోత్సహించి ఆ జిల్లాకు ఆంధ్రదేశంలో గొప్ప పేరు తెచ్చిన వ్యక్తి. వారు రాజకీయాలలోనేగాక సాహిత్య రంగంలోకూడా చాలా పేరుగాంచిన వారు. వారు మన మధ్యనుంచి పోవడం ఆంధ్రదేశానికి తీరని లోటు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని దేవుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :-అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. పప్పురి రామాచార్యులు గారు మహా గొప్ప నాయకులు. అనంతపురం జిల్లాలోనే కాక ఆంధ్రదేశం మొత్తంలో పేరుప్రఖ్యాతి

గాంచిన మహానాడుకులు. వారిలో నాకు సుమారు 20 సంవత్సరాల పరిచయం, సాన్నిహిత్యం ఉంది. వారు సామాజిక పరిచయంతో అనేక దఫాలుగా జైలుకు వెళ్ళి దేశసేవ చేసిన వ్యక్తి. రామాచంద్రులు గారు, జిల్లారి సుబ్బారావు గారు, తాడిపత్రి వెం. తరమణాచార్యులు గారు అంతపురం జిల్లాలో రాజీయ రంగం లో గొప్ప సేవలు చేసిన వ్యక్తులు. ఇంకా ఎన్నికలలో వారిని నేను పోయి సందర్శించడా జరిగింది. స్వీతి ఉప్పకూడా గొలుస్తావు, నాకు ఆ రోజున ఇట్లో పెండ్లి ఉన్నది ట్రాన్స్మైరా కార్మిక్ నా సంపన్న మేమందరూ వచ్చి వోట్లు వేస్తూ మని చెప్పడం జరిగింది వారు మా జిల్లాలో సహకార రంగంలోను యితర అనేక రంగములలో కూడా పనిచేసి ప్రజా హితు పొందిన గొప్ప నాయకుడు. అనంతపురం పట్టణంలో మునిసిపల్ చైర్మన్ గా ఉండి అనంతపురం పట్టణమును మంచి ఆభివృద్ధి తెచ్చిన సహావ్యక్తి. అటువంటి నాయకుని కోల్పోవడం ఒక అనంతపురం జిల్లాకే కాదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటికీ వీరనిరొటని విచారిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంతో షీకేవిస్తూ నేను నా సంతాపాన్ని వారి కుటుంబానికి తెలుపవలసినదిగా కోరుతూ శ్రవణం వారి ఆత్మకు శాంతిని కలుగజేయాలని ప్రార్థనగా తెలుపు నీకుకు టుచ్చాను.

శ్రీ ఆర్. సీతారామయ్య:—అధ్యక్షా, వచ్చూరి రామాచంద్రులు గారు నాకు చాలా కాలం నుంచి తెలిసినవాడు. వారు రాయలసీమలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా అనేక ఉద్యమాలలో పాల్గొని స్వతంత్ర రథాన్ని నడిపినయోధులు. వారు శాసన సభ్యులుగా అనేక సమయాలలో చక్కలలో పాల్గొనేవారు. అనంతరం మునిసిపల్ చైర్మనుగా పుండి అనంతపురం పట్టణమును ఆభివృద్ధి పరచినవారు. వారు నాకు గురుతులుగ్లు. రాజకీయాలలో అనేక సందర్భములలో వారిని నేను కలియడం జరిగింది. నాకు వారు సలహాలు యివ్వడం కూడా జరిగింది. అటువంటి గొప్ప వ్యక్తి, దేశభక్తుడు మృత్యు లేకుండా పోవడం చాలా విచార కరమయిన విషయం. అటువంటివారి కుటుంబానికి సానుకూతి తెలివడం మన ధర్మం. నేను ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ వారి ఆత్మకు శ్రవణం వారి కుటుంబానికి కలుగజేయాలని ప్రార్థనగా, వారి కుటుంబానికి సానుకూతి తెలియజేయుంటూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ బసప్ప:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కారవనీయులయిన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానాన్ని హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కీర్తికేసులయిన పప్పురి రామాచంద్రులుగారు సామాన్యులు కారని మనవిచేస్తున్నాను. వారు మహా మేధావులు, విద్యావేత్తలు. దేశానికి ఎంతో రాజకీయంగా, వైజ్ఞానికంగా ఎంతో పనిచేశారు నాకు సుమారు 35 సంవత్సరములనుంచి చిరవరిచి తులు. పప్పురి రామాచంద్రులు జిల్లారి సుబ్బారావుగారు మృత్యు రాజకీయ గురువులు. వారిరువురూ చేయని కార్యమేమంటూ లేదు. మా ప్రాంతంలో ఎన్నో ప్రజాహిత కార్యములు చేసినారు ఆనాడు మేము చాలా చిన్నవారము. రాజకీయంగా ఏమీ తెలియని పరిస్థితులలో వారు మా ప్రాంతం తిరిగి మమ్ములను

కాంగ్రెసులో చేర్కొని సుంచి కాశ్చక్రాలుగా మంచి పాంగెసు సైనికులుగా తయారుచేసి, వ్యక్తి సత్కృతి హంతలో వాళ్ళోనే ఉట్టు చేసినటువంటివారు రామాచార్యులుగారు ఆయన నిన్న దివంగతులైనట్లు పేరులో చూసినాము. చాలా బాధ పడ్డాము ఎందుకంటే నేనీ సంగతి దివంగతులైన సమయంలో అక్కడ హాజరు కలేదని చాలా బాధ లిగింది దానికి పమి చేయలేకపోయానాం రామాచార్యులుగారు ఎంతో ఏ గా కాకిండా పిల్లాలో ఉండే కోఆపరేటివ్ ఉద్యమ మును బ్రహ్మాండమైన చైతన్యముతో కూడి ఉద్యమం నడిపి సెంట్రల్ బ్యాంకు అధ్యక్షుడుగా, లాండ్ మార్బుగేజ్ బ్యాంకు అధ్యక్షుడుగా మార్కెటింగు సొసైటీ అధ్యక్షుడుగా రనేక రంగాలలో పని చేసినారు ఆంధ్ర రాష్ట్రం కావాలని పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు రాయలసీమవారికి ఆంధ్రులపైన విశ్వాసం లేదనే పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు ఒక మద్రాసులో ఆంధ్రరాష్ట్రం యేర్పాటు నిమిత్తం శ్రీ బాగ్ ఒకంబడిక కమిషన్ మా రాయలసీమ ప్రాంతంనుంచి పప్పురి రామాచార్యులుగారు శ్రీ బాగ్ ఒకంబడిక మీద ఉన్నతు పెట్టిన వారితో ప్రథములు. అనాటి కాలంనుంచి నేటివరకు అన్ని రంగములలో పని చేసి ప్రజా మిన్ననలకు పొందినవారు. వారు లేని లోటు ఎంతయినా ఉంటుంది అలాంటివారు దిన దినం మననండి పోతున్నారంటే ఆంధ్రదేశంలో మహానాయకులు పోవడంతో మన పరిస్థితులు చక్కబడతాయా అనే అపనమ్మకం ఏర్పడు చున్నది. దానిని భర్తీ చేయడానికి ఏమీ చేయాలి, ఎలా చేయాలి అర్థం కాకుండా ఉంది అయితే అటువంటి మహానాయకుడు కిర్తి శేషుడు అయినందుకు వారి శ్రమకు శాంతికలుగాలని సర్వేశ్వరుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి నేను సంతాప సందేశమును నా తరపున నా కాన్సల్ట్యాంట్ ను ప్రజల తరపున తెలుపుతూ విరమించుకుంటున్నాను.

(శ్రీ సి.వి.కె. రావు :-- అధ్యక్షా, పప్పురి రామాచార్యులుగారు నిండు వయస్సులో చనిపోయారు. స్వతంత్ర యోధులు, కోస్తా జిల్లాలో స్వతంత్ర యోధులలో బులుసు సాంబమూర్తిగారు, అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు ఎటువంటివారలో రాయలసీమ పరియలో వీరు అటువంటివారు వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగాలని, వారి మరణానికి నా సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తూ, వారి కుటుంబ సభ్యులకు సానుభూతిని ప్రకటిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు తెచ్చిన సంతాప తీర్మానంతో ఏకీభవిస్తున్నాను.

(శ్రీ సి.పాచ్. వరకురాం నాయుడు :-- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు, యితర మిత్రులు రామాచార్యులు గారిని గుర్తి చెప్పిన చక్కని వాక్యాలు అన్నింటిలో నా గ్రూపు తరపునంచి ఏకీభవిస్తూ వారి ఆత్మకు శాంతిని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :-- అధ్యక్షా, శ్రీ పప్పురి రామాచార్యులుగారి మరణ వార్త విన్నప్పుడు చాలా విచారం గాయం సీమలో అంతటా ప్రతి విద్యాలవంతు వికీ ప్రతి ఒక్క విద్యాలవైకు ప్రతి ఒక్క మేధావి కలుగకమానదు రామాచార్యులుగారి పాత్రను ఆంధ్రదేశం పూర్తిగా గ్రహించలేదని నా విచారం.

నేను 1940 నుంచి 1944 వరకు అనంతపురం శాశాలలో చదువుకోవడంజరిగింది. ఆ కాలంలో విద్యార్థులందరినీ ప్రభావించే శాశాలలో ఉన్న రామాచార్యులుగారు ఒకరు. వారుచేసిన ఎనలేని త్యాగాలకు పొందవలసిన ఫలితాన్ని కూడా పొందలేదు. సాధన పత్రిక నడుస్తూ ఉండేవారు. ఆ కాలంలో కల్లూరి సుబ్బారావుగారు, పప్పూరి రామాచార్యులుగారు బహిరంగసభలు పెట్టి ఉపన్యసిస్తున్నప్పుడు హాజరుకాని విద్యార్థి లేకుండాఉండేవారు. రాయలసీమ శాశాలలో చదువుతున్న మేమందరం కూడా దేశభక్తిని స్వతంత్ర దీక్షకు అంతో ఇంతో పొందకులిగినామంటే వాస్తవంగా అది రామాచార్యులుగారియొక్క గురుతుల్యమైన ఉపన్యాసమయొక్క ప్రభావమని చెప్పకతప్పదు. అధ్యక్షా వారు పొందిన పదవి ఒకటే ఒకటి. 1955 వ సంవత్సరంలో ప్రజాపార్టీ తరపున వారు శాసనసభ్యునిగా ఎన్నిక అయినారు. వారు శాసనసభలో చేసిన ప్రసంగాలు చాలా వరకు సునిశితమైన హాస్యధోరణిలో వుండేవి.

వారి మేధాసంపత్తికి, సునిశిత హాస్య రచనా విధానానికి మచ్చ తునకలు ఎన్నో వున్నవి. మీకుకూడ జ్ఞాపకము వుండి వుంటుంది. 1955 సం.లో కర్నూలు రాజధానిగా వున్నప్పుడు శాసనసభ్యులకు హాస్టలు లేదు. గుడారాలలో వుండేవారు క్రొత్తగా హాస్టలు కట్టారు. ప్రధానమంత్రి నెహ్రూవచ్చి ప్రారంభోత్సవము చేయాలనే కుతూహలముతో హాస్టలు బిల్డింగును త్వరగా పూర్తిచేయడము జరిగింది. అక్కడ చేరిన తరువాత ప్రతిపక్ష సభ్యులు హాస్టలు నిర్మాణము గురించి సందిలు వున్నవి అని, క్రాక్స్ వున్నవని అధిక్షేపణలు తెలియచేశారు. అప్పుడు రామాచార్యులుగారు వెంటనే లేచి చెప్పారు. Yes, Sir, there are some cracks in the hostel; they are inevitable in the present set up. అని. క్రాక్ అనే పదాన్ని వారు చాలా క్షేమతో ఛలోక్తిగా ఉపయోగించడమును చూస్తే దానిని అంతకించే బాగా ఉపయోగించినవారిని నేను ఎక్కడా చూడలేదు. అలాంటి సునిశిత, హాస్య దోరణి గలవారు. ఎంత దారిద్ర్యము అనుభవిస్తున్నా వైకి ఏ మాత్రము కన్పించనిచ్చే వారు కాదు. రాగభయక్రోధాలయందు స్థిరప్రజ్ఞుడు. వారు ఎలాంటి పదవులను కోరలేదు. వారి జీవితము త్యాగమయ జీవితము అని చెప్పడంలో ఎలాంటి సందేహము లేదు. వారి మరణ వార్త రాయలసీమలోని ప్రతి ఒక వ్యక్తికి తీరని బాధను కలుగజేస్తుంది. వారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని కలుగజేయాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబానికి నా సంతాపాన్ని తెలియచేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు మూవ్ చేసిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :-- కీ.శే. పప్పూరి రామాచార్యులు గారి గురించి సభ్యుల ప్రసంగాలు విన్నతరువాత వారితో నాకు పరిచయము లేక పోయినా ఒక గొప్ప మహనీయుణ్ణి కోల్పోయినామని అనిపిస్తున్నది. సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానముతో మా పార్టీ కూడ ఓకీభవిస్తూ రామాచార్యులుగారి ఆత్మకు శాంతి కల్గాలని ప్రార్థిస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు....వహ్మూరి రామాచార్యులుగారు మా జిల్లాకు చెంది వచ్చి. మొత్తం రాజకీయాలకే గొప్పనాయకులు. పీఠం, కల్యాణి సుబ్బారావుగారు మా జిల్లాకు వచ్చి తెలుసుకున్నప్పుడు 16వేల మంది 66 నేను స్టూడెంటుగావున్న కాలములో మేము మా కా జరిగిన సదరిన తరువాత వారివద్దకు వెళ్ళి సలహాలు తీసుకొంటూవుంటే వారు కపాధ్యాయులుగా పని చేస్తూ వచ్చారు. పనినివాలిటీతోను, కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలతోనే కాకుండా జర్నలిస్టుగా పనిచేసి దేశానికి ఎంతో సేవ చేశారు. నిపురుగవైన నిపువతె వుండేవారు. గొప్ప వక్తి. కల్యాణి సుబ్బారావుగారి, రామాచార్యులుగారి ఉపన్యాసాలను ఎంత దూరము అయినాసరే పోయి వివాలని అన్నించేది. తరువాత చరిత్రచేసే మహావక్తి. అటువంటి గొప్ప వక్తి పోవడము మనకు తీరని లోటు. వారి ఆశ్చర్యం శాంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ, వారి కటుంబానికి నా సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—వహ్మూరి రామాచార్యులుగారు మేము కాలేజీలో చదువుకొనే రోజులలో గురువుగా వున్నారు. వారి కుమార్తె, నేను ఒక క్లాసులో వుండేవారము అప్పుడు 2 సం. లు వారి శిష్యురికము వుచ్చుకొన్నాను. ప్రజావాక్త్రీనుంచి కానని సభ్యునిగా ఎన్నికయినారు. కర్నూలు రాజధానిగా వున్నప్పుడు ఎన్నో విషయాలు ముందు చెబుతూ బాధ్యతలు అప్పగిస్తూ వుండేవారు. ప్రతి సభకు జుమ్మ తండోప తండాలుగా వచ్చి వారు చెప్పే మాటలను కిత్తుహలముతో వింటూ వుండేవారు ప్రజలు చాల సంతోషపడి ఆ విషయాలను ప్రతి రోజు వల్లెలలో చెప్పకొనేవారు. వారు మంచి ఐశ్వర్యవంతులైనప్పటికి సర్పము తాగకము చేయుటవలన చివరి దశలో చాల స్వల్పము ఆనుభవించి చనిపోయారు. వారికి 6,7 మంది పిల్లలు వున్నారు. ఎలక్షన్లు అయిపోయిన తరువాత అనంతపురములో మా జిల్లా కాంగ్రెసు మీటింగు పెట్టవచ్చు నేను వారి యింటికి వెళ్ళాను ప్రజలు మిమ్ములను సభ్యులుగా ఎన్నుకొన్నారు. ప్రజలకు తగు విధంగా సేవచేయాలని సలహాలు యిస్తూ కండ్లసీరు పెట్టుకొన్నారు వారికి పాపం చేసి ఇక్కడకు వచ్చాను. వారి మరణవార్త విని ఎంతో బాధపడ్డాను. కల్యాణి సుబ్బారావుగారు, రామాచార్యులుగారు రాయలసీమను ఎంతో అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావడానికి కృషి చేశారు. వారికి ఎంతోమంది శిష్యులు వుండేనా రామాచార్యులుగారి చివరిదశలో వారికి ఎవ్వరూ ఏమి చేయలేరపోయారు అని నాకు బాధగా వున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ తీర్మానమును బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీమతి లక్ష్మీదేవి :—గౌరవనీయులైన వహ్మూరి రామాచార్యులుగారు మా మామ కే. శాంతప్ప మాజీ ఎం. ఎల్. ఏ. చిర పరిచితులు. అప్పుడప్పుడు మా మామగారితో సంభాషణ నిమిత్తము వచ్చినపుడు అన్ని విషయాలు మా మామతోకూడ చెప్పేవారు. రాజకీయ విషయాలలో చొరవ కావాలంటే ధైర్యము, ఉత్సాహము వుండాలని, మరి ముఖ్యముగా చెప్పగలిగిన శక్తి

re : Demise of Sri Pappuri Ramacharyulu,
former Member.

పండితమే కాక ఓడా కేయల శక్తి వున్నానని, వ్యవస్థల వుండాలనే
అందేకలు ఉన్నవాడు. గెరిల్లా పట్టుకుంటే, అది హాసం బాటు
వృద్ధిలో రావడానికి ప్రేమ చేసిన వారిలో వారు మొటివారు అని చెప్పక
తప్పదు. కల, మత పెదాలు లేకుండా హరించు బాం వాలి అను గుర్తుగా
తీసుకొని యువకులను మైకి తీసుకుచ్చి, పాస్టర్లుతో స్పందించి వారి సహాధి
వృద్ధిని కోరినవారు. మా కంటికి నీకి ఎన్నో ఆహారాలు ఉన్నాయి, ఈ విధంగా
తయారు కావాలనే ఆహారాలు ఉచ్చేవారు. వారి మరణవార్త వింటూనే
మాకు ఎంతో బాధ కలిగినది. ఒక గొప్ప రాజకీయవేత్త, గొప్ప మేధావి
మరణించారు వారి మనస్సుకు శాంతిని కల్గించాలని కనవంతుని ప్రార్థించుతూ
వారి కంటికి నా సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పెద్దలు శ్రీ పప్పురి రామాచార్యులుగారు పరమ
పదించడము యాడత్తు ఆంధ్రదేశాన్ని దుఃఖములో ముంచినదని చెప్పకోవచ్చును.
ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతా బాగా తెలిసిన పెద్దలలో రామాచార్యులుగారు ఒకరు.
1920-21 సంవత్సరము నుంచీకూడా రాజకీయాలలో వుంటూ అనేక స్వాతంత్ర్య
ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్న రాజకీయవాది. ప్రత్యేకంగా రాయలసీమ జిల్లాలకు
సంబంధించి ఈవాటివరకు వున్న రాజకీయ వేర్తలకు వారు గురువులు. మేము
అందరము వారిని గురువుగా భావించేవారమని చెప్పవచ్చును. వారు ఉత్తమ
రాజకీయవేత్త సాహితీపీయులు. ఉత్తమ సాహితీవేత్త. వారు ఎంతో కష్టంతో
తమ సాధన ప్రతినిధుగడిపారు. ఆ ప్రక్రియలో వ్రాసిన వార్తలు అనేకమంది
యువకలను ఉత్తేజపరచి ప్రజారంగంలో ముందుకు తీసుకువచ్చినవి. ముఖ్యంగా
ఆయన శ్రీబాగ్ ఒడంబడిక సమయంలో ప్రధానపాత్ర వహించి దానిపై
సంతకం పెట్టినవారిలో ఒకరు. ఆయన ఒక్క పర్యాయం మాత్రమే కాననసభకు
ఎగ్గిక అయ్యారు. కాని ఇంకా ఎన్నో విధాల ఆనంతపురం జిల్లాలో మునిసి
పాలిటిలో, ఇంకా ఎతర సహకార ఉద్యమాల్లో, ప్రజా ఉద్యమాల్లో సంబంధం
పెట్టుకొన్న మహావ్యక్తి. అటువంటి రామాచారిగారు పరమపదించడం
ఆంధ్రప్రదేశ్ కు తీరనినోటు. వారు వృద్ధాప్యంలో పంపించారు. సర్వేశ్వరుడు
వారి ఆత్మకు శాంతికలుగజేయాలని కోరుతూ వారి కంటికి నా సంతాపాన్ని
తెలియజేస్తూ సభాసభ్యులు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని మనమందరం
ఆమోదించాలని కోరుతూ ఒక నిమిషం నిలబడాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—The question is :

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Pappuri Ramacharyulu, a former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family”

The motion was adopted nem con all the members standing.

BUSINESS OF THE HOUSE

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ, సి. పి. ఐ):—కురువృద్ధులైన రామచంద్రులు, కల్లూరి స్వర్ణరావుగారల పంటివారు ఎంతో దారిద్ర్యానికి గురి అయ్యారు. అటువంటి దేశ సేవకులను ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా అని తమవ్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను.

(శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—శి11 గురించి చేప్పే ముందు తమ దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకు రావలసివున్నాను. మేము షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ ఇచ్చాము. టె.వరకీ చైర్మన్ గారు వున్నప్పుడే ఇచ్చాము అప్పటికి ఫోర్మిఫోలియోలు నిర్ణయం కాకపోయినా ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధ వహించి వాటికి సమాధానాలు అందజేస్తే చాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—వచ్చిన వాటిలో కొన్ని షార్టు నోటీస్ క్వశ్చన్స్ క్రింద ఎడ్మిట్ చేశాను. కొన్ని అర్డినరి క్వశ్చన్స్ క్రింద ఎడ్మిట్ చేశాను. వీటన్నిటికి కూడా వీలైనంత తొందరలోనే ఈ సమావేశం మూసేసేలోగానే జవాబులు పంపాలని నేను వ్రాశాను. అలా వస్తాయని ఆశిస్తున్నాను.

(శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—అర్డినరి క్వశ్చన్స్ అయితే రానేరావు. ఈ సారికి అన్నీ వచ్చేట్లు చూస్తే వాగుంటుంది.

Mr. Speaker:—For a Short-notice question you should get a reply and the reply must be full and proper. So all these questions where the replies can be got from the Secretariat within a short period, even though they do not fully cover the questions under the short-notice rule they will come up in the Assembly. Even the questions which are admitted as ordinary questions I shall see that their replies are received before the House rises.

Sri C. V. K. Rao:—With regard to today, Sir, it being a Friday, it is a non-official day. I have given notice of a resolution and according to the circular given by the Secretary, Friday is considered to be non-official day, and on the 21st itself I had given notice of a resolution. What is more, the Temporary Speaker had put his signature on it. I am at a loss to know why non-official business is not transacted on Friday. Because it is budget day, I request that two hours may be allotted at the end. In fact we are not discussing the budget today but only the Governor's Address. So, I leave it to your discretion.

Mr. Speaker:—I shall look into it.

Sri C.V.K. Rao —Today, atleast two hours may be allotted because Friday is the day when non-official business is to be taken, and in the programme sent to us Friday has been stated as non-official day.

Sri B. Ratnasabhapathy:—There are two points which he had raised...

Mr. Speaker:—I have understood only one point.

[illegible]

మిస్టర్ స్పీకర్ :—స్పీకర్ గారి ఆదేశం ప్రకారం వచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు స్వతంత్రపార్టీయా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీ పార్టీ నాయకులు నిన్న దీని అంగీకరించారు.

(Sri V. Srikrishna rose)

Mr, Speaker :— Yes, you may proceed.

Mr. Speaker :—You have not allowed me to do that. I wanted to do that.

Sri C. V. K. Rao : "No intimation has been previously given. On the 21st itself, I had submitted my resolution. After all, the Government is powerful and it dominates. We had requested you on the very first day to have a little sympathy to the Opposition because its rights have to be protected. A non-official day is definitely intended for the Opposition."

Sri P. V. Narasimha Rao :—I would like to join issue with my friend on this. A non-official day is open to all other parties; it cannot be the monopoly of our hon. friend."

Sri C. V. K. Rao :—But when other parties are dumb, what has to be done? The temporary Speaker had signed it and if injustice is done to us should I not plead against it? Should I face this injustice even on the very first non-official day? It is within your discretion. Kindly give us 240 hours at the end of the discussion.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అవ్వకా, నిన్న పార్టీ లీడర్స్ సమావేశము అయినప్పుడు, యీ విషయం చర్చకు వచ్చినప్పుడు, యీవాళ నాన్ అఫిషియల్ డే అనేటటువంటిది మనము చర్చించాము, అయితే నోటీస్ ఆఫ్ రిజల్యూషన్స్ ఏవీ కూడా యింతవరకు రాలేదనే అండర్ స్టాండింగ్ లో వున్నాము. బిజినెస్ వుండేటట్లయితే ఆ ప్రెవెలెంట్ పోగొట్టడానికి అనుకోలేదు. నోటీస్ ఆఫ్ మోషన్ వుండేటట్లయితే యివ్వాలి అనుకున్నాము. అవకాశము వుంటే యీ లోపల యిచ్చేట్లు చూపాడాని అనుకున్నాము. అప్పటికి నోటీస్ ఆఫ్ మోషన్ వుండేటట్లయితే ఆ ప్రెవెలెంట్ వుండడము జాగుంటుంది, టు హవర్స్ ఎలాబ్ చేస్తే మంచిదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ముఖ్యంగా యీ రోజు నాన్ అఫిషియల్ డే గా లేకుండా చేయడానికిగల కారణం నిన్న వున్నటువంటి వారందరికీ బాగా తెలుసు—బడ్జెటు (వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్) డేట్స్ అవి అన్ని నిర్ణయము చేయడము జరిగింది.

శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి :—ఇది బిజినెస్ అడ్వయజరీ కమిటీకి తీసుకవచ్చే అవకాశములేదు. ఎందుకంటే ఎప్రిల్ ఫైవ్ డే యీజ్ నాన్ అఫిషియల్ డే, అంతేగాకుండా తెంపరకి స్పీకర్ వున్నప్పుడు రిజల్యూషన్ కూడా యిచ్చారు. బహుశః అది మీ దగ్గరకు వచ్చి వుండవచ్చు. దానిని ఎందుకు యిగ్నోర్ చేశారు సెక్రటరీగారు అనేది నాకు అర్థము కావడములేదు. ర సంతకసరముల నుండి కూడా నేను యిక్కడ వున్నాను. Every Friday that is only one day is for the opposition. మా స్వంత రిజల్యూషన్స్ పెట్టి ఫ్రెగా మాట్లాడుకోడానికి అవకాశము వుంది, అటువంటి దానిని

شری سلطان صلاح الدین اویسی (یا قوت پور) - جناب اسپیکر صاحب میں آپ سے یہ عرض کرنا چاہوں گا کہ بزنس ایڈوائزری کمیٹی میں دیگر پارٹیوں کے ممبروں کو بلایا گیا اور ہمیں نہیں بلایا گیا۔ اگر بھول گئے ہوں تو کوئی بات نہیں آئندہ کے لئے میں چاہوں گا کہ ہمیں بھی بزنس ایڈوائزری کمیٹی کی میٹنگس میں بلایا جائے۔ دوسرے یہ کہ ہم سوال کرتے ہیں اور اسکا کوئی جواب نہیں آتا تو یہ ہاری توہین ہے۔ اس کا خیال رکھنا چاہئے۔

Smt. J. Eswari Bai:—We cannot ignore. It is already ignored by the Secretary when it was approved by the Temporary Speaker. So, you have to allot us two hours and we must discuss on this.

Sri Syed Haseer (Charminar):—Mr. Speaker, Sir, in matters which concern all members, it would be helpful if they are expressed in the common language, viz. English. Secondly the Mitthad-ul-Muslimeen Party has not been asked to join in the Business Advisory Committee. This also has to be considered.

Mr. Speaker:—The rule regarding Notice of resolution says (R. 76):—‘Any member or a Minister who wishes to move a resolution shall give fifteen days notice of his intention and shall together with the notice submit the text of the resolution which he intends to move.’

Did you satisfy this Rule?

Sri C. V. K. Rao:—I am afraid no shelter can be taken under this Rule. The first and foremost thing is, why the Secretariat erred in not bringing to your notice the resolution? Secondly, when the temporary Business Advisory Committee met, why was the resolution not placed before the Committee? Thirdly, why were the decisions of the Business Advisory Committee not placed before this House? I really trusted the Secretariat to bring the matter to your notice and I find that grave injustice was done by the Secretariat by not bringing the matter to your notice.

Rule 28 says;—(1) Unless the Speaker otherwise directs, every Friday except during budget session, shall be allotted for the transaction of private member's business and if Friday happens to be a holiday, the next working day shall be allotted for the transaction of private members' business....”

Mr. Speaker:—It is not necessary to read further.

Sri C.V.K. Rao:—Of course, the Speaker has always the power to restrict it.... The Rule says: “(2) During the budget session the last two hours of the sitting shall be allotted for transaction of private members' business on every Friday.” And this should be remembered. During the Budget session also we should get it. My point is, the right of a member cannot be ignored in such a simple manner. You can use your discretion, Sir, and allot two hours. Many irregularities have been committed. There is no fault of mine. For no fault of mine I should not be deprived of my right to discuss an important question, the burning question of unemployment.

శ్రీ వంకా సర్వనారాయణ:— అధ్యక్షా! ఇది ప్రధానమైన సమస్య. మనమందరము మెంబర్లుగా డిప్లీట్ అయి వచ్చి 15 రోజులు కాలేదు. ఇప్పుడు మనం సమావేశమయినాము. మీరు పూర్తి అధికారము వుంది. ఈనాడు నాన్ ఆఫీషియల్ డే గా వుంచగము మంచిది. మీ డిప్లీట్-మన్, అధికారము ఉపయోగించి నాన్ ఆఫీషియల్ డే గా వుంచ పోలి భవిష్యత్తులో ప్రతిపక్షాలకు అన్యాయం జరుగుతుంది. అందు ని రెండు గంటలు ఏర్పాటుచేస్తే మంచిది. 15 రోజులుముందు నోటీసు

అంటే ఎం ఎం. పి. లు గానూ నోటిను దువ్వలేరు. ఈ కేసులో మీకు వున్న అధికారాన్ని వినియోగించి రిజల్యూషన్ పాస్ అప్పిసింగ్ లో దే గా నుంచాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఉన్న వ్యవస్థను ప్రస్తుతంలో కెట్టుకనే మరకు పుట్టు వంటి సందర్భంలో వాచ్చు కాలాన్ని వచ్చేరు అప్రెసియేషన్ వినియోగించాలనేది ముఖ్యంగా స్పీకర్ చేత వచ్చే వాస్తవము. నాన్ అయిత్ బిజినెస్ ను యిగ్నోర్ చేయమనే ప్రార్థన వుండవలసిందే. వచ్చుచు దువ్వలేనివానిని రెండు మూడు రోజులలో పెంపుణ్ణిగా దువ్వించుట తుది ఉన్నాడు అతీర్మానాన్ని వా ప్రతిష్ఠి తీసుకరావలసి కావలసి కుర్తలు బాధ్యతలతోన అవసరము లేదు. It is said here: 'Unless the Speaker otherwise directs'. The Speaker, after consulting the members present there directed that this day should not be a non-official day and this should be compensated by some other day before we raise. Therefore, there was no need for the office to draw my attention to that resolution which was given notice of by the hon. member. So let us not go into the matter now. I shall certainly see that you will get ample time for your resolution and the non-official day will be fixed in a day or two. I will also constitute the Business Advisory Committee in a day or two and the Business Advisory Committee will fix up the non-official day.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మిటర్స్ నిన్ననే తీసుక నిరావహించి ప్రోగ్రాము నిన్న చేపట్టింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— నిన్న సభ. మొన్న బడ్జెటు అయిన తరువాత యీ ప్రోగ్రాము జరిగింది. అందులో చేసిన నిర్ణయాలు సభ్యులకు తెలియజేయడానికి నేను స్పష్టంగా ఉన్నప్పుడు తమరు లేచారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— హౌస్ బినియన్ తమరు తీసుకోవలసింది. ఆఫీసు పాయింట్ స్లిప్ అయితే స్పీకరుగారు చర్య చేసేవారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:— పెద్దగా స్లిప్ కాదు. కొద్దిగా స్లిప్ అయినట్లయితే చూస్తాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— వైనాన్ను మిస్టరుగారు బడ్జెటు చదువు తున్నప్పుడు మోదను లేచిందా చావడానికి అవకాశంలే న్నారు. ఇది ఇట్లాగ నడుస్తుంటే ఎట్లాగండి. ఇలాగ కలిటిల్ లయితే ఎట్లాగ. కంట్రీస్ ఏమి చేస్తున్నారో వారికి బాగా తెలిసిఉండాలిదా.

Mr. Speaker:— Please resume your seat.

Sri Syed Hasan:—It seems I failed to catch your eye. Therefore I am repeating that if the decisions taken by the Chair are given in English language which is commonly known, it will be convenient to all of us. The other point is, as there is no recognised opposition as such, we being 3 members belonging to the All-India Majlis Ittehadul Muslimin, the second party has to be taken into account for all purposes, for the Business Advisory Committee particularly.

Announcement :
re : Decisions of the meeting of the
Leaders of Parties held on 22nd
March, 1972.

24th March, 1972.

19

Mr. Speaker: — Shall I take up your thing or announce the decisions of the Business Advisory....

Sri C. V. K. Rao: — Copies of the decisions are not available,

Mr. Speaker: — Was this a practice that even the decisions of the Business Advisory Committee be supplied to all the members?

Sri C.V.K. Rao: — We have been demanding, Sir. If something bad was done previously it need not be repeated.

Mr. Speaker: — It is all right. You have drawn my attention to it. Let us see, if there is no difficulty it will be circulated.

Sri C.V.K. Rao: — I request that copies may be made available because certain amendments that are to be needed, we can put forth.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (یاقوت بورہ) — جناس اسپیکر صاحب — میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ بزنس ادوائزری کمیٹی میں دیگر پارٹیوں کے ممبرس کو بلایا گیا اور ہمیں نہیں بلایا گیا۔ اگر بحول گئے ہوں تو کوئی بات نہیں۔ میں چاہوں گا کہ بزنس ادوائزری کمیٹی میں ہمیں بھی رکھا جائے۔ دوسری بات کہ جب ہم سوال کریں اور اسکا کرٹی جواب ہی نہ ملے تو یہ ہماری توہین ہے۔ اسکا خیال رکھنا چاہئے۔

Mr. Speaker: — I will constitute the Business Advisory Committee. When I constitute it I will keep in mind your communication which you have sent to me, constituting yourself into Majlis group or whatever it be. I will bear it in mind.

ANNOUNCEMENT

re : DECISIONS OF THE MEETING OF THE LEADERS OF PARTIES HELD ON 22nd MARCH, 1972.

Mr. Speaker: — I am to announce to the House the following decisions of the meeting of the Leaders of Parties held on 22nd March, 1972 :

24-3-1972 Friday	..	Discussion on the motion of thanks to the Governor's Address.
25-3-1972 Saturday	..	Discussion on the motion of thanks to the Governor's Address and reply by the Chief Minister.
26-3-1972 Sunday	..	H o l i d a y
27-3-1972 Monday	..	Discussion on the Budget for 1972-73 (Vote on Account).
28-3-1972 Tuesday	..	Discussion on the Budget for 1972-73 (Vote on Account).

Announcement :
re : Decisions of the meeting of the
Leaders of Parties held on 22nd
March, 1972.

20-3-1972 (Morning)	}	Discussion and Voting on the Budget for 1972-73 (Vote on Account) and reply by the Finance Minister.
Wednesday		
(Evening)	}	Discussion and Voting on the Supplementary Estimates of Expenditure for 1971-72 and Demands for Excess Grants for 1966-67.
20-3-1972	..	Appropriation Bills.
Thursday		
31-3-1972	}	Ratification of the Constitution (Twenty-fifth Amendment) Bill.
Friday		
1-4-1972		
Saturday		
2-3-1972		Holiday
Sunday		
3-4-1972	..	Government Bills (if any).
Monday		

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—నాన్ అఫీషియల్ డే సంగతేమండి.

Mr. Speaker :—Any day after 4th March 1972, may be fixed consulting the Business Advisory Committee.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—31-3-72 సెక్రెటరీయం. అది నాన్ అఫీషియల్ డే గా నిర్ణయించండి.

Mr. Speaker :—I shall consider whether I can keep 31st March 1972 for the non-official day. On that day we have put 'Ratification of the Constitution Amendment'. We can take it to some other day. There is no difficulty.

Smt. J. Eswari Bai :— Friday is the non-official day. It cannot be changed like this, Sir.

Mr. Speaker :—I am going to take the business which I have already announced viz, the discussion on Governor's Address. There will not be any discussion on private member's resolution now. There will be a full day for private member's business some other day.

Smt. J. Eswari Bai :— So you don't want to allow?

Mr. Speaker :—I don't want to allow.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—నేను దానికి వ్యతిరేకంగా వాక్ అవుట్ చేస్తున్నాను.

(Smt. J. Eswari Bai staged a walk-out)

Sri C. V. K. Rao :—It concerns my resolution. Therefore I shall also walkout.

(Sri C. V. K. Rao staged a walk-out)

MAITER UNDER RULE 341

re:—Delay in supplying the State Administration Reports.

Mr. Speaker :—I am calling Sri C. V. K. Rao.

Sri C. V. K. Rao :—After having walked out, I shall come to my subject-under Rule 341, that the Andhra Pradesh State Administration Report is not made up to date and has not been made available early to the hon. members. For example, the 1969-70 report has come in 1972. This practice may be changed so that the report is prepared quickly and made available to the Members, Sir.

యీ ఎడిమినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు రెండు సంవత్సరాలది ఇప్పటికప్పుడు ఇవి ప్రభుత్వ యంత్రాంగములో ఉన్న లావ్వు. ఇది ఏమి స్పెసిక్ తెస్తున్నాను. ఇటువంటి లావ్వు ప్రభుత్వ యంత్రాంగములో జరిగిస్తున్నది స్పష్టంగాలు రాజీనామా కూడా చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను ఏమీ చెప్పి రెండు రోజులే అయింది.

శ్రీ సి వి కె. రావు :— అది కాండి. ఇవివరకు జరిగింది చెబుతున్నాను. వెనుంటి రిపోర్టు ఇప్పుడు ఉస్తున్నారు. స్పీకరుగారు అప్పుడు ఓలిటివ్ చేస్తున్నట్లుగా చలచారు 69-70 రిపోర్టు ఇప్పుడు ఇచ్చారు. పండిట్ బుకన్, ఎడిమినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు చాలా ఉపయోగపడింది. ఇప్పుడు కొత్త మెంబర్లు వచ్చారు. వారి ఫోటోస్ కొరకు అగుతున్నారేమో. ఫోటోస్ కావాలిస్తే చరువార పేయ వచ్చు యీ రిపోర్టు చాలా ముఖ్యమయింది ఉపయోగపడుతుంది. అందుచేత ప్రభుత్వము 71-72 రిపోర్టు పూర్తిచేసి 71-72 పూర్తియ్యేలోగా మాకు ఇప్పించే పర్యాటకు చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao :— The compilation and printing of the State Administration Report has to be completed and the copies thereof are required to be circulated to the members of both the Houses. Accordingly copies of the State Administration Report for 1969-70, after compilation were got printed and they, as usual, were sent to the Librarian of the Assembly Secretariat on 7-9-1971. These were given 6 months ago for their distribution to the M.L.As and M.L.Cs. It will be observed that there was no delay in this Department; perhaps there was some delay in the distribution in the Legislature department. Steps will be taken to ensure that such delays are avoided in future and for the next year, i.e., 1970-71, the report is under preparation and the printed copies will be made available as soon as they are ready.

శ్రీ సి.వి.కె.రావు :—1970-71 ది ఏప్రిల్ లోకి రెడీగా ఉండాలి. లేక సో తే మార్చికి రెడీగా ఉండాలి సెప్టెంబరు వరకు కూడా అది రెడీగా లేదు సరిగదా పాతసంవత్సరానిది పట్ల చేస్తున్నారు. అంటే ఒక సంవత్సరం వెనుక

బడి పోతున్నది. ఆ పొరపాటు చేయబడిన నేను చెబుతూ ఉంటే ఈ పొరపాటే చేస్తామని చెప్పడం భాగంగా లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—పొరపాటు కాదు. ఒక సంవత్సరం నివారించిన సంవత్సరంలోనే వస్తుంది. కరెంటు ఇయిర్ లో రాదు.

శ్రీ సి. పి. చె. రావు :—1970-71 ది రావాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—లగ్ వస్తుంది అంటున్నారు కదా.

శ్రీ సి. పి. చె. రావు :—ఎప్పుడు వస్తుంది? Do we get it in the session. There are so many new M.L.As: they should know how the administration is going on and they should be enabled to have a bird's eye view of the whole system of administration.

Sri P.V. Narasimha Rao :—For 1971-72 we cannot get the report now. It will be compiled only from April onwards. For 1970-71, it is under preparation: it will come early.

Sri V. Srikrishna :—As soon as it is printed it will be placed on the Table of the House. అంటే ప్రింటింగుకే ఒక సంవత్సరం కావచ్చు. ఇన్నిరోజులని చెబితే సంకల్పస్థిగా ఉంటుంది. The reply must be specific.

Sri P.V. Narasimha Rao :—I shall inform the House about the latest position in its preparation in two or three days.

BUSINESS OF THE HOUSE.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అదృష్టా విడియవాడ-మద్రాసు ఎలక్ట్రిఫికేషను ప్రాజెక్టు హెడ్ అఫీసు విడియవాడలో కాకిండా మద్రాసులో పెట్టడంవల్ల నీకిది రాజాదు అండ్ విడియవాడలో ఎజువను జరుగుతున్నది. రిలే ఫాస్టు ఒరిగుతున్నాయి. చాలామంది ప్రజలు ఎజువేషన్ మూడ్ లో ఉన్నారు. అండర్ రూల్ కలి మనం ఇటువంటిది ఏదైనా సరే డిస్ కవన్స్ కు 2 గంటలు తీసుకొనడానికి అవకాశం ఉంది.

Mr. Speaker :—Why don't you give in writing.

Sri V. Srikrishna :—I have given. దానిమీద డిస్ కవన్ జరగాలి. అది ముఖ్యమైన విషయం.

Mr. Speaker :—I will look into it. I think I have admitted a call-attention motion.

Sri V. Srikrishna :—Call-attention is not enough on this.

Mr. Speaker :—I will look into what you have written.

Calling attention to a matter of urgent Public Importance : 24th March, 1970. 2:-
 re : Murder of Sri Challasani Venkataratnam.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ముఖ్యంగా చాలామంది శాసన సభ్యులకు స్థలాభావంవల్ల వారు హోటల్‌లలో ఉండే కేక హోటల్‌లలో ఉంటున్నారు. హెచ్చు అడ్డంకులు ఇస్తున్నారు. తమరై నా దీనిని గమనించి చర్య తీసుకోవడానికి ఎలాంటి చర్యలు చేయించాలి. ఎలాంటి చర్యలు ఇవ్వకపోతే కనీసం హోటల్‌లో ఉన్నందుకు ప్రభుత్వం ఏమైనా అద్దె కట్టేస్తుందా? లేనప్పుడు ప్రభుత్వం వాళ్లకు అలాంటి చర్యలు ఏమైనా చూపిస్తుందా? వారియొక్క గురువర బాధ్యతలను ఎరిగి వచ్చారు. ఇక్కడ అలాంటి చర్యలు లేదు. They are paying the highest rent in the hotels. Almost all the people are put up in Dwaraka Hotel; it is a costly hotel. ఈ హాసు కమిటీ అధ్యక్షులు తమరై. కాబట్టి తమరు తగు శ్రద్ధ చూపిస్తారని తమదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—I will look into this matter.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—దాదాపు వారం రోజులునుంచి హోటల్‌లలో ఉన్నారు. 19 వ తేదీనుంచి ఉంటున్నారు.

Mr. Speaker, —We will try to solve the difficulty.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి (గూడూరు) :—మెంబర్లు కానివాళ్ళు కూడా హోటల్‌లలోనే సంవత్సరాల తరబడి ఉంటున్నారు. అందులో దాదాపు 10 రూములలో మెంబర్లు కానివాళ్ళు సంవత్సరంనుంచి ఉంటూ బయటికి పొమ్మన్నా పోయేట్లు లేరు; ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుకొంటేతప్ప. అందులో కొత్త మెంబర్లకు ముఖాలుమాని రూములు ఇస్తున్నారు. సిఫార్సు ఉంటేనే రూము ఇస్తున్నారు. దయ ఉంచి జోక్యం చేసుకోమని అర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ కాజా రామనాథం (ముదినెపల్లి) :—అధ్యక్షా, కృష్ణాజిల్లాలో రెండవ పంటకు నీటిని గురించి కాలి అలెన్స్ నోటీసు ఇచ్చాను. అడ్మిట్ చేశారు. అది ఈరోజు వస్తుందని చెప్పారు. ఈ వెళ లిస్టులో రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అడ్మిట్ చేశానని చెప్పానుకాని ఈరోజు వస్తుందని చెప్పలేదు.

శ్రీ కాజా రామనాథం :—అది అడ్మిట్ మాటర్ కనుక తమరిని రేవైనా వచ్చేట్లు చూడమని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker .—If the information is ready, I will post it for tomorrow; otherwise on the next working day.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Murder of Sri Challasani Venkataratnam

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, విజయవాడలో పట్టణ కమ్యూనిస్టు కార్యకర్త, కార్మిక ఉద్యమానికి, ప్రజల ఉద్యమానికి నాయకుడు బాల్యంనుంచి అనేక ఉద్యమాలలో పాల్గొంటూ గోవా విముక్తి ఉద్యమ పోరాటములో కూడా అగ్ర యువజన దళానికి నాయకత్వం వహించి అనేక చేకబ్బి పోరాటాల్లో

పాతాన్న కోసం కొంతమంది ముందుగానే పంపిణీ చేసేటట్లు చెప్పడంలో కొంతమంది ప్రజలు అసంతృప్తిగా ఉన్నారు. దానిచేసి హత్య చేశారు. కనీసం ముందస్తుగా పట్టికొని విషయాలు తీసుకొని రావాలి. కానీ ఇంకా పట్టిక రాదీ మూలం సంగంధించిరటువంటివారు అయినప్పటికీ కూడా పట్టిక వెళ్ళిగేవనుకు ఉండనిది విశాలి మారు తెలిపిన సమాచారం నుండి తెలుసుకోవచ్చు. పట్టిక రావలసివస్తుంది కూడా ఉన్నాయి. అది అక్కడే ఉన్నట్లు ఉంది కాబట్టి దానిని గురించి వివరంగా చెప్పి ఉండవచ్చు. కానీ ఇంకా విషయం ముగియక పట్టిక, ఈ సభ ద్వారా తీసుకొనిరావాలి. విజయవాడ మెడికల్ ఛాంసెలరీ వచ్చినప్పుడు ఆయనను హత్య ప్రయత్నం చేసి వెళ్ళి అయినారు. తరువాత మళ్ళీ తిరిగి ఉంటుంటే వార్తలు వచ్చింది అలా పుకారు ఉండి డిపార్టుమెంటుకు కూడా అవి తెలిసిన సమాచారం ఉన్నందున డిస్ ట్రిబ్యూట్ వెళ్ళేటట్లు ఈ రోజు మూల చేత హత్య చేయబడ్డారు కొన్ని పట్టణాలలో ఉంటుంటే హత్యలు చేయడం కోసం కొన్ని శక్తులు ఉన్నాయి. వాళ్ళకు ఇతరత్రా ఆదాయం ఉండదు. ప్రైవేల నోళ్ళుకొట్టి, జేబుల కొట్టి సాపాదించుకుంటుంటే డబ్బులతో బ్రతికేటటువంటి గంభీర అవి శరీర కట్టుతో సంపాదకలకుండా ఉంటుంటే అక్రమ మార్గాలతో సంపాదన ఆర్జించేటటువంటి గుంపులు పట్టణాలలో విచ్చలవిడిగా ప్రవర్తిస్తున్నాయి. మరలా అడ్ ఆర్డర్ శాఖ దానిని గురించి ముందు జాగ్రత్తపడి వాళ్ళను సంచుకుంటున్నందున వేరేవేరైన పోతే చాలా ప్రమాదము. అలాంటి వాళ్ళు పట్టుకుంటుంటే బస్ స్టాండు దగ్గర వెళ్ళు జేబులలో పెట్టుకొని తిరిగేటటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. రెండు మూడు సందర్భాలలో పోలీసులు పట్టుకుంటే దొరికినాయి. అలాంటివాళ్ళ మీద తగినటువంటి జాగ్రత్త తీసుకొని గూఢచారి శాఖవారు వెంటాడి వాళ్ళయొక్క మువ్వమెంట్లు చూస్తూ ఉండక పోతే ఇలాంటి ప్రమాదాలు సంభవించేటటువంటి అవకాశం ఉంది. 15 రోజుల ఎన్నికల కార్యక్రమాలలో ఎన్నికల కార్యక్రమాలను, ఎన్నికల అభ్యర్థిగా నిలబడిన వ్యక్తులను ఇద్దరినీ హత్య చేసేటటువంటి దారుణ ఘట్టం ఒక పట్టణంలో జరిగినాయి అంటే కష్టసంసరిగా దృష్టిలో పెట్టుకొని ఉండాలి. ప్రాద్దులకితే బజారునుండి వెళ్ళడానికి వారికి రక్షణ లేనటువంటి పరిస్థితులు ముఖ్యంగా పట్టణంలో ఉన్నాయి ఎప్పుడు ఎవరు దిగితే ఏ హత్య జరుగుతుందో అనే పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు కానీ సర్దుచురుకుతనంగా పనిచేసేటటువంటి ప్రయత్నం చేయాలి. ఇది కేవలం ఆఫీస్ లను నిందించడం కాదు. కొంత మంది ఏలుకుబడికి లోకై సరియైనటువంటి విచారణ చేయనటువంటి ప్రమాదము కూడా ఉన్నది. కానీ కొంత మంది నిజాయితీగా పనిచేసే వాళ్ళను, ఇలాంటి నేరస్థులను అదుపులో పెట్టేటటువంటి నిజాయితీగల ఆఫీసర్ల మీద కొంత వలుకు బడి నువ్వయోగించి కొన్ని వెస్టెడ్ ఇంటరెస్టుతో వాళ్ళను క్రాస్ ఫోర్ చేయించి, వాళ్ళ తీసుకొన్నటువంటి వైచ్చుల వస్తువుల గురించేటటువంటి పద్ధతిలో పై నుంచి ఆదేశాలు వచ్చేటటువంటి ప్రమాదము ఉన్నది కనుక ముఖ్యంగా ఈ విషయంలో, అవసరమైతే ఇక్కడనుంచి

సి. ఐ. డి. స్పెషల్ స్టాఫ్‌ను అక్కడి పంపించి అక్కడ ఉన్నటువంటి పోలీసు అధికారులూ, ఎస్. సి. ఐ. డి. వై. ఎస్. ఐ. కావలసిన హాజరు ఇచ్చి, వారి శక్తిని బలపరచి తప్పనిసరిగా ఈ సంగతిపై పూర్తిగా యెక్కలచూ బయటి తీరి, ఇలాంటి సేంస్తులను, సంఘ-వ్యతిరేక శక్తులను లక్ష్యంగా పెట్టడానికీ ప్రభుత్వము పూనుకోవడం చాలా లక్ష్యం దీని సంబంధించి, ఇది 8 మంది ముద్తాయిల చేరు ఇచ్చారు, పత్రికలలో గానీ పబ్లికేషన్లలో దాన్ని పట్టి. కాని వారితో ఇంతవరకు ఇద్దరు ఇప్పటికీ కొడుకాని ముద్తాయిలు దొరకలేదు 15 రోజుల క్రితము జరిగిన కేసులో కూడ ముద్తాయిలు దొరుకులేదంటే దీని కారణము వాళ్ల యొక్క యుసిసి అక్కడక్కడ దొరుకుతూ ఉంటే అప్పుడు వారిని జాగ్రత్తగా పట్టుకోకపోవడంవల్లనే. విధంగా ముయన్ తెలుసుకొంటే హత్యలుచేసే వాళ్లను పట్టుకోడానికీ అవకాశము లేకుండా పోతోంది. ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేసేది, ఈ లా అండ్ ఆర్డర్ డిపార్టుమెంటును బాగా స్ట్రెంగ్త్ చేయాలని. ఈ కేసులో ఒక ప్రముఖ రాజకీయవేత్త, నిస్వార్థపక్షుడు, ప్రజాసేవకుడు అయినటువంటి అతని హత్యపట్ల అక్కడ మొత్తము పట్టణమంతా కంట తడిబెట్టి, ఎంతో దుఃఖమా నాలతో ఆయన మరణం పట్ల సంతాపమును వెల్లెబ్బించి, సుమారు 30, 40 వేల మంది ఆయన మృతదేహము వెంట శ్మశానవాటిని వెళ్లి చూచివచ్చారు. లట్లాంటప్పుడు, ప్రభుత్వము ఈ సంఘటనను చాలా సీరియస్ గా తీసుకొని, కేసులో ఏట్టును పట్టుకోకాని వెంటనే తగిన సిబ్బందిని పంపించి తగిన చర్యలు తీసుకోవలెనని మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను.

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర దేశ చరిత్రలోనే ఇటువంటి పొలిటికల్ మర్డర్ ఇప్పటికీ జరిగి ఉండలేదు, అంతే కాకుండా విషయవాదకు సంబంధించినంతవరకు లా అండ్ ఆర్డర్ అనేది చాలా జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వము మెయిన్ తెలుసు చేయవలసియున్నది. అక్కడ పరిస్థితులు, సంఘటనలు చూస్తే, ప్రజా కార్యక్రమాల జీవితములు ఇక ఊసుగా ఉండే పరిస్థితి లేకుండా ఉన్నది. ఈ సంఘటన పట్లవగలు జరిగింది అన్నట్లయితే, ప్రభుత్వము అది త్వరితంగా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. అసలు మేము నోటీసు ఇవ్వక ముందే ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో తగిన శ్రద్ధ వహించవలసియుండెను. ఎందుకంటే ఇది చాలా ఘోరమైన విషయం. ఈ వేళ కమ్యూనిస్టుకు కావచ్చు, రేపు కాంగ్రెసుకు కావచ్చు. ఈ విధంగా సంఘ-వ్యతిరేక శక్తులను విచ్ఛలవిడిగా విడిచి పెట్టినట్లయితే, ఇక రక్షణ అనేది ఎవరికి ఉండదు. కాంతియుర దేశములో కాంతియుత పద్ధతులను అమలు చేయాలని చెప్పేటటువంటి పాలక వర్గములో ఇటువంటిది జరిగిందంటే చాలా దురదృష్టకరమైన విషయము. రాష్ట్రములో ఇటువంటి హత్య ఎప్పుడు జరగలేదు గనుక ఇది మన కాననశశ చాలా సిగ్గుపడవలసిన విషయము, చాలా దురదృష్టకరమైనది. అంతే కాకుండా, ప్రజా కార్యక్రమాలలో ఎక్కువ పరిచయము లేకపోయినా, పత్రికల ద్వారా

[illegible]

(శ్రీ) పంకా త్వసారాయనః — అధ్యక్షా, శ్రీ ప్రజ్ఞగారు, సి. వి. కె. రావు గారు ఈ విషయం గురించి చెప్పారు. అది కాకండా అంటే విజయవాడలో పౌర జీవితానికి ఏలాటి హాటెండు లేకపోయిందో ఉన్నది. ఎప్పటికప్పుడు అనేక ఘోర కృత్యాలు, హత్యలు, రైల్వే చాక్లెట్ల పగలగొట్టడము, చీటింగు పులు. కంటర్ ఫీట్ కాయన్ను తయారుచేయడం ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయి. ఈ విధమైన రాడీ మూక పరిపాలన అక్కడ జరుగుతున్నది. రెండవ సినిమా వచ్చిన సందర్భములు వంటివిగా రావడానికి పీలులేదు. ఇటువంటివన్నీ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసు రావడం జరిగింది. విజయవాడ పట్టణములో లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి చాలా దిగజారిపోయింది. కనుక అక్కడ పోలీసు డిపార్టుమెంటు యొక్క స్టేట్స్ ఇంకా పెంచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. నీసం అక్కడ బి. డి. హుగోస్ మినిస్టరు అయినా ఏర్పాటు చేస్తేగాని లేకపోతే అక్కడ కంట్రోలు ఉండగల ప్రభుత్వము యొక్క ఆస్తులకుకూడ నష్టము కలిగింది ప్రత్యేకించి ఈ కంటర్ ఫీట్ కాయన్ను ముద్రించేటటువంటి ముద్రాపత్రనే కొన్ని ముద్రించడం జరిగినాయి ఇంకా చీటింగు కేసెస్ మొత్తంనవి జరిగినాయి కనుకగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, పుఖ్యంగా విజయవాడలో లా అండ్ ఆర్డర్ అనేది దిగజారిపోయే పరిస్థితి వున్నది ఆ విధంగా అక్కడ రాడీమురాలు బహిరంగంగా దోపిడీలు, చీటింగు, హత్యలు కాలించడం అనేది చాలా దారుణమైన విషయము కనుక ప్రభుత్వము ఈ విషయాన్ని చాలా సీరియస్ గా తీసుకొని నగు చర్యలు వెంటనే తీసుకోవలసిన కోరుతున్నాను

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ లి (ఖమ్మం):-అధ్యక్షా, ఇదిచాలా దారుణమైన సంఘటన, అంగ్రవ్రజ్జే పట్టణాల్లో ఈవాడు ఈ విధంగా లా అండ్ ఆర్డర్ లేని పరిస్థితిలో ఉధృక్ మైన దారుణ సంఘటనలు జరగడం అనేది అలవాటు అయిపోయింది.

27

re. Murder of Sri Challasani
Venkataratnam.

On 19-3-1972 at about 5-30 a m the workers of the group inimically disposed towards late Shri Chalan Venkataratnam followed him from the time he got down from the bus from Hyderabad Shri Venkataratnam engaged a rickshaw and was going towards Krishna Lanka from a Hotel After the rickshaw crossed the Bandar lock one way bridge, the workers who followed him attacked him and stabbed him indiscriminately causing multiple injuries. On information the Police immediately rushed to the spot and took up investigation. The Crime Branch C. I. D. also took up investigation and Police dogs from Hyderabad were rushed to the scene. Two persons of the seven suspected in this case were arrested and steps are being taken to apprehend the remaining. Necessary precautions have been taken by the police to maintain law and order and there have been no subsequent incidents. The situation is under control and the town

is being patrolled by the police and there is no reason to apprehend that Law & Order will not be maintained.

As regards the other murder referred to, on 2-3-1972, Sri Kukkala Ramulu, a C. P. I. worker was assaulted by the workers canvassing for the Independent Candidate Jakka Venkataswamy. On this, Datti Kanakarao along with seven others of the C. P. I., went to the assailants of Kukkala Ramulu and chastised them. A quarrel ensued during which one Nandigama Chinna Venkanna stabbed Datti Kanakarao which resulted in the latter's death in Government Hospital. Five accused were arrested in this case and preliminary charge-sheet has already been filed on 10-3-1972 in the Court of I Class Magistrate, Vijayawada. The matter is subjudice.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ:—అధ్యక్షా, వేను స్వయం ముగాయన్ పి వద్దకు ఇన్ ఫర్ మేషన్ ఇచ్చాను. ఫస్తున తగాదా జరిగినప్పుడు లాఠీ బ్రోకరుతో రెండు గ్రూపులు ఉన్నవని సి.పి.ఐ కి తెలిజీయన్ను ఉన్నదని అన్నారు. అది కాదు. మా పార్టీ నుంచి తొలిగిస్తున్నామన్నప్పుడు తగాదా వచ్చింది. యాక్స్ తీసుకుంటే మా పార్టీకి సంబంధం లేదని యన్ పి కి చెప్పాము. అదే స్టాండ్ అయితే బుక్ చేస్తామని చెప్పారు. రెండు గ్రూపులున్నవని తెలిజీయన్ను ఉన్నదని చెప్పారు I have personally contacted the S.P. and informed him.

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు —సంతోషం, ఆ ఇన్ ఫర్ మేషన్ తీసుకొంటాను.

We will take necessary action.

PRESENTATION OF SUPPLEMENTARY ESTIMATES OF EXPENDITURE FOR 1971-72

Sri A. Bhagavantha Rao:— I beg to present the Supplementary estimates of expenditure for 1971-72.

Mr. Speaker:—Estimates Presented.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that the Cut-Motion for the Supplementary Estimates of Expenditure for 1971-72, will be received till 5-00 p. m. today.

Sri C. V. K. Rao:—It is already 5-00 p m. Extend it upto tomorrow evening.

Mr. Speaker:—I will fix it at 11-00 a. m. tomorrow.

Sri C. V. K. Rao:—Yes Sir. I cannot bargain.

PRESENTATION OF THE DEMANDS FOR EXCESS GRANTS FOR 1966-67

Sri A. Bhagavantha Rao:—Sir, I beg to present the demands for excess grants for 1966-67.

Mr. Speaker:—Demands Presented.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

Mr. Speaker:—Now, second day of the discussion on the motion on Address by the Governor. Mr. C. V. K. Rao to speak.

శ్రీ పి.వి.కె.రావు:—మిస్టర్ స్పీకర్, సర్, గవర్నరుగారి ఉపవాదంలో ఓకే ఉదాహరణల సరిహద్దు ఇచ్చారు—డెమాక్రసీని నిలబెట్టుమని సలహా ఇచ్చారు. 'ఫిట్టగా చూడే' ఏ పార్టీ అయితే అధికారంలో ఉన్నదో ఆ పార్టీయే డెమాక్రసీని

కమ్ము చేసిందిని మ విచేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే మొన్న ఓరిజిల్ ఎల్కెస్టును లెక్కలోకి తీసుకుంటే—నేను రూలింగుపార్టీని ప్రెజిడీ బెంచెస్ ను గుండెమీద చేయి వేసుకు చెప్పమని అడుగుతున్నాను—ఎల్కెస్టులో డబ్బు విచ్చలవిడిగా ఉపయోగించి అధికారంలోకి బహుశా నాన్ని తెచ్చారా లేదా? కొద్దిమందిని మీ హాంబుల్ గా మిగిల్చి నిర్బంధించి బలమంతో యీ నాడు అధికారంలోకి వచ్చింది. ఇప్పుడు ఉపయోగించకపోతే యీ పార్టీ యింకా బలం పుండు. ముఖ్యమంత్రిగారి కా చూడండి అక్కర్లే 1, 5 వేల రూపాయలకు రు యిచ్చాడు. ముఖ్యమంత్రిగారు కాంటారా? అది వారి పార్టీ మనుషులనుంచే నాకు తెలిపినది. ఒక అభ్యర్థికి 15 వేల రూపాయలు. శాసనసభాగారి ఖర్చు పెట్టడం 10,500 లయినప్పుడు యీనాడు అధికార బలం పున్నదికదా అని యీ విధంగా ధనాన్ని ఉపయోగించి తిరిగి అధికారబలం ఏర్పడితే అయితే నేమి సంపాదించే జాగుంటుందనే విధానాన్ననుసరించడం చాలా చెడ్డది. డెమోక్రటిక్ ప్రెస్సిఫుల్ ను విరుద్ధం. దుర్గోష్ఠి వశాత్తు యీనాడు అధికారబలం రాజకీయబలం రెండూ కలిగి ఉంటుంది. యీ దేశంలో ఇందిరాగాంధీ వేవే అనో, ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వం అనో చెలరేగుతోంది. వాస్తవంగా ప్రజాస్వామ్యం వర్ధిల్లాలంటే ప్రజల మధ్య పనిచేసే నాయకత్వం నిర్మలంపంగా, పనివులే ప్రధానంగా కాకుండా ప్రజలయొక్క స్వేచ్ఛాపూరితమైన సమ్మతి తీసుకోవలసియుంటుంది. ఈ పాటు వర్గం దేశాన్ని వమ్ముచేయడమే కాకుండా, ప్రతిపక్షాలను నాశనం చేయటమే కాకుండా ప్రజలను మాయచేయడమే కాకుండా పార్టీలో రెండువిధాల ఉత్పత్తి వ్యవహరిస్తోంది. ఎప్పుడైతే ఒక పార్టీ ప్రజలను దోపిడి చేసి, మాయచేసి ప్రజలపైన పెత్తనం చేస్తుందో అప్పుడు ఆ పార్టీలో ప్రజాస్వామికం ఉండదని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. ఈనాడు అధికారం సంపాదించినటువంటి పార్టీ తమ పార్టీలోనే నోరు విప్పి ప్రజాస్వామిక సూత్రాలపైన అడిగే మనుషుల నోరు మౌనం, నియం తృప్త్యం అవలంబించటం, దేశంపైన నియంతృత్వం కొనసాగించటం జరుగు చున్నది. ప్రతిపక్షాన్ని సంపూర్ణంగా నాశనం చేయటం జరిగింది. ఈ పద్ధతు లలో యీ ప్రజాస్వామికం వర్ధిల్లింది. గవర్నర్ ప్రజాస్వామికం గురించి హితం చెప్పటం హాస్యాస్పదం. ఈ గవర్నర్ అన్నది యీనాడు అలంకార పూరితమయిన సంస్థ అని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ అలంకారపూరితమయిన సంస్థలతో—ఈనాడు దేశంలో ఒక ప్రక్క నియంతృత్వ విధానాన్ని రెడీమేడ్ చేసుకున్నారు. ఈ మాయా పద్ధతులలో, నియంతృత్వ పద్ధతులతో ప్రజలమీద పెత్తనం చేస్తున్నారు. శాసన విరుద్ధమైన పద్ధతులలో గవర్నర్ పరిపాలనక్రింద రాష్ట్రాలను తీసుకొస్తున్నారు. ఈ గవర్నర్ పద్ధతులను రద్దు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఈనాడు అధికారంలోకి వచ్చిన మంత్రివర్గం కళ్ళు తెరిచి తమ దోపిడీలను ప్రజలరిల్ల చేయకుండా కాపాడుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ మంత్రి వర్గం ఫేక్ నల్ తగాదాలద్వారా వచ్చినది. కాబట్టి సమర్థులయిన మనుష్యు లందులో రాలేదు. ఫేక్ నల్ కక్షలతో ఒక పార్టీ అధికారములోకి వచ్చిన తర్వాత అది వివపూరితమయినది. వారు దేశంలో సామాన్య ప్రజలను దోపిడి చేస్తున్నారు. దేశంలో ఎక్కడ చూచినా ప్రజలు అన్నమో రాసుచంద్రా అని అలమటిం చే దుస్థితి ఏర్పడింది. కరువు కాటకాలకు ప్రజలు గురవుతున్నారు.

Huge amounts have been amassed by blackmarketing. It is your Party, otherwise you would not have been returned, except in a very small minority of genuine people. I do not say there are no genuine people. There are people who have so easily changed their Parties ; so a large number of them hankered after Congress tickets. You are suppressing your own Partymen and such a Party has no right to exist. What happened to your promises : promise to supply rice ; what happened to your promise to supply essential commodities at cheap rates. Government itself in a way, is encouraging blackmarketing. If the Government does not take necessary steps it is not possible for the people to survive. The Government may think that the Opposition is weak. 't is true the number of Opposition Members here may be small. The Members may not be strong enough. But there are people to whom they have to answer. You are not in Anantapur ; you are here.

Sri C. V. K. Rao :—I am copying them. Now in the beginning of the year itself they have presented this sort of Budget, an overdraft as its climax. Therefore, we cannot do anything. It is a challenge for the Finance Minister. It is a challenge for the Chief Minister. Do you want to challenge us. No, do not think that you can easily get away. I had warned Mr. Brahmananda Reddy. Do not think by your strength, rather artificial strength you will continue. He could not continue because he was not able to solve the problems: the food problem, the unemployment problem and other problems. There are other issues. The rampant corruption, the fertilizers corruption and all such issues are staring in the face of the Government, Sir. What I want that Government should do is that Government should open its eyes. Government should immediately solve the unemployment problem. Government should make available rice at cheap rate. Compulsory rationing should be introduced, and the Government should make necessary supplies immediately, and the Government should accept the demand of the N.G.Os., the demand of the exploited sections of the people. Unless and until the Government solves these problems, the Government cannot survive a day. It is not necessary that we should defeat the Government. The Government has got its inherent contradictions. If the Government does not solve these problems, it will fall.

I hope the Government will take a lesson that day too. Thank you.

Sri A. Sriramulu (Eluru) :—Mr. Speaker, Sir, Recently the Prime Minister said, "What is urgently needed today is a new thinking." I carefully went through the Governor's Address. I believe it is a policy statement of the Government. I have not been able to find any evidence of this 'new thinking' which the Prime Minister recently said. Apart from new thinking I feel there is practically no thinking in regard to the state of affairs which is Governor's Address.

It is surprising that the Government should lay claim that the problems of the Scheduled Castes and the Tribal people have been satisfactorily solved, and appreciable results have been achieved. It is curious that the two measures, namely: the Land Transfer Regulation and the Debt Regulation, which the Government have initiated for the relief of the tribal people have miserably failed to pay any dividends. To illustrate this particular contention, I cite one instance. Under this Land Transfer Regulation, so far thirty-two persons alone have been evicted and this eviction involves a total land of not exceeding 160 hectares, over a period of ten years. Has the Government been serious and earnest. I very much wonder what exactly is the ultimate product? What exactly is the result that has been achieved, through this legislation.

Secondly, there is this Debt Regulation: This is intended to scale down the debts of the tribal people, and bring relief from the figures that have come from Government, that the total debt that has been scaled down does not exceed two thousand rupees. Does this amount represent the total debt of the tribal people. I do not know, but this is the actual position. While this is the actual position, it is surprising that Governor's Address should make tall claims that appreciable progress has been made in regard to problems of Tribal people, and it is more curious that Government should say that the Naxalites have been put down by force. Let me question the Government. Without understanding the root cause of the Naxalite trouble and without finding remedial measures for the causes that have led to Naxalite trouble, if the Government think that by brutal force they have been put down, they are living in fools' paradise. It is bound to come up sometime or the other and effective measures are absolutely necessary to deal with the problems of tribal people.

Then there is the question of unemployment and price rise. These are two important questions about which the Governor's Address is blissfully silent. Prices for the last ten years have terribly risen. During the last year there has been 7% rise in the prices, more particularly when food production in India has reached the peak level of 110 million tonnes. When we have been able to produce 45 lakh tonnes of sugar, it is surprising that the price of sugar, should shoot up from Rs. 1.60 per kilo to four rupees a kilo. Government seems to be oblivious of this particular phenomenon. Fair Price Shops which have been opened are not supplying sugar. In West Godavari which is a rice-bowl of Andhra Pradesh, and which can feed the entire State, there rice is being sold at Rs. 1-50 per kilo. If this

particular phenomenon is not tackled in time, I think we may have to repent later. Better we take it up in hand before it is too late.

Unemployment is another shocking aspect. We have 2½ lakhs of educated men on live registers of Employments Exchanges, and the employment potential and avenues that have been provided by the Government have been shrinking. In 1964 the total vacancies notified by Government, Public Sector and Private Sector Agencies was 48,000. It has today come down to 29,000. This is an indication that employment opportunities are coming down, while the number of unemployed persons has terribly increased. Every year our Universities are manufacturing twenty-five thousand Graduates, six hundred Engineers, nine hundred Doctors, two thousand Diploma holders, seven hundred trained Graduates, fifty thousand Matriculates and H.S.Cs, that means nearly 80,200 educated men & women are coming out of our Universities and Educational Institutions. Against this backlog of 2½ lakhs of unemployed, what exactly the Government is going to do with this huge number of 80,00 men and women who are coming out of the Universities is a question which the Governor's Address does not answer.

Similarly, this crash programme of rural employment. About 3½ crores of rupees is the grant the Government of India have given. I do not know what exactly has happened to this particular grant. I understand that the whole thing is confined to the files in the Secretariat the communication is going on from Secretariat to Collectors and Collectors are sending reports. Ultimately, no final decision has been taken to spend this particular amount of 3½ crores. This is a very small amount, just a pittance. Each District gets about fifteen lakhs and even these fifteen lakhs have not been spent to provide rural employment. This is a very dangerous question. A question having alarming proportions and if I am permitted to say what Late Mr. Kennedy of the United States said, "Educated unemployment is a danger to the national security" If educated men and women get frustrated, they will be upto anything and instead of resorting to put down Naxalites by force, I would very much appreciate if the Government had dealt with this important question of the educated men and women roaming about the streets and getting frustrated. Frustration will certainly lead to desperation and I do not know, what results it will produce. That is why it is imperative on the part of the Government to deal with the question of unemployment.

Similarly, I am surprised that the Governor has not made any reference to the administrative setup. We are dealing with an archaic system; an outdated administrative machinery and the procedures and methods evolved by an alien administration to cater to their own ends. That was an administration having twin functions: collection of revenue and maintenance of law & order and those methods which were designed by that administration are being continued even today, while the object of administration has radically changed. Today ours is a welfare State (administration) and those methods are absolutely unsuitable, unhelpful and most inconvenient. That is why there is a big complaint against Government that work in Government Offices is going on in a leisurely fashion. No effort has been made to streamline the administrative procedure and

administrative setup. Unless the new Ministry thinks of a radical reform of the administrative procedure and administrative set-up, I am afraid the promises that the Ruling Party has made, they will not be able to fulfil and when they fail to fulfil the promises, the huge majority, they have been able to secure today will dwindle and it is no surprise if they will loose the whole thing in about 3 or 4 years time. This is a warning. They must take it intime, because administrative set-up is an instrument at the disposal of the Government. If you want to establish a Socialist Society, the administrative system should also get socially-oriented, but that orientation has not been done. To add to this, the 'services' are very much discontented. The Governor's Address made a reference to Mulki Rules and some grievances being solved by the High Powered Committee. I very much wonder, if this even touches the fringe of the problem. Services on both sides, Telengana and Andhra, both, are dis-satisfied. Everyday problems are accumulated. They are piling up and the Government goes on appointing committees after committees. These committees are taking their own time, and not solving matters. They are only creating new problems, ofcourse. I had suggested to Government, in my different capacity, that they should immediately think of regionalisation of services. That is the only solution to these chronic problem of discontent. So long as discontent continues in the services, whatever you may say, whatever you may think of, it is impossible-because the idea must percolate down to the lowest level of the employees who man this administrative machinery. They will have to identify themselves with the basic task which the Government has undertaken and that is possible when their grievances are redressed. Their grievances can be redressed satisfactorily only when the Government finalises this scheme of regionalisation. The previous Chief Minister made an announcement in the Legislative Assembly that they were contemplating regionalisation. Nearly one year has gone, regionalisation has not taken shape. I would suggest to the Chief Minister that he should not loose time because time is a very important factor. What can be done today cannot be done after six months, and Government should also not involve services in litigation-continuous litigation. This Government is reputed for involving services in continuous litigation. I am surprised that that the very same policies are being continued. In the Governor's Address, there is an indication that they are going to Supreme Court. For what purpose is the Government going to Supreme Court? I very much wonder after all, if the Government is not a party in the proceedings of the High Court. When the Government is not a party in the High Court what compelled them to take this particular matter in appeal to the Supreme Court. This means that the Government is taking a partisan attitude. It is not desirable. This is likely to explode and before it explodes I would request the Government to be fair to hold the balance and to hold scales even between both sides.

Retrenchment is becoming a very big problem. While on one hand unemployment is increasing, on the other hand the Government is contemplating retrenchment very heavy retrenchment for the matter. In Nagarjunasagar Canal already there is retrenchment, in Revenue Department in West Godavari and other Districts also

retrenchment has been done. The Government will have to avoid retrenchment because the people retrenched will add to the army of unemployed persons. Thank You, Sir.

శ్రీ విజయశాహణి (తిరుపతి):—అధ్యక్షా, 19వ తేదీన 72-73 బడ్జెట్ ను సభలో ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ఇందులో రాయలసీమ ప్రాంతానికి 22.11 కోట్ల రూపాయలకు పైగా అదనపు రాయలసీమ ప్రాంతం రాయలసీమ రక్షణలసీమ కాదని, ప్రభుత్వానికి మువిచేస్తున్నాను. రాయలసీమ రాష్ట్రానికి మూలమైనది సభ్యులు ప్రభుత్వం గుర్తించాలని మనవిచేసుకుంటున్నాను. త్రాగడానికి మంచినీళ్లు కూడా లేనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నదని మనవిచేసుకుంటున్నాను. ఈ పరిస్థితిలో కనీసం త్రాగడానికి మంచినీళ్లు వసతి కల్పించడానికి విరివిగా చావులు ప్రవృత్తం మంచి పని అని ప్రభుత్వం తారికి మనవిచేస్తూ వాటిని త్వరితగతినీ క్రొత్తవినికోవాలని అర్థిస్తున్నాను. వెంకటేశ్వరస్వామి పాదసన్నిధిలో వున్న చిరుపతి పట్టణంలో కూడా త్రాగడానికి మంచినీళ్లు లేవని మనవిచేస్తున్నాను. బోయిన నెల ఇందిరాగాంధీగారు కళ్యాణి రిజర్వాయర్ ప్రారంభించేందుకు జరిగింది. మూడు కోట్ల రూపాయలు దానికి మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఎల్. ఐ. సి రెండు కోట్ల రూపాయల ఋణం టి.టి.డి. వారు కోటి రూపాయల ఋణం యివ్వడం జరిగింది. ఇట్లాంటి పరిస్థితిలో శుభసూచకంగా వచ్చిన కళ్యాణి రిజర్వాయర్ కు ప్రభుత్వం వారు కూడా సహాయసహకారాలు అందచేసి, తరువాతి పట్టణంలో ప్రజలకు కావలసిన మంచినీటి వసతి కలుగజేయవలసిందిగా విన్నవిస్తున్నాను. రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతం అని అందరికీ తెలిసినదే రాయలసీమ డెవలప్ మెంట్ బోర్డ్ అని యున్నది. అది సక్రమంగా పనిచేయడం లేదని చెబుతున్నందుకు మన్నించాలి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో ప్రజలు నా నా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. త్రాగడానికి నీళ్లులేవు. పంటలు పండడానికి దగిన నీళ్లు లేకపోవడంవల్ల పశుశ్రమల ద్వారానే ఆ ప్రాంతాన్ని ఆభివృద్ధిచేయాలి. విరివిగా భారీ పరిశ్రమలు కుటీర పరిశ్రమలు ప్రోత్సహించి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని రాయలసీమను రక్షణల సీమగా మార్చాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. నానాదాస్ (సిర్సేపల్లి):—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ఎగ్జెక్యూటివ్ కమిటీ సభ్యులు తెలుపుటకు గౌరవనీయులైన పాలవెల్లిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానముతో నేను కీర్తిపత్రికా గవర్నరుగారి ఉపన్యాసముతో సమాజములో అట్టడగున పడివున్న వ్యవసాయకులకు, అప్పుకులు వారి గురించి ఎలాంటి ప్రస్తావన లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరమైన పిషంతుమని, విచారకరమైన విషయమని తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా, గవర్నరుగారు తమ ఎగ్జెక్యూటివ్ మొదటి పేజీ అఖరు పేరాలో యీ విధంగా చెప్పారు:

“Notwithstanding the burden imposed by the refugees from Bangladesh and the war with Pakistan, the country continued to make determined efforts for economic improvement and for achieving social justice. The existence of a strong and stable Government at the Centre has made it possible to undertake various measures which will lay the foundation for reduction of inequalities and for the

social and economic uplift of the weaker sections. Our State too has enjoyed peace and stability which made it possible us to carry for out our plans for development." ఈ పేరా

గ్రాఫ్ లో 'రెడ్యూస్ ఆఫ్ ఇన్ క్వాలిటీ' చేత 'లూనింగ్' గారు తమ ప్రయత్నంలో ప్రజావిచారం జరిగింది. రెండవ, 'సోషల్ అండ్ ఎకనమిక్ ఆఫ్ లిఫ్ట్ ఆఫ్ కర్ నెక్స్ట్' ఇసుకరావాలని కూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. మనకు స్వరాజ్యం వచ్చి దానినిగా ఒక చర్య అయింది. అంటే - 24 సంవత్సరాలయింది, గత 24 సంవత్సరాలలో యీ అప్పజుగున పదివన్న అప్పజుగులను - దాదాపు మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో శివారులో నాలుగోభాగంగా ఉన్న వీరి - యినీక్వాలిటీనుంచి వైకి తీసుకురావడానికి తీసుకున్న చర్య లేమిటి? అనేది మనం గుర్తుకు తెచ్చుకోవలసివున్నది. ఈ 24 సంవత్సరాలలో, మన ఆంధ్రదేశంలో, ఒక్కొక్క గ్రామంలో మూడేసి గ్రామాలు వున్నాయి. అంటే మెయిన్ విలేజ్ లు శాతంగా మాలపల్లి ఒకటి, హూడి పల్లి ఒకటి వున్నాయి. అంటే - మాలపల్లిని, మాదిగపల్లిని తీసుకువచ్చి మెయిన్ గ్రామంలో కలపడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా? అంటే లేదు. ఏ ఒక్క గ్రామములోనూ తీసుకోలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో వీరికి సోషల్ యాక్వాలిటీ ఏ విధంగా వస్తుంది? ఈ ఉన్నటువంటి తీసికొనిపో ఏ విధంగా తొలగిస్తారు? అనేది పెద్ద సమస్య. దానిని మనం ఇంకెవరకూ లెక్కలోకి తీసుకోలేదు. ఇప్పుడు యీ మాదిరిగా, మాలపల్లి, మాదిగపల్లి వీధిలో నివసించే ప్రజలకు జావులు వేరుగా వున్నాయి; దేవాలయాలు వేరుగా వున్నాయి; దేవుళ్ళు వేరుగా వున్నారు. వారి మంగళ్లు వేరు, వారి చాకట్లు వేరు. ఈ విధంగా పూర్తిగా వేరుచేసిపెట్టి, యీ యినీక్వాలిటీ పోగొడతాము, యాక్విట్ ఫ్టేషన్, యాక్విట్ ఆదర్శనిటి యిస్తామని చెప్పడం నోస్టాల్జిక్ ము, అర్థహితమూ, నేను మరచివేస్తున్నాను. ఇలాంటి ఇన్ క్వాలిటీ యీ విధంగా కంటిన్యూ అయ్యేపక్షములో - మనం యీ లాండ్ రిఫార్మ్స్ తీసుకురావాలని చెబుతున్నాము; ఈ లాండ్ రిఫార్మ్స్ తోబాటుగా విలేజ్ రిఫార్మ్స్ రావాలని, విలేజ్ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రారంభం కావాలని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ఇట్లాగే మాలపల్లి, మాదిగపల్లి వీటిని మెయిన్ విలేజ్ లో కలపకొండావుంటే చాలా ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి యీ ప్రజాస్వామ్యం ఎదుర్కొనవలసివస్తుందని మనవిజేస్తున్నాను. లేదా, యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయడం ప్రభుత్వానికి యిష్టంలేకపోయి వయొబుల్ యూనిట్స్ ప్రత్యేకంగా విలేజ్ లో అంటరానివారికి, అప్పుకొన్నవారికి స్థాపించ వలసి వస్తుందని నేను చెప్పడానికి భయపడుతున్నాను. అది త్వరలో యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఒక ప్లాన్ చేసి చేస్తుందా? అంటే - కనుకూపుమేరలో అటువంటిదేమీ కనిపించడంలేదు. 24 సంవత్సరాలుగా దీనిని చెయ్యని యీ ప్రభుత్వం ఒక సంవత్సరంలోనో, రెండు సంవత్సరాలలోనో, ఐదు సంవత్సరాలలోనో చేస్తుందనే నమ్మకం మాకు ఏమాత్రంలేదని మనవిజేస్తున్నాను. ఇంక, మనం ఎకనమిక్ అప్ లిఫ్ట్ తీసుకురావాలని అంటున్నాం. భూ సంస్కరణలు అనేవి యీ 24 సంవత్సరాలలోను నామమాత్రంగా వున్నాయి. భూమి లేని వారికి యంతవరకూ భూమి రాలేదు. ఈ రోజుకూ గవర్నమెంటు బంజరు

భూములను పంచడంలేదు. పంచిన భూములలో కనీసం పట్టాలుకూడా యివ్వడం పూర్తికాలేదు. అంటే. యీ హరిజనులు, లేక వెనుకబడినవర్గాలవారు, మైనారిటీస్, వికర్ సెక్షన్స్, యీ ప్రజాసౌకమంతా బంజరుభూములు. ఎందుకూ పనికిరాని భూములు చేసుకోవాలని ప్రభుత్వ లక్ష్యమా? వారి ఉద్దేశమదేనా? కాని, పేరే భూములు, సారవంతమైన భూములు, గ్రామాలలో వుండే భూములు - పాప్యులేషన్ బేసిన్పై వారి డ్యూ షేర్ వారికి రావలసివుంది. బంజరుభూములని, పనికిరాని భూములుగాకుండా సారవంతమైన భూములు పాపులేషన్ దామాషా ప్రకారం వారికి యివ్వవలసివుంది. వారికి తగిన భూవసతి కలుగజేయాలి. గవర్నరుగారు యిచ్చిన యీ ప్రసంగములో ఎకనమిక్ ఇంప్రూవ్ మెంట్ తీసుకురావాలి అన్నారు. ఏ విధంగా తీసుకురావలయుననుకుంటున్నారు. 24 సంవత్సరాలుగా ఒక విలేజ్ ప్లాన్ వెయ్యలేదు. షిరో ప్లాన్ వేస్తున్నాం, సంవత్సరాల ప్లాన్ వేస్తున్నాం, ఫ్రైవియర్ ప్లాన్ వేస్తున్నాం అంటున్నాం అంటున్నాం; విలేజ్లోనున్న రిసోర్ సెస్ను, భూమిని, అక్కడ వున్న లేబర్ ను, కాపిటల్ ను పూల్ చేసి రిసోర్ సెస్ డెవలప్ చేయడానికి చర్య తీసుకుంటున్నామా. అందుకు ప్లాన్ వేస్తున్నామా? లేదు; అలాంటిదేమీ జరగలేదు. విలేజ్ ప్లాన్, టైమ్ బాండ్ ప్లాన్ వేసుకోవాలి; టు ఇయర్స్ లో, త్రి ఇయర్స్ లో పూర్తిచేసే పద్ధతిలో విలేజ్లోనున్న లాండ్ అంతా డెవలప్ చేసే విధంగా, అక్కడవున్న నీటి వనరులను పూర్తిచేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిజేస్తున్నాను. మేము 'రెజిస్ట్రేషన్ సంవత్సరంలో పార్లమెంటుకు ఎన్నికయినప్పుడు - సేను పార్లమెంటు సభ్యునిగా వున్నాను - అప్పుడు యీ నంది కొండ ప్రాజెక్టు డాక్టర్ కె. యల్. రావుగారి సహాయంవల్ల బయటకు వచ్చింది; అప్పుడు ఎంతో పోరాటం జరిగితే, అది నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుగా మారింది. ఈ రోజుకు ఇరవై సంవత్సరాలు అయిపోయింది, నందికొండ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించేటప్పుడే నెల్లూరు జిల్లాలో 30 లక్షల ఎకరాలకు పైగా సాగువుతుందని ఆశించాము. కాని, ఇప్పటికీ, ఇరవైయ్యేళ్లుపట్టినా నెల్లూరు జిల్లాకు నీరువచ్చే ఆశ కనబడడంలేదు. ఇటువంటి పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టుపై ఆశలు కల్పించడంకంటే, గ్రామాలలోవుండే మైనర్ ఇరిగేషన్ సోర్ సెస్ను ఇమీడియేట్ గా డెవలప్ చేయాలని - రెండేళ్లలోపల విలేజ్లోని అన్ని రిసోర్ సెస్ డెవలప్ చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని - ఆ పద్ధతిపై ఆయా నీటి వనరులన్నింటినీ, అటువంటివి లేనిచోట్ల ఇరిగేషన్ వెల్స్ త్రవ్వే ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ కలుగజేయాలని. ప్రతి భూమిలేని వ్యవసాయకూలీకి, చిన్నరైతుకు కనీసం అయిదెకరాలభూమి, సారవంతమైన భూమిగా తయారుజేసి, నీటివనరులు కలుగజేసి యివ్వాలని చెబుతున్నాను. అట్లా చేయకుండా, సెల్ఫ్ జనరేటింగ్ ఎకనమీ వుండేట్లు చేయకుండా, పర్మనెంట్ ఎసిస్టెన్స్ కలుగజేయకుండా, యీ దేశంనుండి దారిద్ర్యాన్ని పారద్రోలతాం అని చెప్పడం అర్థరహితమైన మాట అని, ప్రజలను మభ్యపెట్టే మాట అని మనవిజేస్తున్నాను. ఈ చర్యలన్నీ తీసుకుని, యీ అట్టడుగున వడి వున్న వారికి ప్రభుత్వం సహాయం చేయవలసి వుంటుంది. ఇంకొక విషయం. ఎంప్లాయ్ మెంట్ కు సంబంధించి ఎన్నో ప్లాన్లు పెడుతున్నారు. కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చిన డబ్బును క్రామ్ ప్రోగ్రాం క్రింద ఎంప్లాయ్ మెంట్ ప్రొవిజన్

చేయాలంటే - ఆ డబ్బులో 25 పర్సెంట్ కూడా ఖర్చుపెట్టలేని ప్రభుత్వాలు వున్నాయి. మన ప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నదో నాకు యింకా లెక్కలు లేవు. ఒక ప్రక్కన నిరుద్యోగ సమస్య తాండవిస్తుంటే, మరొక ప్రక్కన కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు యిస్తుంటే, ఆ డబ్బును సద్వినియోగం చేసుకుని, ప్రజలకు పనులు కల్పించలేకపోతున్నారు. అంటే అది ఎవరి అపరాధం? ప్రజలయొక్క ఆశక్తి? వారి దురదృష్టమా? గవర్నమెంటు ఆశక్తి? అని నేను అడుగుతున్నాను. నేను ఇంతకుమించు చెప్పినట్లుగా విలేజ్ రి కన్ స్ట్రక్షన్ జరగాలి. సెటి విలేజ్ కు ఒక సెవరల్ ప్లాన్ ఉండాలి: అది రెండేళ్ళలో పూర్తి కావాలి. గవర్నమెంటు కేటాయించే డబ్బు సద్వినియోగం అయ్యేవిధంగా - ప్రతి ఒక్కరికి ప్రతి ఏటా ఒక టన్ను పర్సన్ కు ఎంపాయిమెంట్ కలుగజేసేవిధంగా - రైట్ టు వర్క్ అనేది కాన్ స్ట్రక్ట్యూషన్ లో లేకపోయినప్పటికీ - బై కన్ స్ట్రక్షన్ పుయ్ హేవ్ టు ఎస్టాబ్లిష్ దట్ రైట్ టు వర్క్ - అని మనవిజేస్తూ యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగముచై ముఖ్యంగా మేము ఎన్నికల తరువాత, మీముందు యీశాసనసభముందు మీదవారా వాస్తవ పరిస్థితులను చెప్పవలసిన అవసరమున్నది ఎన్నికల తర్వాత ప్రప్రథమంగా యీ శాసనసభలో వచ్చే, అయిదు సంవత్సరాల పరిస్థితి, వచ్చే అయిదు సంవత్సరాల కార్యక్రమాల గురించి మాట్లాడేటప్పుడు ప్రప్రథమంగా, నాందిగా మాట్లాడేటప్పుడు, గతంలోనిమన అనుభవాలను చూడా ఒక్కసారి మనం దృష్టిలో తీసుకుని, దానిలోనిమంచి చెడ్డలను చూసుకుని, విమర్శ చేసుకుని, వాటిఫలితాలను కూడా అలోచించుకోవలసివున్నది ఈనాడు యీ ప్రసంగాలు కానీ, ప్రభుత్వం చెప్పే మాటలు, ఎసూరెస్సెస్ గానీ శాసన సభకు బయటవున్న సమాజాన్ని, ఆ పరిస్థితులను ప్రతిబింబించే విధంగా వుంటే వీటి ఫలితాలు ఆశించిన విధంగా వస్తాయి. గ్రండ్ టెసారి 5 సంవత్సరాలూ నేనెక్కడ శాసన సభ్యుడుగా వుండి ఏన్నో ముఖ్యమైన సమస్యలమీద కంటిన్యూస్ గా ప్రభుత్వ దృష్టి తెచ్చి వాటి ఫలితాలనుకూడా అడగవలసిన అవకాశం కలిగింది. ఈనాడు శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఎన్నికైనారు. కాబినెట్ లో వెనకబడిన తరగతులకూ, హరిజనులకూ ప్రాతినిధ్యం యిచ్చి రాష్ట్ర ఖవిష్కర్తుకు సరైన పునాదులు వేస్తామంటున్నారు. చాలా సంతోషం. వారు చెప్పినమాటలను చెప్పినట్లు నడిపించగలిగితే, నడిపిస్తే చాలా సంతోషం, నరసింహారావు గారు కేవలం యీనాడే క్రొత్తగా ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చినవారు కాదు. వారు యీ శాసన సభలో, మంత్రి మండలాలలో చాలా సీనియరు సభ్యులు. వారికి చాలా అనుభవం ఉన్నది. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి కాబినెట్ లోనూ సంజీవరెడ్డిగారి కాబినెట్ లోనూ జరిగిన కార్యక్రమాలలోని మంచి చెడుకూ కొంత భాగస్వామ్యం వీరుకూడా వహించవలసి వుంటుంది. వారికి అనుభవం ఉన్నది అప్పుడప్పుడు జరిగిన పొరపాట్లను వారు అప్పుడు బయటకు చెప్పకపోయినా, ఏకాంతంలో ఏవిధంగా ఎప్పుడు జరిగినా జరిగినపొరపాట్లన్నిటినీ బయటకుతీసి వాటిని సవరిస్తామని యీ సభముందు, ప్రజలముందు వారు చెప్పవలసిన అవసరమున్నది. గవర్నరు ప్రసంగంపైన సూటిగా యీ ఐదారు విషయాలమీదా ప్రభుత్వం

సమాధానం చెప్పవలసిందిని మీవ్వారా కోరుతున్నాను. ఒకటి, ప్రదేశానికి శాసనసభలో యీ ప్రక్కనుంచి గౌతులచ్చున్నారు కానీ, మొట్టమొదట నాగి రెడ్డిగారు కానీ, రత్నసభాపతిగారు కానీ యింకా మిత్రులు చాలా మంది ఎన్నో ముఖ్యమైన విషయాలపైన ప్రభుత్వం చేసిన నిర్ణయ మీ సూచిక అడిగిన విషయాల గురించి వేసిస్తున్న ప్రత్యేకంగా మీ దృష్టి తీసుకురావలసిన అంశం లేదు. కానీ, కొన్ని విషయాలు చెప్పి, మళ్ళా చెబుతున్నట్టుటే చూడా ఇప్పటివరకు ఏమి చర్య జరిగింది. ఇంకా మిగిలిన విషయాల పంపిణీమీదని ప్రపథమంగా ప్రభుత్వానికి జ్ఞాపకం చేయవలసిన అవసరమున్నది. తీవ్రమైన రెడ్డి గారు మంత్రిగా వున్నప్పుడు ఫర్మిలైజరు కుంభకోణంపైన జరిగిన వ్యవహారం మీ యంతవరకు ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? ఆ ఎంక్వయరీ రిపోర్టు ఉంటే దానిని యీ శాసనసభలో బల్లమీద ఉంచవలసివదిగా కోరుతున్నాను. అగ్రికల్చరు యూనివర్సిటీ గురించి, అక్కడ జరిగే కార్యక్రమాలగురించి, చట్టానికి వ్యతిరేకంగా, రూల్సుకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన విషయాలమీద, వైస్ ఛాన్సలరు మీద, మేనేజింగు కమిటీ మీద యీ శాసనసభలో ఎన్నోసార్లు చెప్పడం జరిగింది. దానిమీద చర్య తీసుకుంటామని మంత్రిగారు కానీ, ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ తీసుకుంటామని చెప్పిన చర్య ఏమయింది? బ్రహ్మాండ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రైన్ మిల్లర్ నుంచి బస్తాకు 6 రు. 1 చొప్పున వసూలు చేసిన డబ్బు ఏమయింది? ముఖ్యమంత్రిగా క్రిందటి ఆరు మాసాల నుంచి ఉన్న నరసింహారావు గారు తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఇప్పుడు యీ ప్రభుత్వం ఏమిచర్య తీసుకోబోతున్నది? ఈ మధ్య చేసిన ఎంక్వయరీ—రిపోర్టు—దాని మీద వచ్చిన దుమారం—ప్రభుత్వం చేతులతో లేదా? ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వెల్ఫేర్ ఫండ్ గురించి జరిగిన కుంభకోణం ఎవ్వరికీ తెలియనిది కాదు. దాని మీద అప్పుడు హోం మంత్రిగా ఉన్న వెంగళరావు గారు చర్య తీసుకుంటా నని యీ శాసనసభకు ఎన్క్వయరీస్ ఇచ్చారు. అది ఏమైనది? దానినిగురించి వివరంగా చెప్పవలసిన అవసరమున్నది. తరువాత, జై రెక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ అండ్ హెల్త్ సర్వీసెస్ మీద ప్రభుత్వం ఎంక్వయరీ చేసిందా? ఆ ఎంక్వయరీ రిపోర్టు ఏమయింది? ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు? ఈ అన్ని విషయాల మీదా ఎంక్వయరీ రిపోర్టులు యీ సభా బల్ల మీద పెట్టవలసిన అవసరమున్నది.

ఇక, గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో సాధారణ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ పార్టీ బ్రహ్మాండమైన విజయం సాధించిందని చాలా చక్కగా చెప్పారు. వారికి యీనాడు రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న లంచగొండితనం, అవినీతి, అరాచకత్వం, ప్రభుత్వం యీనాడు నడుపుతున్న దమననీతి, యీనాడు పోలీసు చేస్తున్న జులం—యీవేమీ కనిపించలేదు. అంతేకాదు, యీ మాసాల నుంచి రాష్ట్రంలో వున్న కరువు పరిస్థితులు కూడా గవర్నరుగారికి కనిపించలేదు. ఈనాడు ప్రజలు కరువుతో మలమల పూడుతూ, గోడుగోడున ఏడుస్తుంటే అది గవర్నరు గారి చెవులకు వినిపించలేదు. కానీ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ పార్టీ బ్రహ్మాండమైన మెజారిటీతో గెలిచింది, చాలా స్టేబిల్ గవర్నమెంటు వచ్చింది, భవిష్యత్తులో డెమోక్రసీని కాపాడడానికి సరైన పునాదులు వడతాయి, దేశంలో ముఖ్యంగా యీ రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన తరగతుల వారిని పునరుద్ధరించడానికి ఈ ప్రభుత్వం

కంకణం కట్టుకున్నది అని చెప్పాడు. అయితే, గత 25 సంవత్సరాలుగా యీ దేశాన్ని, రాష్ట్రాన్ని పాలించింది ఎవ్వరు? ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో స్టేజిల్ గవర్నమెంటు ఎప్పుడూ లేదా? మాకు స్టేజిల్ గవర్నమెంటు లేదు, మాకు అధికారాలు లేకపోయాయి, శాసనసభలో మెజారిటీ లేకపోయింది, శాసనాలను యిప్పి మెంటు చేయలేకపోయిన పరిస్థితి వుంది అనే పరిస్థితి యీ ప్రభుత్వానికి, మంత్రిమండలికి ఎప్పుడైనా ఉన్నదా? ఈనాడు బంగళాదేశ్ పేరు మీద ఎన్నికలలో గెలిచామని చెబుతున్నారు. పాలక పార్టీ గత 24 సంవత్సరాల నుంచి అధికారంలోనే ఉన్నది. అప్పుడు గాంధీ గారి పేరు చెప్పకొని — పేరుచెప్పి కాయలమ్మకొన్నట్లుగా యిన్ని సంవత్సరాల నుంచి కూడా అధికారంలో ఉన్నది కాంగ్రెస్ పార్టీయే కదా. 24 సంవత్సరాల తరువాత 25 వ సంవత్సరంలో లోక్ సభ మధ్యంతర ఎన్నికలలో గరిబీ హటావో నినాదంతో వచ్చింది. ఈనాడు బంగళాదేశ్ విషయం మీద పాకిస్తాన్ తో వచ్చిన యుద్ధంలో ప్రతి వ్యక్తి, ప్రతి పౌరుడూ, ప్రతి నైనికుడూ ఆ పోరాటంలో భాగస్వామిగా వుండి తన సంపదను పంచిపెట్టినతర్వాత అవిజయాన్ని కాంగ్రెస్ పార్టీ తనవిజయంగా తనపార్టీ విజయంగా తీసుకొని ప్రజలముందుపెట్టి తమపార్టీని గెలిపించుకోడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. ఈనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎన్నికలలో అవలంబించిన విధానం ఏమిటి? ఎన్నికోట్ల రూపాయలు యీనాడు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ వ్యక్తులను గెలిపించడానికి ఖర్చుచేసిందో లెక్కచెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను ఎలక్షనులలో నిలిచిన కాంగ్రెస్ కాండిడేటుకు ఎంత డబ్బు యిచ్చారు! ఈ ఫండు ప్రభుత్వం యంత్రాంగంతో ఏ విధంగా వసూలు చేశారో చెప్పాలి. ఈనాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కోట్లరూపాయలు జిల్లా అధికారులద్వారాగానీ, పి.డబ్ల్యు.డి. ద్వారాగానీ, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ద్వారాగానీ, మేజరు, మైనర్ ఇరిగేషన్ శాఖల ద్వారాగానీ వసూలు చేసినది ఎవరు కాదనగలరు? ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోనే కాకుండా మొత్తం దేశం గురించి వున్న వార్తలు వున్నాయి. పత్రికలలో పెద్దల అభిప్రాయాలున్నాయి. చక్కెర ధర విషయంలో ఎంతో మంది ఎన్నో అభిప్రాయాలు చెప్పారు. ఎన్నికల ముందు హతాత్తుగా చక్కెర ధర పెరగ వలసిన అవసరం ఏమీ వచ్చింది? ఈ ధర పెరగడంవల్ల చెరకు రైతులకు డబ్బు వస్తున్నదా? దీనిని గురించి భారతదేశంలో వున్న ఆలోచనా శక్తి గల మేధావులు ఒక అభిప్రాయం చెప్పారు. కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఎలక్షనులో యివ్వడానికి గాను మిల్లర్స్ చక్కెర ధర పెంచారు. కేంద్రప్రభుత్వం 20 కోట్ల రూపాయలు వసూలు చేసి ఎలక్షనులలో ఖర్చు పెట్టేందని వార్తలు చదివాము. అటువంటి వార్తలు వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం సక్రమంగా నడపాలనుకుంటున్నప్పుడు పాలక పక్షం పైన ఎంక్వయరీ చేయవలసిన అవసరమున్నది. కావున జుడిషియలు ఎంక్వయరీ వేసి పరిశీలన జరిపి దీనిలోని వాస్తవాన్ని ప్రజలకు చెప్పవలసిన బాధ్యత పాలకపక్షం మీద ఉన్నది. గవర్నరుగారు సన్నకారు రైతుల గురించి మరచిపోలేదు. ఈనాడు యీ రాష్ట్రంలో అందరికంటే ఎక్కువగా సన్నకారు రైతులు పీడించబడుతున్నట్లు చెప్పారు. ఈనాడు పంటలు పండించే రైతుకూ కొనే కన్నూమరుకూ మధ్య బాలెన్సు వుండాలంటే ధరలు ఏ విధంగా వుండాలి అనే ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి లేకుండా ఎలక్టిక్ మోటారు మీద, ఎరువులమీద;

కిరోసిన్ మీద గరలు పెంచితే ఎట్లా? విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చిన గ్రామాలలో కూడా సామ్యం కైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు విద్యుచ్ఛక్తి పెట్టించుకునే పరిస్థితి నేడున్నదా? గాస్ మాసే దరమ పెంచడం అభివృద్ధి నిరోధక చర్య కాదా అని అడుగుతున్నాను. గవర్నరు గారు కూడా తెలంగాణా విషయం మరచి పోలేరు. ఎనిమిది పాయంట్లు ప్రోగ్రాం గురించి చెప్పారు గవర్నరు గారు. ఈ ఎనిమిది పాయంట్లు అనేవి ఎట్లా వచ్చాయో తమకు తెలుసు. వీటిని ఎందుకు సృష్టించవలసి వచ్చింది? ఈనాడు తిరిగి ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చింది? ఈనాడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వారు కాని నిన్న మొన్నటివరకు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న బ్రహ్మాంధరెడ్డి గారు కాని ఇందిరా గాంధీ గారు కాని అందరూ తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగిందనే విషయం ఒప్పుకొన్నారు. ఒప్పుకుని జరిగిన అన్యాయాన్ని సవరిస్తామని వెనుకబడిన తనాన్ని తొలగిస్తామని ప్లానులో స్పెషల్ వెయిజ్జి ఇస్తామో అన్నారు. ఎనిమిది పాయంట్లలో ఒక్క అంశాన్ని ఐనా ఈ ప్రభుత్వం అవలించిందా అని అడుగుతున్నాను. ప్లాన్ ఇంప్లిమెంటేషన్ కమిటీ గురించి గవర్నరుగారు చెప్పారు మూడు మాసాలకు ఒకసారి కలవవలసి ఉండగా ఆ కమిటీ ఎన్నిసార్లు ఇప్పటికీ కలిసిందని అడుగుతున్నాను. వారు తీసుకున్న డెసిషన్స్ ఏమిటి, ఒక్క డెసిషన్ ఐనా ఇంప్లిమెంటు చేసారా అనేది కానరావలసి వలసి అవసరం ఉంది. ఇక ప్రధాన మంత్రిగారి రివ్యూ కమిటీ ఉంది. ప్రతి మూడు మాసాలకు ఒకసారి కలవాలని చెప్పారు. వారు ఎన్నిసార్లు కూర్చున్నారు, వారి డెసిషన్స్ ఏమిటి? ఏమి అవలించారని అడుగుతున్నాను. గవర్నరుగారు మరచి పోకుండా ప్రా పవర్ కమిటీ గురించి కూడా చెప్పారు. వారు చేస్తున్న పని ఏమిటి? వారికి ఉన్న అధికారాలు ఏమిటి? అది స్టాట్యూటరీ కమిటీ కాదు. సర్వీసెస్ సబ్ కమిటీ వారు 29-8-71 న రెండవ రిపోర్టు ఇచ్చారు.

The Second Report of the Sub-Committee on Services says :—

“... The Committee also resolved to request the Government to supply to the Regional Committee all details of implementation of Central Government decisions based on the High Court and Supreme Court decisions”

29 జూన్ 1971 నాడు సబ్ కమిటీ రిపోర్టు ఇస్తే దీనిపై ప్రభుత్వం వారు రీజినల్ కమిటీకి ఏమి చెప్పారు? ఇక్కడ ఏవో ఫిగర్స్ ఇచ్చారు. నేను ఒకటే మాటిగా అడుగుతున్నాను. ఎన్ని డెసిషన్స్ ఇంప్లిమెంట్ చేసారో తు. చ తప్పకుండా లిస్టు తేబిలుపై పెట్టాలని ఆడుగుతున్నాను. ఒక్క ఉదంతం డెబుతాను. మీరు కూడా ఆశ్చర్యపడతారు. ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించిన విషయం. సబ్ కమిటీ లోవల మేము ఎగ్జామిన్ చేసాము. 1955 కు పూర్వం నుంచి ట్రైనింగ్ కాకుండా ఉపాధ్యాయులను వేస్తూ వచ్చారు. వారికి అప్పుడున్న గ్రేడు రూ. 55 లు నుంచి రూ. 88-50 లు. వారిని న్యాయంగా రావలసిన గ్రేడు కంటే తక్కువ గ్రేడులో అప్పాయింట్ చేసారు. ఆ గ్రేడు వేకన్సీ ఐనప్పుడైనా వై గ్రేడులో పెట్టాలి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఐన తరువాత నాన్ ముక్తిలను అప్పాయింట్ చేసారు. సర్వీసెస్ సబ్ కమిటీ ఫ్రైండింగ్స్ చెబుతాను.

“The Committee is of the view that they would not be in a position to examine the causes for delay, if the details of pending cases were not supplied to the Committee and they would not be in a position to make any recommendations to the Government and the steps to be taken for the immediate disposal of the cases pending.”..

“The Government, however, realised the injustice caused to the teachers appointed prior to 1-11-1956 and issued orders in G. O. Ms. No. 2097, Education Dt. 11-8-1958 and G. O. Ms. No. 85 General Administration (S. R.) Department Dated 8-2-1970 conceding the scale of Rs. 54 - 98 1/2 to the non-matriculate teachers appointed prior to 1-11-1956.”....

“The petitioners represented further that the High Powered Committee directed the Director of Public Instruction to implement the G. Os. dated 11-8-1958 and 8-2-1970.....” 1958 లో ఒక జి. ఓ.

ఇస్కూ చేసారు. పొరపాటు దిద్దుకుని జి. ఓ. ఇస్కూ ఇతే అది ఇంప్లిమెంట్ కాలేదని తెలుసుకొని మరల జి. ఓ. ఇస్కూ చేయడానికి 1970 వచ్చింది. 12 సంవత్సరాల కాలం పట్టింది. 8-2-1970 నాడు వారి కోరికలను కన్సిడ్ చేస్తూ ప్రా. పవర్ కమిటీకి రిఫర్ చేస్తే 14-12-1971 న వారు ఫైండింగ్ ఇచ్చారు. సర్వీసెస్ కమిటీలో మరల అడిగాము, డి. పి. ఐ గారిని. ఎరియర్స్ ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేమని అన్నారు. 1958 నుంచి ఇవ్వవలసింది ఇవ్వరు. 1958 లో జి. ఓ. ఇస్కూ చేస్తే ఈనాటి వరకు ఇంప్లిమెంట్ కాదు. వారు సామాన్యమైన ఉపాధ్యాయులు. ఇటువంటివి ప్రభుత్వం ఏ విధంగా నైతికంగా డిఫెండ్ చేసుకోగలదని అడుగుతున్నాను. ఈ రకంగా వేలాది కేసులు ఉపాధ్యాయులని, ఎన్. జి. వోలవి పేరుకుని పోతుంటే ఏ విధంగా సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి? ఇప్పుడే శ్రీరాములుగారు చెప్పారు. ముల్కీ రూల్స్ విషయమై ప్రాక్టర్లలో వచ్చిన జడ్జిమెంటు విషయం తమకు తెలుసును. తమరు కూడా లాయరుగా అనుభవం ఉన్న వారు. మనం పెట్టుకున్న ఎడ్యుకేషన్ మనకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడడం ఎక్కడైనా ఉంటా? 29-12-1971 వ తేదీన హిందూలో వచ్చిన ప్రెస్ కటింగ్ చదువుతాను.

“The Advocate-General further held the view that Mulki Rules could not be revived inspite of Section 3 of the Act being declared ultra vires in relation to Telangana area.” దీనిపై ఎన్.జి.వోలు, ఇంజనీర్లు ఎసోసియేషన్ రిప్రెజెంటేషన్ ఇచ్చారు. ఇంతవరకు ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు? ప్రాక్టర్లు జడ్జి మాధవరెడ్డిగారికి తెలంగాణా గవర్నమెంటు స్టేడరు రెగ్యులర్ గారు సోట్ ఫైల్ చూపించాడని రిజిస్ట్రేషన్ ఇచ్చే ప్రెషర్ ట్యాక్టిక్స్ చేస్తారా? మొత్తం రాష్ట్రంలోని ఎన్. జి. వోలు ఆగతో చూస్తున్న విషయాన్ని గురించి మనం పెట్టుకున్న ఎడ్యుకేటు జనరల్ ముల్కీ రూల్స్ వాలిడ్ కావని మనకు వ్యతిరేకంగా చెబితే ప్రభుత్వం ఊరుకుని సుప్రీం కోర్టుకు అప్పీలుకు వెదతాము అంటున్నారు. పోవద్దని శ్రీరాములుగారు అంటున్నారు. ఈ మాటలన్నీ ప్రభుత్వం ఇక్కడి ప్రజలను ఉద్యోగులను మోసం చేయడానికే చెబుతున్నారని నేను అంటున్నాను. 15 సంవత్సరాలుగా ముల్కీ రూల్స్ జి. ఓ. ఉంటే ఎందుకు అమలు చేయలేదు? ఈ విధమైన సమస్యలు ఎన్నో

ఉన్నాయి. ప్రజల జీవితాలతో ప్రభుత్వం చెలగాటం ఆడుతున్నది. మూడు సంవత్సరాలపాటు భారత దేశంలో ఎక్కడా కని విని ఎరుగని ఉద్యమం నడచింది. ప్రజా సమితి దానికి నాయకత్వం వహించింది. వారిలో వారు కొందరు ఇప్పుడు మంత్రులు కావచ్చు. తెలంగాణా సమితిలోని ఆ నాటి నాయకులు మంత్రులు కావచ్చు. నేను సూటిగా ఆడుగుతున్నాను. ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆ నాడు ప్రజా సమితి ఉద్యమంలో పాల్గొని జైల్కు పోయి ప్రజలను నమ్మించి ఈ నాడే సర్దుబాటు చేసుకున్నాం. మిత్రులమైనాం అనడం సిగ్గుచేటు కాదా, ఇంతకంటే ప్రజలను మోసగించడం ఏమి ఉంది? ప్రజా సమితి ఎక్కడ గెలిచింది అని అడుగుతున్నారు. మీరు ఈ రకంగా ద్రోహం చేయడంవల్ల ప్రజలు స్తంభించిపోయారని చెబుతున్నాను. ప్రజలలో మంచి ఏమిటో చెడు ఏమిటో అర్థం కాని పరిస్థితి వచ్చింది. కాబట్టి ప్రజాసమితి ఈ ఎన్నికలలో ఓడిపోయినంత మాత్రంచేత అదే ప్రజాభిప్రాయం అనుకుంటే అది పొరపాటువుతుంది. మధ్యంతర ఎన్నికలలో గెలిచిన గెలుపు ప్రజాసమితి గెలిచిన గెలుపు ప్రజాభిప్రాయం కాదా? చెట్టుపేరు చెప్పుకుని కాయలు అమ్ముకున్నట్లు పెద్ద ద్రోహం చేసి చరిత్రలో ఎప్పుడూ జరగనంతటి ద్రోహం చేసి గ్రేటెస్ట్ విక్రయ్ అఫ్ ది సెంచరీ జేసే మంత్రులుగా కూర్చున్న మాత్రాన ఏమయింది? ఈ నాడు మదన్ మోహన్ గారు నీర్దిపేటలో గెలిచి నారంటే మాణిక్ గాపుగారు తాండూరులో యునానిమస్ గా వచ్చినారంటే ఏమయింది? ప్రిజలు మాత్రం తమించరు. అయితారు మాసాలు తరువాత గాని రెండు మూడేడు మాసములలోనేగాని ప్రజలకు ఇదివరలో ప్రజాసమితిలో ఉండి బయటికివచ్చి చేసిన ద్రోహానికి ప్రజలు బజార్లలో నిలదీసి ఆడుగుతారు. అది మాత్రం జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి అని పొచ్చరిస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను. జై తెలంగాణా.

شری سلطان صلاح الدین اوسى - جناب اسبکر صاحب - گورنر صاحب
 نے جو خطبہ بیس کیا ہے اسکو پڑھنے کے بعد مایوسی ہوئی ہے۔ کانگریس پارٹی نے
 جن تیقات کا ذکر اپنے الکشن مینیفیسٹو میں کیا اور اقلیتوں کو جو تیقات دیئے۔
 سنہ ۱۹۷۱ء کے پارلیمنٹری الکشن اور اسمبلی کے سنہ ۱۹۷۲ء کے الکشن کے سلسلہ
 میں جو وعدے کئے گئے اُن کو دیکھیں تو ایسا معلوم ہوتا ہے کہ یہ تیقات
 ہندوستان کے مسلمانوں کے ووٹ حاصل کرنے کے لئے دیئے گئے تھے۔ کیونکہ اب
 گورنر صاحب کا خطبہ پڑھنے کے بعد معلوم ہوتا ہے کہ ان تیقات کا ذکر ووٹ حاصل
 کرنے کی حد تک تھا۔ لیکن خطبہ میں ان باتوں کا ذکر نہیں کیا گیا۔ آندھرا پردیش
 کے تینوں حصوں کی ترقی کی بات کہی گئی۔ جب ترقی کی بات کہی حاقی ہے زندگی
 کے ہر شعبہ میں ترقی کا ذکر کرنا چاہئے۔ یہ نہ ہو کہ صرف ایک طبقہ کی ترقی
 ہو۔ واقعہ یہ ہے کہ آندھرا پردیش میں سب سے زیادہ سہانہ طبقہ مسلمانوں کا ہے۔
 ان کی ترقی کے متعلق ایک لفظ بھی نہیں کہا گیا۔ حالانکہ الکشن کے پہلے تو انکی
 ترقی کے متعلق بھی کیا جاچکا ہے۔ جب اب آندھرا پردیش کے تینوں علاقوں

کا ذکر کرتے ہیں تو مسلمانوں کی ترقی کے متعلق بھی سوچنا چاہئے۔ تلنگانہ کی ترقی کے لئے ایک کمیٹی بنائی گئی سروسز کے تعلق سے ایک ہائی پاور کمیٹی بنائی گئی اسی طرح مسلمانوں کو ملازمتوں میں مناسب نمائندگی دینے کے متعلق بھی ایک کمیٹی بنائی جائے اور دیکھا جائے کہ کیوں ملازمتوں میں مسلمانوں کو نمائندگی نہیں مل رہی ہے۔ ان کی ترقی کے لئے ایک رقم مختص کرنا چاہئے۔ گورنر کے خطبہ میں یہ کہا گیا ہے کہ قحط زدہ علاقوں کے لئے (۱۰) کروڑ کی رقم مختص کی گئی ہے لیکن مستقل طور پر جو لوگ قحط زدہ ہیں۔ جن کے پاس کھانے کو کچھ نہیں ہے ان کے لئے آپ نے کیا کیا۔ جو لوگ سال کے بارہ مہینے بھوکے رہتے ہیں ان کے لئے آپ نے کیا پروگرام بنایا۔ وزیر اعظم شریستی اندرا ک.د.ہی کے ۸ نکاتی پروگرام کی چرچا کی جاتی ہے۔ اس پروگرام میں تلنگانہ کے لئے سیف گارڈ کی بات کہی جاتی ہے ان سیف گارڈ کو دیکھا جائے تو معلوم ہوگا کہ اردو کے تعلق سے اس پروگرام میں کسی قسم کے تیقنات نہیں دیئے گئے۔ آج حیدر آباد میں (۲۵) ہزار لوگ رکنا چلاتے ہیں اور (۵۰) ہزار آدمی روزگار ہاتے ہیں لیکن ان لوگوں کو اس مصیبت سے نجات دلانے کے لئے کوئی اسکیم نہیں بنائی گئی۔ تلنگانہ کے ہر ضلع کو اوسکی ترقی کے لئے ایک ایک کروڑ روپیہ دیئے گئے لیکن شہر حیدر آباد کی ترقی کے لئے کوئی رقم نہیں دی گئی۔ ہر آنے شہر میں اگر آپ جا کر دیکھیں تو معلوم ہوگا کہ جن مقامات پر جانور بھی نہیں رہ سکتے وہاں پر انسان رہتے ہیں۔ جن مقامات پر مسلمانوں کی آبادی ہے وہاں پر نہ تو ڈرینج کا انتظام ہے نہ صفائی کا۔ آج وہ لوگ جانوروں سے بھی برتر زندگی گزار رہے ہیں۔ اون کی خوش حالی کے لئے کوئی کام نہیں کیا گیا۔ ہریجنوں اور گریجنوں کے لئے رقم رکھی گئی لیکن مسلمانوں کے لئے کوئی رقم نہیں رکھی گئی۔ جب آپ سیکولرازم اور جمہوریت کی بات کہتے ہیں تو پھر مذہب کی بنیاد پر کیوں ترقی کے کام کئے جاتے ہیں۔ نعرہ تو لگایا جاتا سیکولرازم کا لیکن عملاً سیکولرازم کو مذاق بنا کر رکھ دیا گیا ہے۔ آج غریبی ہٹاؤ کا نعرہ لگایا جاتا ہے اور غریبی ہٹاؤ کے لئے غریبوں کو ختم کر دیا جا رہا ہے۔ یہ اچھا نعرہ ہے۔ جب غریب لوگ مرجائیں گے تو غریبی خود بہ خود ہٹ جائیگی۔ واقعی غریبی دور کرنے کے لئے نہ تو آپ کے پاس کوئی کام ہے اور نہ کوئی بالیسی۔ معشوقانہ انداز میں آپ سوشلزم کا نعرہ لگاتے ہیں لیکن اس سوشلزم سے ہندوستان کو کیا فائدہ ہوا۔ جو چھوٹے طبقات ہیں وہ تو پس رہے ہیں۔ خطبہ میں اس بات کی طرف اشارہ کیا گیا ہے کہ معاشی طور پر جو پس ماندہ ہیں اون کے لئے ملازمتوں میں (۲۵) فیصد ملازمتوں مختص کی جائیگی۔ سوال یہ ہے کہ معاشی طور پر پس ماندہ کون لوگ ہیں۔ کیا آپ مذہب کی بنیاد پر معاشی پس ماندگی کا معیار مقرر کرنا چاہتے ہیں سناروں کے لئے ہریجنوں کے لئے تو معاشی پس ماندگی ہے لیکن دوسرے لوگوں کو معاشی طور پر پس ماندہ قرار نہیں دیتے۔ آپ سیکولرازم کا نعرہ لگاتے ہیں لیکن معاشی پس ماندگی کا سوال

آتا ہے تو ذات بات کی بنیاد پر غور کرتے ہیں۔ صرف مذہب کی بنیاد پر آپ مراعات دیتے ہیں۔ سیکولرازم کی آواز بلند کرتے ہیں لیکن آپ کے اس سیکولرازم کی گواہی ہندوستان میں کون دے سکتا ہے آپ کے سیکولرازم کی گواہی صرف مسلمان ہی دے سکتے ہیں۔ آپ کا سیکولرازم اوس وقت صحیح ثابت نہیں ہو سکتا جب تک کہ یہاں کے پسماندہ طبقات اسکی گواہی نہ دیں۔ آندھرا پردیش میں مسلمانوں کی حالت کو دیکھیں تو معلوم ہوگا وہ انتہائی خراب حالت میں ہیں۔ آپ مجھے بتائے کہ سرکاری ملازمتوں میں مسلمانوں کا کیا تناسب ہے۔ پولیس میں کیا تناسب ہے۔ اور دوسرے شعبوں میں کیا تناسب ہے۔ سیکولرازم کے نام پر حج کمیٹی میں آپ ایک غیر مسلم شریعتی سروجی بلاریڈی کو لیتے ہیں۔ لیکن کیا صلاح الدین کو آپ تروبی دیوستانم کمیٹی میں لینگے۔ جب حج کمیٹی میں آپ ایک غیر مسلم کو لیتے ہیں تو تروبی دیوستانم کمیٹی میں کسی مسلمان کو کیوں نہیں لیتے۔ کیا اسی کا نام سیکولرازم ہے۔ آپ کو کسی طرح چار مسلمانوں کا ایک جگہ بیٹھنا بیڑی اچھا نہیں معلوم ہوتا۔ جس وقت جنگ ہوئی اسوقت ہم کو گرفتار کر لیا گیا۔ اور یہ کہا گیا کہ اندرونی امن و امان کی خاطر گرفتار کیا گیا ہے۔ جنگ آج پہلی مرتبہ نہیں ہوئی۔ سنہ ۱۹۶۲ء میں بھی جنگ ہوئی۔ اوس وقت ہم کو گرفتار نہیں کیا گیا۔ سنہ ۱۹۶۵ء میں پاکستان سے جنگ ہوئی اوس وقت بھی ہم کو گرفتار نہیں کیا گیا۔ اور آج ہم کو ارسٹ کیا جاتا ہے۔ کیا یہی آپ کا سیکولرازم ہے۔ معصوم لڑکوں کو جن کی عمر ۱۸ - ۱۹ سال کی تھیں یہ کہہ کر کہ ان سے امن و امان کو خطرہ لاحق گرفتار کیا گیا۔ لیکن لیکن عدالت نے ان کو رہا کر دیا۔ نہ صرف کر دیا بلکہ رہا کرک کیا کہ حکومت نے انی عقل کا استعمال نہیں کیا۔ یہ عدالت ہے۔ جب حکومت اپنی عقل کا استعمال کرنے کے قابل نہیں تو ایسی حکومت کو برسر اقتدار رہنے کا کیا حق ہے۔ جن لڑکوں کو گرفتار کیا گیا تھا انہیں اڈواؤری بورڈ نے چھوڑ دیا۔ اونہیں پاکستان کا جاسوس کہہ کر گرفتار کیا گیا تھا کیا لاکھوں مسلمانوں کو پاکستان کا جاسوس کہا جاسکتا ہے۔ کیوں ان پر مقدمہ نہیں چلایا گیا۔ دراصل محض مسلمانوں کو یہ نام کرنے کے واسطے ان کو گرفتار کیا گیا اور پھر چھوڑ دیا گیا۔ اور پھر الکشن میں ووٹ لینے کی کوشش کی گئی اس کا نتیجہ یہ ہوا کہ مسلمان حکومت سے بیزار ہو گئے اور ان کا ایک بھی ووٹ حکومت کو حاصل نہیں ہوا۔ اعداد و شمار آپ کے سامنے ہے۔ مسلمانوں کو بد نام کرنے اور ان کو تباہ و تاراج کرنے کی کوششوں کی گئی۔ (گھنٹی بجائی گئی)۔ ہم پر سب سے زیادہ ظلم ہوا ہے اس لئے جمہوری طریقہ پر ہم اپنی آواز بلند کرنے کی کوشش کر رہے ہیں۔ اگر اس آواز کو بند کیا جائیگا تو دوسرا راستہ اختیار کرنے پر مجبور ہونا پڑیگا۔ اس طرح ہم پر جو ظلم کیا جا رہا ہے ہم اس کے خلاف آواز اٹھا رہے ہیں۔ اور مجھے امید ہے کہ پورا ایوان اس آواز کو اٹھائیگا۔

میں ایک اور چیز کی طرف توجہ دلاؤنگا۔ اب جبکہ مجلس اتحاد المسلمین کو واضح اکثریت حاصل ہو چکی ہے تو وقف بورڈ اور حج کمیٹی کے انتظام ہمارے ہاتھ میں دیا جائے۔ تاکہ اوسکی ذمہ داری ہم اٹھا سکیں۔ میں چاہوں گا کہ اس سلسلہ میں ایوان کو اپنے اعتقاد میں لیا جائے اور یہاں برحقیقی تصویر پیش کی جائے آخر میں میں آپ کا مشکور ہوں کہ مجھے آپ نے وقت دیا۔

Sri Ch. Parasurama Naidu :—Mr. Speaker, Sir, the address of His Excellency the Governor is insipid, colourless, shapeless and tasteless in its composition. It is something the like of which I have never seen for its want of either light or enlightenment or any indication of the policy of the Government. Every address of the Governor is naturally looked upon for an indication of the policy of the Government for the year. But this document is spectacular for the total absence of any past achievement or future proposal worth its name. It is so devoid of all information that it is to be really considered as something unique, something of the indication of the failure of the Government's mind to understand and to formulate itself, I am afraid, perhaps due to the fact that prior to the elections the Government was wholly engaged in electioneering and after the elections, they had no time. I look upon the matter with charity and expect that better presentation will be made indicating the policy of the Government and the achievements and attempts to do something which will be acceptable to the people.

Next I come to subject of elections. In this matter of elections, it is really all glory to the people of this country. The people of this country have an admirable temperament suited to democratic functioning; they have functioned so as to illustrate that we are the greatest democracy in the world, that not only we are the biggest democracy but also the greatest democracy. The very fact that the elections were conducted with such efficiency and in such a peaceful way is really a matter for pride for any nation. I don't think the Government can take credit for that; it is all glory to the Services and Police. They have done admirably well. I don't agree with the charge of rigging. The services personnel who have really manned these elections and the Police will have to be rewarded for giving encouragement to them. In spite of the individual Ministers concentrating on us and doing their worst and bringing in all type of things, not excluding finance and power, we are here today—54 of us in good majority. The figure 54 is a record for the entire nation. In Andhra Pradesh we are 54. That is a measure of the failure of the

Congress machinery to put up candidates who are unacceptable to the people and that is a measure of the failure of the Congress machinery in respect of selecting nominees. Whatever that be I have to state that these 51 stands here foursquare as an illustration and an indication of the proper functioning of democracy in this country and I am proud of the fact and we prosper with democracy. There is absolutely no doubt that whoever tries to vitiate the process of democracy and subvert it, he will meet with failure. Therefore I thank the people of this country for proving this.

I may bring to your notice the fact that the Address of the Governor is not only devoid of the mention of any achievement; it has not even claimed to conduct the administration on sound principles and without corruption. There is not even a mention of that. I really think that it is a spectacular lapse. Persons who said that they would bring about angelic socialism on this mundane earth have promised to us in the first instance that there will be a clean and good administration. But unfortunately I have serious apprehensions as to whether this Government can give us a clean and good administration. We are told that in the composition of the Ministry, persons giving room for any possible suspicion of ill-repute have been avoided. I may bring to the notice of the House that in the Cabinet a person has been included whom the High Court has condemned in no uncertain terms and on whom severe strictures have been passed. It is not my allegation or conjecture or imagination, but it is a judgement of the High Court.

It is a judgement of the High Court of Andhra Pradesh in writ petitions No. 170, 479 and 761. It is a matter that cannot be glossed over. It is a matter within the knowledge of the successive Chief Ministers. I only read some extracts from the judgement.

“One Sri V. Krishnamurthy Naidu, a non-official member presided over the meetings on 9th, 10th and 11th January, 1969.”

“Hence these writ petitions have been filed to quash the allotment of the houses made by the majority of the Housing Board on the ground that it is vitiated by mala fides, corrupt practices, favouritism and other extraneous considerations not germane to allotment.” It may kindly be noticed that there is a person who has been nominated to the Housing Board to occupy a responsible office in the city of Hyderabad and the conduct of the gentleman had been attacked in the High Court on very serious grounds mala fides, corrupt practices, favouritism, under extraneous considerations. Then the High Court has posed the question, the question that arises for decision is

whether on the facts in the circumstances the allotment of the houses in question is vitiated by mala fides, corrupt practices liable to be quashed as urged by the petitioners. So the ground considered by the High Court is one of mala fides and corrupt practices. That is absolutely no dilution of the matter. I bring to your kind notice that the officials serving on the committee have really taught the non-officials a lesson. We non-officials who are supposed to do things on a higher plane of integrity, higher plane of honour.

Sri V. Palavelli :—I am afraid our hon. Member is misleading the House Sir, without giving any proper notice or any thing. I think he cannot make any allegation against any member of the Cabinet. It is not proper on his part Sir.

Mr. Chairman :—Proceed.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—I bring to your kind notice, the note of dissent by the official members.

“The Andhra Pradesh Housing Board is not a private Empire, but a public institution. It is duly constituted statutory authority with adequate public funds.” “The marks system is based on objective criteria such as age of the applicant.” Based on the marks system duly accepted by the Board in larger public interests, the applications have been screened” “The marks allotted to each applicant have been checked.”

“Finding that their favourities have not scored sufficient number of marks to get selected, majority of the members have come forward with the suggestion that each member should have a discretionary quota.” Something very astounding is that a responsible person sitting as a member of the Housing Board should suggest the distribution of spoils. “If this is accepted, it would amount acceptance of “Spoils system” instead of objection “Marks system” which has been accepted by the Board as a matter of public policy. The Board by majority has now made the allotments giving the go by to an objective method and introducing a system of whims and fancies, based on extraneous consideration.”

The Deputy Chief Minister (Sri B. V. Subba Reddy) :—The matter was decided once. It is all past history. A number of allegations were made and all that and the judgement also was gone through and then the entire matter was discussed thread-bare. Now I don't know whether the member is justified in raising the issue again. Apart from that under the rules, unless the member give

previous notice that he is going to make he cannot raise it. The rules are very clear on the point. If any member wants to make any personal allegation or allegation on any member of the House or any member of the Cabinet, he must first give notice.

Mr. Chairman :—Please resume your seat.

Sri B. V. Subba Reddy :—I am quoting the rule itself.

Sri T. Purushothama Rao :—We are helpless.

He is referring to High Court judgment and you say it is a personal observation. తరువాత రూలింగ్ ఇచ్చేముందు మేము చెప్పేది కూడా వినాలి.

Sri B. V. Subba Reddy :—Let me read the rule.

శ్రీ టి పురుషోత్తమరావు :—రూల్ చదివే అవసరంలేదు. జనరల్ గా రాష్ట్రంలోవున్న పరిస్థితి, దేశంలోవున్న పరిస్థితి గురించి మైకోర్టు జడ్జిమెంటులో ప్రభుత్వం యిలా నడుపుతున్నది అని వారు చెప్పిన దానిని సభ్యులు ఇక్కడ చెబుతుంటే దానిని ఆ ఆర్డంలో శీసుకోకపోతే చాలా కష్టం.

Mr. Chairman :—Don't make any allegation.

Sri T. Purushothama Rao :—I have got great respect on the Hon. Deputy Chief Minister.

Sri B. V. Subba Reddy :—It was a past history which has taken place two years back. The matter was discussed thread-bare. Let me bring the rule to the notice of the Speaker.

Mr. Chairman :—What he says is that he is reading the judgment of the High Court. It is not an allegation which he is making for the first time. It is a part of the judgment.

Sri B. V. Subba Reddy :—Rule 317 procedure regarding allegations against a person. No allegation of a defamatory or intimidatory nature shall be made by a member against any person unless the member has given intimation to the Speaker and also to the Minister concerned. No notice has been given in this case and with reference to the judgment. In this particular case he is trying to substantiate whatever allegations he is making by reference to the judgment. First he has made allegations and then with reference to judgment he is trying to substantiate the allegations apart from the fact that this matter was discussed thread-bare on the floor of the House. A

matter which had been discussed, cannot be raised again, under another rule. Apart from that he should give notice of any allegations he wishes to make. He is now trying to substantiate by reference to the judgment. It is certainly not proper. He should have first given notice.

Sri B. Ratnasabhapathy :—One submission Sir. A correction of fact which has been mentioned here....Are you giving me a chance Sir.

Mr. Chairman :—I will give you.

శ్రీ బి. పురుషోత్తమరావు :—ఒక మంత్రిగారి గురించి డెఫినెట్ గా, స్పెసిఫిక్ గా ఒక గ్రేవ్ ఎలిగేషన్ వచ్చినప్పుడు ముందుగా స్పీకర్ గారికి చెప్పే ఆచారం వుంది. కానీ అధికారంలోవున్న వారిగురించి జనరల్ గా నాలుగు మాటలు చెబితే సోఫిస్టిక్ గా తీసుకోకుండా ప్రాక్టర్ జడ్జి మెంబరు చెప్పిందికూడా చెప్పకూడదంటే ఎలా? If in this way we continue the proceedings I doubt Sir, it is going to be a serious affair.

Mr. Chairman :—It does not need any regulation or rule now. As far as his reference to the High Court judgment is concerned there can be no objection. You can proceed.

Sri Ch. Parasuramanaidu :—In selecting the applicants, the Board as a public authority, has to act in an impartial manner and cannot in the garb of using discretion practice naked nepotism. The selection now made by the majority of the members of the Board, was based on extraneous considerations as could be evident from some of the following glaring instances.

Mr. Chairman :—Pleased try to conclude.

Sri Ch. Parasuramanaidu :—An now I am coming to the actual conclusion Sir, It is not as though I am making an allegation. My friend has forgotten that there is distinction between allegation and an established fact by the Highest tribunal of this State. And when there is that glaring fact, glaring matter, established fact, I am saying that this Government has to give us an assurance of clean and unquestionable administration and this is an illustration of its failure. To that extent only I am speaking.

"A reading of the minutes and in particular the dissenting note recorded in the book maintained by the Housing Board relating to the meeting held on January, 11, 1969 makes it clear that the selection of the allottees made by the majority of the members of the Housing Board is not based on marks system or any relevant or germane factors, but vitiated by extraneous, illegal and improper considerations. The majority decision in question does not appear to have been made on an objective, fair and just method."

"It was mainly dependent on the whims and fancies of the members who freely made use of chits and lists of recommendations while sitting in the Board meeting for picking and choosing applicants. It is pertinent to notice that nothing has been said by the majority

about the specific averments made against their decision in the dissenting note. Now, is there any specific denial in the counter affidavit filed on behalf of the respondents in this writ petition of those averments in the dissenting note. I am satisfied that the allotment of the middle and low income group houses by the majority of the members of the Housing Board is not just, proper, fair and valid.

Mr. Chairman:—Please conclude.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—It is indeed regrettable to notice the fact that the non-official members of the Housing Board desired to have a discretionary quota for each member to select his own allottees for the houses in question when they found that the applicants of their choice could not get the allotment on the basis of marks system. The members of the Housing Board should not have thought even for a moment that they could pick and choose their own allottees according to their whims and fancies or upon extraneous and political considerations, going the just and valid claims of the deserving applications. They should have realised that they were expected to act fairly, justly and reasonably but not arbitrarily.

Mr. Chairman:—Please conclude.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—Sir, I have drawn the attention of the Government to this matter. This aspect whether certain remarks of the High Court is a matter of privilege against some members of this House has not been considered. I do remember the Hon'ble Chief Minister on that day offered a curious explanation, "This matter does not relate to the conduct of the Minister today". There may not be many more ridiculous propositions than that. If a person is convicted and the Chief Minister considers that this man deserves to be placed in his cabinet, that is a woe to the public policy, woe to the interests of the State and woe to all the standards of moral conduct.

Mr. Chairman:—Please conclude.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—I shall speak other things later.

Thank you, Sir.

శ్రీమతి ఎన్.విజయలక్ష్మి :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి అపూర్వమైనటువంటి ఆశాజనకమైనటువంటి సందేశాన్ని వేసు హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. వారి సందేశములో ప్రశంశనీయమైనటువంటి అనేక అంశాలను ప్రవేశపెట్టారు. మన ప్రియతమ నాయకురాలి ప్రతిభకు గీటురాయి బంగ్లా డేక్ వ్యవహారము. అగ్ర రాజ్యాలు అన్ని మౌనం వహించినప్పటికీ, ఆమెయొక్క చతురత, రణతంత్రం ఆమె చేసినటువంటిది ప్రపంచ చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడుతుంది. అనాదినుండి అభ్యాగతులను అతిదులను ఆహ్వానించడంలో అగ్రతాంబూలము పుచ్చుకున్న మన భారతదేశము యీనాడు తిరిగి బంగ్లా డేక్ ను గురించి వారికి అండదండగా నిలిచినందుకు, భారతీయులమైన మనము గర్వించదగిన విషయము. గవర్నరుగారి సందేశములో ముఖ్యంగా ఒకటి గణనీయమైన విషయము వుంది. In September, 1970 Government of Andhra Pradesh decided to declare certain classes as socially and educationally backward and to make special provisions for their advancement by reserv-

ing 25% of the posts in the services of the State Government and an equal percentage of seats in the professional colleges and raising the age-limit by five years for recruitment to the services. The validity of the orders of the Government on the subject has finally been upheld in the supreme Court. Government are now taking steps to give effect to the reservations made for the backward classes.

పూర్వము వలె హరిజనులకు, గిరిజనులకే కాకుండా బ్యాంక్ వర్కు వర్గాలవారికి సమాన ప్రతిష్ఠ కలిగించినందుకు నేను చాలా అభినందిస్తున్నాను. తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీ, రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డుతోపాటు త్వరలో కోస్తా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు డెవలపు మెంటు బోర్డు ఏర్పరచవలసిందిగా నాకు చాలా ఆనందదాయకంగా వుంది. రాష్ట్ర స్థాయిలో అనావృష్టి గరి అయిన ప్రాంతాలలో పుషాధికారకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి మన రాష్ట్రము తీసుకున్న ఆర్థిక సహాయాన్ని చాలా చక్కగా సద్వినియోగపరచింది. ఇంకా మనము చేపట్టి కార్యక్రమాలు చాలా వున్నందున, యీ ఆర్థిక సహాయాన్ని యిలాగే కొనసాగించవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకుంటున్నాను. క్రానికల్ డ్రాట్ ఎఫ్టెర్డ్ పరియన్ విషయంలో రాయలసీమ, మహబూబ్ నగర్ లో ప్రవేశపెట్టిన పథకాన్ని, రాయలసీమ వలె మెరుకబడి వున్నటువంటి మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కూడా, ప్రవేశపెట్టి సన్నకారు రైతులకు, పీడత ప్రజానీకానికి పుషాది సౌకర్యాలను కల్పించవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకుంటున్నాను. కోస్తా ప్రాంతములో అధిక సంఖ్యాకులు పిషర్ మెన్ లో communitary కి చెందినవారు వారికి రహదారులు సౌకర్యాలు లేక అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వారికి, ప్రభుత్వము త్వరగా రహదారులు సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకుంటున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి సౌకర్యము విషయములో మా తుని, తాలూకా ప్రాంతము చాలా వెనుకబడియుంది. నుమారు 41 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. ఇందుమూలంగా వ్యవసాయ కృషికి కుటీర పరిశ్రమల స్థాపనకు చాలా అవరోధము ఏర్పడుతున్నది. కావున ప్రభుత్వం దీనివిషయంలో తగిన చర్య తీసుకోవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఈ సదవకాశము కలిగించినందుకు మీకు నా ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

Smt. J. Eswari Bai :—Sir, the address of the Governor says that due to the existence of a strong stable Government in the Centre, they were able to undertake certain steps to reduce social and economic inequality and uplift the weaker sections of the society. The statement is absolutely far from the truth. The existing fact belief the mid-term poll for Lok Sabha elections. The slogan was Gharibi Hatao With that delusive slogan the Congress won the Lok Sabha elections. Today poverty is not removed from the country. Every passing day makes the economic crisis in the country serious and deepening Prices of essential commodities are increasing by leaps and bounds. Same is the case with the unemployment programme. The crash regarding provision of employment to thousands of people in the districts is an empty dream. They are not able to implement even a single programme, which they have announced before the mid-term poll.

Before the ink is dry on the Gharbi Hatao programme, the Assembly elections were brought. Now the slogan before the Assembly elections has been the stability in the states to implement economic and social programmes of the Central Government. The slogan of stability is another deluding slogan of the Congress. The Pandoras Box of the Congress has got the capacity to manufacture slogans. All the past twenty-five years of the Congress rule has gone in the manufacture of such slogans. Did not the Congress Government all over the country had the stability all the twenty-five years? Now the slogan of stability got the good dividends in the present Assembly elections.

Abraham Lincoln has said "you can fool some people for some time but not all people for all time. I declare all your crash programme will ultimately become the crash programme of the people, as has been the case for the past 25 years.

The poor man is becoming poor and the rich, richer day by day, for the past 25 years. As the Taxation Enquiry Committee has reported to the Parliament, roughly Rs. 7 thousand crores have been evaded by the businessmen, contractors and other Industrial magnates. This is only rough estimate.

All this black money is in circulation and this is responsible for soaring prices in the country and crushing the common man. The address mentions that fourth five year plan has been reduced from Rs. 580 crores to Rs. 480 crores, as it is due to the Telangana agitation. The fourth plan has almost been reduced, but the question arises as to how much actually has been spent. I do not think even one third of the Rs 480 crores has actually been spent. If so how can one solve the problem of unemployment, poverty and raising economic conditions of the people.

Not a word has been mentioned about the further industrialisation of the State. Without further industrialisation, you cannot solve the problem of unemployment.

Now coming to the striking down of the mulki rules by the High Court, let me state that the High Court has put its mulki seal on all Andhra employees of the State. By striking down the mulki rules, since all the Andhra employees had put in 15 years of service in Telangana region, it is not invalidation of the mulki rules but it is the validation of mulki rules.

The Prime Minister before the elections went to the extent of amendment of the Constitution for the validation of mulki rules will she actually bring the amendment in the Constitution to remove the grievances of the Telangana people or again it is a deceitful slogan. I say it is a deceitful slogan to win the present Assembly elections. The only solution to the grievances of Telangana people lies in the granting of separate statehood to the people of this region. When Meghalaya, Manipura, Tripura and why not Telangana? Why this injustice to the 15 million of people inhabiting this region. Why this step-motherly attitude? Why this prejudice and hatred to the Telangana people? The Telangana State is already carved out in the holy blood of the 350 martyrs of Telangana. Telangana state will be a reality sooner than expected. It will be a shock-miracle to the Congress in the country. One more thing I want to say and it is about the

National Defence Fund. They are going on collecting in the name of National Defence Fund with the signature of our Chief Minister Sri P. V. Narasimha Rao. There is no number, there is no receipt. ఎన్ని పిక్టు చేశారు. ఇంతా చూస్తే తాకురు హరిద్రాసు విషయంగా ఉంది అటుమంటున్నాన్ని యీ డబ్బు అంతా ఏమయింది ఎక్కడ ఉంది. In each district some thousands of rupees worth of tickets were given. Even today the Police people are collecting separately, Tahsildar is collecting separately, the S.P. is collecting separately. Everyone is collecting separately. Where this money is going? How much money is collected so far? I want to know how many tickets have been printed and in which numbers they have printed, I want to know that.

కుమారి యం. కమలమ్మ:—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని బలపరుస్తూ కొన్ని మాటలు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. యీ రోజు చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడారు. మొదట శ్రీ సి.వి.కె రావుగారు ఈరోజు కాంగ్రెస్ ఎక్కువ సీట్లు డబ్బులు ఇచ్చి గెలిచారన్నారు. అలాగా చెప్పడం తగదు. మా జిల్లాలో చాలామందికొన్ని లక్షల రూపాయలు డబ్బు ఖర్చుచేసి ఓడించాలని ప్రయత్నము చేస్తే డబ్బు వారినంది ఆశించి వోట్లుమాత్రము కాంగ్రెసుకు వేసిన అనుభవము మాకు ఉంది. భారతదేశము మొత్తముమీద పశ్చిమ బెంగాలులో కమ్యూనిస్టు ఏరియాలో కూడా కాంగ్రెసు ఎక్కువ స్థానాలు గెలిచింది. దానికి కారణమేమంటే ఇందిరాగాంధీ మాటలపైన ప్రజలకు ఉన్న విశ్వాసమే. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో బంగ్లాదేశ్ గురించి చెప్పారు. యీ రోజు మనదేశము న్యాయానికి ధర్మానికి నిలబడియున్నది. మొదటినుంచి మన దేశము పీరోచిత కృత్యములతో ఎన్నోవిధాల సహకరించింది. ఇందిరాగాంధీ సూత్రాలపైన ఉన్న విశ్వాసముతో యీ రోజు కాంగ్రెసు సభ్యులను ఎక్కువ మందిని ప్రజలు గెలిపించారు. ఎక్కడైనా ఎప్పుడైనా మనము ఏదీచెప్పామో అదిచేయాలి. ఏదీచేస్తామో అదిచెప్పాలి. ఈ రోజు వెనుకబడ్డ తరగతులవారికి ఎంతయో సహాయము చేయాలి. తెలంగాణ ప్రాంతములో చాలాచోట్ల నీటివసతి లేకుండాయున్నది. నాగార్జునసాగరు నల్లగొండవద్ద ప్రారంభించారు. కాని సగమునీరు మిరియాల గూడకు. సగము హుంజూరుగరకు మిగిలినదంతా ఆంధ్ర ప్రాంతమునకు వెదుతున్నది. కాబట్టి లిఫ్టుఇరిగేషను వెంటనే ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. మాకు మూడు ఆధారములు ముఖ్యముగా కావాలి. తినడానికి తిండి, కట్టుకొనడానికి బట్ట ఉండడానికి ఇల్లు యీ మూడూ ముఖ్యజీవనరాలు. అవి త్వరగా అందుబాటులో ఉండేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. సన్నకారు రైతులు కొంత డబ్బు ఇచ్చారు. ఆ సన్నకారు ప్రజలు చాలా నిరుత్సాహంగాఉన్నారు. సన్నకారు రైతులకు ఆ సదుపాయములు త్వరగా అమలుచేయడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వమేకాకుండా ఆ ప్రాంతములనుంచి గెలిచిన నాయకులు కూడా ప్రయత్నించాలి. హరిజనులకు 11 రూ. ల చొప్పున ఇళ్ళకు వసూలుచేశారు. డబ్బులేదని అంటున్నారు. ఆ ప్లాను సరిగా అమలుచేసి గ్రామాలలో ఆ స్కీము అమలుకావడానికి ప్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా

మీకు చెప్పవలసిన కొన్ని విషయాలు ఉన్నాయి. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు రాయలసీమకు, మహబూబ్ నగర్ కు కేటాయించాలని చెప్పి గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో ఉంది. అటువంటి కరువుబడ్డి ప్రాంతాలు నల్గొండ జిల్లాలో కూడా ఉన్నాయి. మాకు మూసీ ప్రోజెక్టు కూడా ఉంది. ఇంకా 4 కి ప్రోజెక్టులు ఉన్నాయి. కానీ ఆ ప్రోజెక్టులవల్ల మాకు లాభంలేకుండా పోయింది. ఎందుకంటే 800 అడుగుల ఎత్తు నల్గొండకుంటే 300 అడుగుల తోపలి నాగార్జున సాగర్ ప్రోజెక్టు ఉంది. కాబట్టి ఆ నీరు మాకు రావడం చాలా కష్టం అవుతున్నది. మా ప్రజలు నీళ్లు లేక ఎప్పుడూ అల్లాడిపోతున్నారు. వన భారత దేశంలో నూటికి 80 మంది వ్యవసాయం మీదనే బ్రతుకుతున్నారు. ఆ విషయం అందరికీ తెలిసినదే. తర్వాత ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంటు చాలా చేస్తున్నామని అంటున్నారు. గ్రామాలలోనే గాకుండా పట్టణాలలో కూడా కొన్ని కొలాబ రేపన్ను ఏర్పడ్డాయి. వాటిలో ఉద్యోగం చేసే వాళ్ళంతా కేరళనుంచి, మద్రాసు నుంచి వచ్చినవాళ్ళే. మనపిల్లలు చదువుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వారికి ఉద్యోగాలు లేకుండా రోడ్ల మీద తిరుగుతున్నారు. దీనివల్ల నెరుద్యోగ సమస్య కూడా ఎక్కువగా ఉంది. కాబట్టి మీరు దయచేసి ఎక్కువ ఇంక్రెంట్ తీసుకొని ఈ నిరుద్యోగ సమస్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎట్లా పోతుందనే ఆలోచన చేసి దానిని పోగొట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. అంతే గాకుండా 25 శాతము జ్యోక్ వర్డ్ క్లాసులకు ఉద్యోగాలు అని ఇందులో ప్రాసెస్ వుంది. కానీ అది ఎంతవరకు అమలుతోకి వస్తున్నది. కానీ దానివల్ల ఏమీ చేస్తున్నారనేది అగపడకుండా వుంది. అంతేగాకుండా ముల్కీ రూల్సు గురించి అడ్వకేట్ జనరల్ గారు మనకు విరుద్ధంగా మాట్లాడినప్పుడు అతని మీద తీసుకున్నటువంటి చర్య ఏమిటి? ముఖ్యంగా తెలంగాణావిషయంలో శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు అప్రమాత ప్రణాళికను అమలు చేస్తున్నారు. కానీ అది ఎంత వరకు నడుస్తున్నది. మూడు సంవత్సరాలుగా ఉద్యమం చేసినటువంటి తెలంగాణాప్రజలకు సరైనటువంటి జవాబు మనం చెప్పకపోతే ప్రజలలో అలజడి తయారై పోతుంది. మనం చేసినటువంటిది మాటలలో ఉండిపోయిందని చేతలలో లేకపోయిందని చెప్పుకోవలసిన పరిస్థితి పడుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఏదైనా తలపెట్టినప్పుడు దానిని పూర్తిగా అమలులోకి తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. కనీసం నూటికి 70 పాళ్ళు అయినా అమలులోకి తీసుకొని రావాలని కోరుతున్నాను. వీటివల్ల కొంతమందికి కష్టనిష్టారాలు ఉండవచ్చు. దేశంలో ఉన్నటువంటి చిన్నరైతు దగ్గర నుంచి వైవాళ్యకు కూడా చాలా కష్టాలు ఉంటాయి. ఉన్నప్పటికీ కూడా మనం చెప్పినటువంటి మాటలు కనీసం కొంత వరకయినా ప్రజలలోకి తీసుకొనిరావాలి. మేము ఎలక్షను మైములో ప్రజలకు చాలా మాటలు చెప్పాము. ఈనాడు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు 80 శాతం వెనుకబడిన జాతుల వారికే టీక్కెట్స్ యిచ్చి గెలిపించాలని అనుకుంటున్నారు. కనుక మీరందరూ ఇందిరాగాంధీ గారి సూత్రాలను తీసుకొని వచ్చేవారైతే, మీరు ఆమెను సమ్మిసట్లయితే మాకు ఓట్లు యిచ్చి గెలిపించాలని నా ప్రజలలో నేను స్పష్టంగా చెప్పుకున్నాను. కనుక వాళ్ళకు నేను సరైన పని చేయవలసి ఉంటుంది. ప్రజలకు ఏవిధమైన సహకారం ప్రభుత్వం ఇస్తుందో ఆ సహకారాన్ని

త్వరలో ఆంధ్రజ్యోతిని ప్రయత్న చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. రాత్రి నేను ఒక విలేజ్ కి వెళ్లాను అక్కడ ప్రజలు పడుకున్నారు అంటే పెద్ద ప్రోజెక్టులు కట్టుకుంటే మేముందరవం నష్టపడ్డాము. నాగావ్ పాగర్ కట్టినా, మూసీ ప్రోజెక్టు కట్టినా నీళ్ళు రాకుండాపోయి ఈ రోజు ఈ విధంగా బాదపడుతున్నాము. మాకు చిన్న చెరువులు ఏవైతే పున్నాయో వాటిని వైకిటీసుకొని వస్తే బాగుంటుందని అన్నారు. అంతేగాకుండా ఎల్క్విసిటీ తెలంగాణా లోపల చాలా అవకాశము. కొన్నిచోట్ల విలేజెస్ కి ఇచ్చారు కాని బావులకైవడమైంది. కెనరాబ్యాంకు స్కిము ఒంటి కొన్నిటికి మాత్రమే ఇచ్చిడబ్బు కట్టిన తర్వాత దానిలో డబ్బులేదని గవర్నమెంటు కొన్ని విలేజెస్ పని ఆపిపెట్టింది. ఇంకా తెలంగాణా లోపల సమస్యలు చాలా ఉన్నాయి. వాటిని తొందరగా అన్ని విధాలుగా పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా పోచుపాడు ప్రోజెక్టు పైకి తీసుకొని రావాలని నా ఉద్దేశం. సభవారి ఉద్దేశం కూడా అదే అనుకుంటాను. మాకు పోచంపాడు ప్రోజెక్టు వస్తే మా నల్గొండలో ఉండే భూములన్నీ కూడా పంటలు పండడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వానికి నేను పన్నువించుకొనేది ఏమిటంటే దానిని త్వరలో పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎక్కడనుంచో వచ్చి తెలంగాణా లోపల ఇండస్ట్రిస్ నెలకొల్పుకుంటున్నారు. వెనుకబడ్డ ఊళ్ళని, వెనుకబడ్డ పంచాయతీలని చెబుతున్నారు. ఉత్తర హిందూస్థానం నుంచి వచ్చి ఇక్కడ ఇండస్ట్రిస్ నెలకొల్పుతున్నారు. అలా కాకుండా తెలంగాణా ప్రజలకే చెందే టట్లుగా చూడాలని వాళ్ళను ప్రోత్సహించేట్లు ఈ డిపార్టుమెంటు వాళ్ళే కాని ఇంకా వేరే ఇతరత్రా ఏ విధంగా సహాయం చేయాలో ఆ విధంగా చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. రామకర్మ :—అధ్యక్షా, మన గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం మన ఆంధ్రదేశంలో వున్న వాస్తవ పరిస్థితులకు భిన్నంగావుందని చెప్పవలసిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈవేళ ఎన్నికల పరిస్థితి చూస్తే ఎన్నికలు చాలా న్యాయంగా జరిగాయి ఏమైనా స్వల్ప సంఘటనలు జరిగాయనే రూపంలో గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. కాని ఈఎన్నికల పరిస్థితి చూస్తే మునుగోడు నియోజకవర్గంలో గుజ్జ అనే గ్రామంలో ఓటర్లంతా 5 గంటలు అయిన తరువాత ఓట్లు వేసి బాతాకాని కొట్టుకొంటూ చెట్లక్రింద కూర్చున్న జనాభా మీద పోలీసులు కాల్పులు జరిపి ఇద్దరి ప్రాణాలు బలిగొన్నారు. మరి ఇది న్యాయం అంటారా? లేకుంటే ఇది ప్రజాస్వామ్యం అంటారా? అదే విధంగా మానకోట నియోజకవర్గంలో చూస్తే కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థియొక్క పిఠాంట్లను 52 పోలీసులు బూతులలో లేకుండా చేసి ఎన్నికలు జరిపించారు అంటే ఇది ప్రజాస్వామ్యమని చెప్పకోడానికి ఏమన్నా అవకాశం ఉంటుందా అనేటటువంటి అర్థం చేసుకోవలసి వుంటుంది. అదే విధంగా మలుగు నియోజకవర్గంలో గణపురంలో ఇండిపెండెంటు అభ్యర్థి రాజేశ్వరరావు గారి కార్యకర్త అయిన లింగయ్య గారి ఇల్లు తగలబెట్టడం ఇలాంటి సంఘటనలు అన్నీ జరిపి ఎన్నికలలో మేము గెలిచామని చెబితే ఇవి న్యాయంగా జరిపింట్టువంటి ఎన్నికలుకావు. డబ్బులు గుమ్మరించడమే కాకుండా తమ అధికార బలాన్ని ఉపయోగించి ఈనాడు ఓట్లు సంపాదించుకొని గెలిచే

రూపంలో ఎన్నికలు జరిగివున్నాయి. దానితోబాటు పెండవది తాము తమ ఎన్నికల ప్రణాళికల ద్వారా కాంగ్రెసు అగ్రస్థి యొక్క ఘోటో వేసి గెలిస్తే మేము కూడా లంగికడించేవారము. కాని వారి ఘోటోతో గెలిచే అవకాశము లేక శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారి ఘోటో పెట్టి ఇందిరాగాంధీ గారికే ఓటు ఇవ్వండి అనే దశలో కాంగ్రెసు పార్టీ ఎట్లు అడిగే స్థితికి వచ్చింది అంటే ఈ ఎన్నికలు ఏ రూపంలో జరిగాయో ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. పోతే ఈ ఎన్నికల సందర్భంలో గత సంవత్సరం క్రిందట ఇచ్చిన గరిబీ హటావో అనే నినాదం గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఒక్క మాట అయినా ఉండా అని చూస్తే లేదు. ఈ గరిబీ హటావో కార్యక్రమం మన రాష్ట్రంలో భూసమస్య అనేటటువంటిది పరిష్కారం జరగకుండా దారిద్ర్యం పోగొట్టడం అనేది సాధ్యం అని కాంగ్రెసు పార్టీ ఏమైతే ఆలోచిస్తున్నదా అనేటటువంటిది మనం చూడవలసి ఉంటుంది. ఎన్నికల ప్రణాళికలో మేము భూసమస్యరణాను అమలు జరుపుతున్నాము, భూములను పంపకం చేస్తామని చెప్పారు. కాని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో దానికి సంబంధించినటువంటి ఒక్కమాట కూడా లేదు. ఎన్నికలు అయిన తరువాత ఈ నినాదాలు చరణలోకి వచ్చేనాటికి అవి విసోదాలుగా ఉంటున్నాయి. నిజానికిచూస్తే ఈ ప్రభుత్వములో ఈ వేళ భూస్వామ్యపట్టు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బాగా ఉన్నది. ఆ విధంగా అధికార పక్షంలో భూస్వామ్య పట్టు అధికంగా ఉండడంవల్లనే భూసమస్య పరిష్కారం జరగలేదు. ఇతర రాష్ట్రాలలో భూసమస్య పరిష్కారం కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన కమిటీ నిర్ణయాల ప్రకారము అమలు జరుగుతున్నట్లు మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఆ విధంగా భూసమస్య పరిష్కారం గురించి ఈ మాతన శాసనసభలో గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగంలో ఒక మాటైనా లేదు అందువలన ఈ శాసనసభలో ఈ సమస్య గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. అదేవిధంగా ఎన్నికలు జరిగిన 15 రోజులకే అప్పటి సామాన్య ప్రజల వైన పన్ను భారము వేరారు. కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క చవాన్ టెక్స్టు చూస్తే పేదవారు ఉపయోగించుకొనే గ్యాస్ మానెమీద కూడ రివైసలు పన్ను విధించివారు. మరి ఇది సోషలిజం బడ్జెటు అనవలెనా లేక ఏవిధమైన బడ్జెటు అనవలెనో దీనిని గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. పేరుకేమో దేశములో సోషలిజం తీసుకొని వస్తున్నామని, ఇందిరా గాంధీ సోషలిజం చేస్తున్నదని చెప్పుతున్నారు గాని మరి పేదవారు ఉపయోగించేటటువంటి గ్యాస్ మానెమీద కూడ పన్ను వేయడం వదలకుండా ఉంటే మరి దీనిని సోషలిజం అని ఏవిధంగా చెప్పుకాలో నాకు అర్థం కావడంలేదు. తరువాత సామాన్య రైతాంగం వాడుకొనే ఎరువులపైనే కూడ పన్నులు వేస్తున్నారంటే ఇక సోషలిజం ఎక్కడ నుంచి వస్తుంది? ఇది వాస్తవానికి పెట్టుబడిదారీ బడ్జెటు అని చెప్పాలి. ఈ పెట్టుబడిదారీ విధానము నుంచి మన దేశము బయటపడే పరిస్థితి ఇందిరా ప్రభుత్వంలో వస్తుందనే నమ్మకము లేదనేది స్పష్టమైంది. అదే విధంగా హరిజనులకు, గిరిజనులకు, పేదవాళ్ళకు పెద్దగా సహాయం చేస్తామని, వారిని పైకి తెస్తున్నామని మంతి పదవులు యిస్తున్నాము, శాసనసభ్యులుగా చేస్తున్నామని,

చెప్పారు. కాం వాట పరిస్థితి గూర్చి, పెళ్ళిదాండ్ల గూర్చి, అవునుంది. కరెన్ట్ తాలూకాలో వగడవల్లిలో హరిజనులమీద దాడిచేసి బరిని చంపిర సంఘటనమూస్తే ఏమి చెప్పడాలో లోచించి అది అవర- ఉన్నది. అదేవిధంగా వండిగామలో రెండు మాసాల క్రితం ఒక హరిజన స్త్రీ ప్రాచీనదానికి (స్పృశికి వెళ్ళితే అక్కడ ద్వారా అంచము యిస్తేగాని చేష్టకోను అనినందువల్ల, ఏవైద్య సౌకర్యము లే ఆ తల్లి పెద్ద చనిపోయి వచ్చితి ర్నడింది. ఇదేగా హరిజనులను పైకి తీసుకురావడం అనేది ఆలోచించవలసిన అంశం ఉన్నది అదే విధంగా హరిజనులకు సౌహార్దం సంపాదించు (ర్యాటు చేస్తున్నాగా, ప్రతి జిల్లాలోను, ప్రతి పోలీస్ థాండ్ లో శిర్డుద్వారా పేర్ అమోంటు పచూలు చేస్తున్నారు. దేవరకొండలో 70 వేల రూపాయలు పేర్ అమోంటు వసూలుచేస్తే, ఒక హరిజనుని కూడ ఇంతవరకు ఇక్కడ దవ్వలేదు. కనుక ఈ విధంగా హరిజనులకు ఏదో గొప్పగా చేస్తున్నామని ప్రచారము చేయడం తప్పితే ఆచరణలో ఏమీ కనిపించడంలేదు. అదే విధంగా మా తాలూకాలో పరిస్థితి చూస్తే, అక్కడి త్రాగడానికి నీళ్ళకూడ లేవు. పశువులకు త్రాగడానికి నీళ్ళ లేవు. బావుల క్రింద వైరులు ఎండిపోతే, అది కోసి పశువులకు వేస్తున్నారు ఈ పరిస్థితులలో ఒకవైపు ప్రభుత్వము నిన్నగాక మొన్న శిర్డు జూరీ చేశారు పాత బకాయిలు వసూలు చేయాలని శిర్డు జూరీ చేశారు త్రాగడానికి నీళ్ళ లేక, వేసిన వైర్లు ఎండిపోయి రైతాంగము బాధపడుతుంటే ఈ బకాయిల ఎక్కడినుంచి కరెన్తాలో లోచించవలసియున్నది. పెద్ద పెద్ద ధాన్యాములు, బిల్లాలు, తాతాలు బకాయాతో ఉంటే వాటిని వసూలు చేయడంలేదు దాదాపు రి కోట్లు బకాయాలు బిల్లా కుటుంబాలు కట్టవలసియున్నది. కాని వాటిని అడగడంలేదు. కరువుతో బాధపడుతున్న పేదవాళ్ళ నుంచి ఈ విధంగా వసూలు చేయడం అనేది సిరియైనది కాదు అందువలన వీటిని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అదేవిధంగా మా జిల్లా అంతా కరువుకు గురియైపోయాయి. మహబూబ్ నగర్ అనావృష్టి ప్రాంతములలో చేర్చారు, కాని మా జిల్లాను చేర్చలేదు అనావృష్టి బాధిత ప్రాంతం క్రింద మా తాలూకా చేర్చాలి. అదికూడ చేర్చి, మా తాలూకాలో శాశ్వతమైన కరువు నివారణ పథకము ఒకటి ఏర్పాటు చేసి ప్రతి ర ఎకరాలున్న రైతుకు ఒక బావి, కరెంటు వసతి కల్పించాలి, లేకపోతే కరువుపోదు. మా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టులో మా తాలూకాలో 28 గ్రామాలు ముడిగిపోయినాయి. దానివలన లాభము ఇతర ప్రాంతాలు పొందుతున్నాయి దానితోపాటు నాగార్జునసాగర్ ఎగువ కాలువ పథకము సర్వే చేయబడింది అది అమలు జరిగితే నల్గొండ జిల్లాకు మా తాలూకాకు ఉపయోగపడుతుంది తనవార ఈ నిరుద్యోగ సమస్య ఎస్.ఎస్.సి, బి.ఎ.లు, ఎం.ఎ.లు చదువుకొన్న వారిలోనే కాకుండా, గ్రామీణ ప్రాంతములలో చాలా మంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. వ్యవసాయ కార్మికులకు వసూలు తేకుండా, ఇతర ప్రాంతాలకు, పోచంపాడు, శ్రీశైలము, నాగార్జునసాగర్ ప్రాంతాలకు పోయే పరిస్థితి ఉన్నది కనుక గ్రామీణ ప్రాంతాలలో చిన్న పారిశ్రామిక పథకాలు ఆలోచించి గ్రామాలలో పరిశ్రమలు పెట్టినట్లయితే వ్యవసాయ

చారులలో నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారము కాగలదు. లక్షా 80 వేల ఎకరాలు అముదము పంట పండుతుంది అది యితర రాష్ట్రాలకు మందుల తయారీకొరకు పంపబడుతున్నది. అవకాశము ఉన్నది. అటువంటి అముదము తయారు చేసే ఫ్యాక్టరీ దేవరకొండలో ఏర్పాటు చేస్తే, అవిధంగా తాలూకాలో నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారము అవుతుంది. అదేవిధంగా చెట్టులేని అడవి ఘాములు ఉన్నాయి. వాటిని గత కొద్ది సంవత్సరాల నుంచి రైతాంగము సేవ్యము చేస్తున్నది కాని అటువంటి చెట్టులేనివాటిని కూడ ప్రభుత్వము ఫారెస్టు క్రింద పెట్టుకొంటున్నది. అటువంటి చెట్టులేని ఘాములను ఫారెస్టు నుంచి తొలగించి రైతాంగము అఘాములలో వ్యవసాయము చేసుకొనే సాంకేతికము కల్పించవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్ శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా ! బంజరు ఘాముల పట్టాలు ఒక ఫార్ముగా నయ్యారేంది వాస్తవానికి చూస్తే బంజరు భూములు పచ్చిక క్రితం ఎన్ని వేలు, ఎన్ని లక్షలు ఎకరాలు పంపకము కాకుండా ఉండినవో ఈనాటికి కూడ పంపకముకాని బంజరు భూములు అన్ని వేల లేక అన్ని లక్షల ఎకరాల సంఖ్యలోనే ఉన్నవి ఏదో పంపకము జరుగుతూ ఉన్నది, స్పెషల్ డ్రైవ్ ద్వారా అని అంటున్నారు. కొంత జరిగి ఉండవచ్చు. కాని పంపకము జరిగిచోట చూస్తే ఆ భూమి వారికి అందేటప్పటికి అవి కొన్నంత ఖరీదు వారికి నిగులుతున్నవి ఈనాటికి కూడ ప్రెజిడెన్సీలోను ప్రెజిడెన్సీలోను బంజరు భూములు పంపకము కాకుండా నిలిచిపోయాయి. కనీసం పొరంబోకును ఏక సాల్ లిజుర అవ్వాలంటే సంవత్సరం అవుతుంది. ఇంత జాప్యం కలుగకుండా ఉండాలి. ప్రభుత్వము భూములు హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఇళ్ల స్థలాల కొరకు ఇవ్వడానికి సంవత్సరాల పరబడి పడుతుంది ఆ ఇళ్ల స్థలాలు పట్టా వాళ్లకు ముట్టేసరికి అవి వారు కొన్నంత ఖరీదు అవుతుంది. భరువాత వారికి వంద రూపాయలు గ్రాంటు ఇస్తే అది తీసుకొనేసరికి వారికి వంద రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది దానికొరకు రాను పోను ఛార్జీలు విపరీతమైన జాప్యము కూడ జరుగుతుంది. నెల్లూరు జిల్లాలో ఈనాడు డిస్ట్రిక్ట్ సోషియల్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసరు చక్క, రివిన్యూ అధికారుల చక్క అవరెస్టురంగా నిలిచిపోయిన అర్జీలు కొన్ని వేల సంఖ్యలో ఉన్నాయి ఇళ్ల స్థలాలు, బంజరు భూముల విషయంలో. ఇకపోతే నెల్లూరు అన్ని విషయాలలో కూడ నిర్లక్ష్యం చేయబడింది. ఈ జిల్లా రాయలసీమ డెవలప్మెంటు బోర్డులో చేర్చబడలేదు. ఇది రాయలసీమకు చెందడంలేదు, అటు సర్కారుకు అగలే చెందదు. గ్రాడ్యుయేట్సు కాన్స్ట్రక్టుయేన్సి ఏమో చిత్తూరుకు అటాచ్ అయింది. యూనివర్సిటీ ఏమో శ్రీవేంకటేశ్వరా యూనివర్సిటీ. కాని రాయలసీమ డెవలప్మెంటు బోర్డు నుంచి నెల్లూరును ఎలిమినేట్ చేశారు. శాశ్వత ఊమ్మనివారణకు కొన్ని ప్రాంతాలలో, కావలిగ చర్యలు తీసుకొంటామని గవర్నరు ప్రసంగములో ఉన్నదిగాని అందులో కూడా నెల్లూరు జిల్లా విస్మరించబడింది. నెల్లూరు జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు నిర్మాణంవల్ల ఊమాన్ని నివారించగలుగుతారు. కాని రాజకీయాలవల్ల అది నెల్లూరు కోవూర్లు తాలూకాలకు పరిమితం చేయబడింది కాని నాన్-డెట్రా ప్రాంతాలను ఎలిమినేట్ చేసి కేవలం నెల్లూరు కోవూర్లు తాలూకాలకే పరిమితంచేసి పునాదిరాయి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే అది విప్లవానికి

దారిశ్రమం నీ ప్రభుత్వానికి బాగా తెలుసు. ఇంతకుముందు ముఖ్యమంత్రిగారు నాన్-డెల్టా ప్రాంతాల్లో కూడ—గూడూరు, గొట్టాపాటి, రామారావు కెండ్లూరి మొలగు తాలూకాల్లో ఎంతవరకు నిరుయ్యవడానికి అవకాశం వున్నదో పరిశీలిస్తామని చెప్పారు. ఆ వాగ్దానం వాగ్దానంగా ఉండిపోయింది. ఆ నాన్-డెల్టా ప్రాంతాలు ప్రియంచవడాయి. ఆ జిల్లాలో ౪ చిన్నటి డిప్యూటీ డివిజన్లు గూడ ఉన్నాయి. అవి సో ప్రియం బుడె పుంబిని రూపాయలు కేసులు చెప్పారు గ్రామం మేడరు సంచాయితీ - లక్కాపాటి వంశం రాజు ప్రియ మైపు తోలారు. కాని అక్కడ ప్రామెట్టెడ్ వాటర్ సుయి స్క్రిము పూర్తి వాడేది. ఆ ప్రజలు మంచినీటికి నోచుకొనలేదు. అక్కడ మూలపడి యింకా నూటి నూరుమంది హాజరులున్న గ్రామాల్లోని వాళ్ళు గుంటలోని నీటి తాగు తున్నారు వారికి రుచులేదు. మంచినీటి సరఫరాయం కూడా లేదు. 2౪ సంవత్సరాలైంది స్వాతంత్ర్యం వచ్చి రజతోత్సవాలు జరుపుకోబోతున్నాం. ముఖ్యమైన సమస్య సాంఘిక సంక్షేమం వేరుతో, ప్రజోద్ధరణ వేరుతో వాకాడు హాస్టల్స్ వున్నవి. 15 లక్షల విలువచేసే ఆహార వదార్థాలు, బిడ్డల కాపలను పంపులు పిదేశాల నుంచి సరఫరా అవుతాయి. గోధిమ, వాలపొడి, నూనెలు, జ్ఞాంకెల్లు, మెడిసన్లు— వాకాడు హాస్టల్స్ విదేశాల నుంచి సహాయం అందుతుంది అందులో ఒక్క సయ్యపైసయినా ఆ ఓ బిడ్డల ముట్టుతీందా? వాటన్నిటినీ రాత్రికి రాత్రి లారీలతో బయట పంపేసి అమ్ముకొని వారి స్వార్థానికి, జెల్లాలకు ఉపయోగించుకొంటున్నారు. ఒక అధికారిని హైదరాబాదులో ప్రమోషన్ వస్తే ఒక్క రాత్రి 7 వేలు ఖర్చుపెట్టి రేబరా నృత్యాలు స్కాట్ విస్కీలు అలంజి చేశారు. పేదబిడ్డల నోరుకొట్టి స్వార్థానికి ఉపయోగించుకొంటున్నారు. ఇక్కడ అధికార్లను సంప్రప్తి పరచడానికి ఆ డబ్బును వినియోగిస్తూంటే ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉరుక్కొన్నదేమి? ఇంతకన్నా ఘోరం— అక్కడున్న 14, 15 పండ్ల బాలికలను అక్కడకు వచ్చే లిన్ స్పెక్టింగ్ ఆఫీసర్స్ ఆడిటర్స్ రాజ్యం వాదుల బలవంతాన పంపించి రేప్ చేయిస్తున్నారు మేనేమెంటు. ఇంతన్న ఘోరం ఉన్నదా? (షేమ్, షేమ్) అది విచారించిన పాపాసపోలేదు వారు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు గ్రాంటు, స్టేటు గవర్నమెంటు గ్రాంటు తెస్తున్నారు. ఒక్కొక్క బిడ్డపేరుతో పది గ్రాంటు తెస్తున్నారు వారికి పద్మశ్రీ యిచ్చి సన్మానించారు. ఆర్చ్ ఆఫ్ గ్లోరీ కట్టుకొన్నారు. నిస్వార్థ ప్రజాసేవకు యీ కీర్తితోరణాలు ఎందుకు? ఇవి ప్రజల డబ్బుతో కట్టుకొన్నవి. ఇవన్నీ ఒక ఐ. ఎ. యస్. ఆఫీసరును పేసి విచారించండి. ఆయన ఒకటిన్నర ఎకరాలున్న పెద్ద మనిషి యిప్పుడు మూడు నాలుగు వండ్ల ఎకరాలు సంపాదించుకొన్నాడు. విమానాల్లో తప్ప రైళ్ళలో తిరగడం లేదు. ఈ విధముగా ప్రజాధనాన్ని దోచుకుంటుంటే ఉరుక్కొనడం న్యాయంకాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు అలవికానన్న పోస్టఫోలియోన్ డిగ్రీ పెట్టుకొన్నారు. కొంతమందికి చాలా చిన్న చిన్నవి యిచ్చారు. ఇంకా ఎక్స్ పాన్స్ డి ఉంటుంటున్నారు ఉంటే ఫిషరీస్ ను యింకా పెడిసి వారిగ చేపల కొరకు, కొరమేని చేపల కొరకు, బొమ్మిడాలులు కొరకని వేయవచ్చును. ముఖ్యమంత్రిగారే అన్నీ పెట్టుకొన్నారు. వారు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండమని, పైల్సుకు అందుబాటులో ఉండమని, ప్రతినిధులకు

అందుజాటులో ఉండమని పేజ్జిపై. లేక యమునాతీరంలో బృందావనంలో విహారస్తుంటే నాలుగుకోట్ల ప్రజలు 3 కోట్ల నిర్భయోగం గమనిస్తూంటారనేది విస్తరించ వ్వని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిరిపై:— అధ్యక్షా! గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి అందుకుంటూ చెప్పే తీర్మానంపై మాట్లాడుతూ లాంటి గౌ. శ్రీమంతుల వాలవరకు అప్పుడేగా మాట్లాడు యుంటుంది. దానిని అంగీకరించుకుంటూ చూడండి. పొంపాను కొంటున్నాను కి మామోం ప్రాంతాల్లో నాచు గౌ. శ్రీమంతులకు శ్రీరామయ్యగారు మాట్లాడుతూ పాంపులు కొరతను ఉద్దేశించి మాట్లాడున్నామని పాంపులకు బుద్ధి చెప్పియుంటే యీ పాంపుల పేజ్జిపై కాదేమో అనిపిస్తోంది. ఈనాడు యిటు గెలిచినవారే యిటు పేజ్జిపై గెలిచినవారైనట్లున్నాడు. అది ఎంతవరకు సబబైనది ఎవరు డబ్బుఖర్చుపెట్టి దీని వారికే తెలుసు. ఇందిరాగాంధీగారు 100 పర్సెంట్లు కేసులబడ్డ వర్గాలవారికి మైనారిటీనుంచి రిలీఫ్ ఇవ్వాలన్నప్పుడు యిది కేసులబడ్డవారు, పీర్ సెక్షన్లు వారు వస్తున్నారని వారిని ఒకటే పోగొట్టాలని ఎంతైనా డబ్బు ఖర్చు పెట్టి పోడించాలని వారిలో బలవంతులైన వర్గాలవారు పోటీచేసి 'గిరిబీ హతావో' లనే నినాదానిని ఆహుతి ఆయిపోయినారు. ఈనాడు ఇందిరా వేవే ఉన్నాని, ఇందిరాగాంధీ కేసుతో వస్తున్నారని అంటున్నప్పుడు డబ్బులు ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టి రావలసిన అవకాశము లేదు. అవసరం లేదు. ఇందిరావేవేను తోసేసి ముందుకు రావాలని ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకున్నప్పటికీ వారికి ఆనుకొన్న ఫలితము ఏమీ వారు ఆవిధంగా అంటున్నారు. అదిగాని వారు ధర్మవంతులైనట్లు, వేముల కొరతలమైనట్లు ఎరిగించడం బలైన విషయం కానినీ, మన్నించగిన విషయము కానినీ మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో అనేక విషయాలు మెన్షన్ చేయలేకనే వచ్చిన వస్తోంది. ప్రతియొక్క విషయాన్ని తుణ్ణంగా విడిచి అందులో చెప్పిపోవచ్చును. ఒక విధమైన క్వాలిటీ తెచ్చాలి. ప్రతి విషయంపైనా గవర్నరుగారి ప్రసంగములో ఉండనక్కరలేదు. విముచిత విషయాలు చేర్చారు. బలహీన వర్గాలకు, పేద ప్రజానీతి విషయంలో ముదాపహ మైన విషయాలు ఎవ్వరు చేర్చగలరు. రాయలసీమ విషయంలో ప్రస్తావన తెచ్చారు. తెలంగాణలో ఖర్చు, అమర్చుగా ఏర్పించారు. అదేవిధంగా రాయలసీమకు ఖర్చుపెట్టే మొత్తాలు వేరే ఉంటే ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధికి దోహదం చేయాలని మనవిచేసుకొంటూ యిటువంటి ప్రసంగంలో అవసరమైన మైన ప్రస్తావనలు రాకుండా ఉండేలా చూడాలని మనవిచేస్తూ పిలిచిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాస్:— అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో అసలు విషయాలు తప్ప తక్కువవిషయాలు పూరించబడటం చాలా పిచ్చాచరకరము. దేశంలో వున్న ఆహార కొరత వారిదృష్టికి రాకపోవడం ఏమిట మైన విషయము. దేశములో భూములకు పట్టాలు ఇచ్చామని చాలా గొప్పగా ప్రాశంసించారు. పట్టాలు ఉచితంగా ఇచ్చారా? డబ్బుతీసుకని అధికారులు భూములకు పట్టాలు ఇస్తూన్నారన్నది ప్రభుత్వదృష్టికేరాదా? ఏ పేదవాడైనా లాసకు రెండు, మూడు ఎకరాలభూమికి పట్టాకావాలని ప్రయత్నం మొదలుపెడితే రూ. 100 లకు తక్కువకాకుండా 1000 రూపాయలవరకు అధికారులకు లంచం చెల్లించిన

తర్వాతనే వారికి పట్టాలు వస్తున్నవి అన్నంతయం ప్రభుత్వంపై రాజీదా అని నేను పశ్చిస్తున్నాను. సహా అంకెలు, సరికట్లు చెబుతున్నాను. ఆ అంకెలు చూసి, ఇన్నింటి రాలు పదిపెట్టాము అని అంటున్నాడు. ఆ అంకెపెట్టడమేవ్వాలని అంటుంటే ఇస్తున్నట్లు గొప్పగా చెప్పకోవడం బాగా ఉంది. చెబుతున్నాను ప్రాచ్యుక్తే వాటర్లకు స్కూలు 1960-61 లో తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసినప్పుడు నుండి అయిపోయింది, నేటికీ ఆ అమలు జరుగుతోంది. ముందుగా, తాను తేని గ్రామాలు ఎన్నో ఉన్నాయి వాటిని ప్రాచ్యుక్త చేసింది. కొన్ని చోట్ల ప్రాచ్యుక్తే వాటర్లకు స్కూలు లాంటివి ఏర్పాటు చేసింది. వాటిని పూర్తిచేయటంలేదు. కాని దేశంలో చాలా సరికట్లుగా ఉండేవి, రాష్ట్ర అభివృద్ధిచేస్తున్నామని అంటున్నారు. ఇప్పుడుగారి స్పీచ్ లో అంతగా ఉంది చెప్పారు. కాంగ్రెసు ప్రోగ్రాము పేరుమీద చాలా దెబ్బపెట్టబడుతున్నామని చెప్పారు. కాంగ్రెసు ప్రోగ్రాము పేరుమీద దెబ్బపెట్టబడుతుంది దేశాని. కాంట్రీని కాని, ఏంట్లా పర్సన్, ఏంట్లా పర్సన్ ద్వారా కొంతమంది అధ్యక్షులతో నిలబడే కేంద్రాన్ని ఈ క్రాష్ ప్రోగ్రాము ఉపయోగించుకుంటుంది. క్రాష్ ప్రోగ్రాము పేరుమీద కూర్చుంటుంది. అంతే అది ఉన్నప్పుడు ముందరలో ఉన్నది అది కాదు. అది ప్రాంతంలో కాంగ్రెసు పర్సన్ నిలబడిన క్యాండిడేట్లను ఎంచుకున్నాడు. అంతగా అధికారిని, అక్కడ పెట్టిన పోటీని ఎంతమంది పెద్దమనుషులు ఈ కాంగ్రెసు ప్రోగ్రాము వలన లాభం ఉంటున్నదిగాని, ఇది ఏదో ప్రజానికాని గొప్పగా ఉండేదని అంటే అది సరైనది కాదు. ఆ క్రాష్ ప్రోగ్రాము గురించి ఎవ్వరూ తమ స్పీచ్ లో చెప్పిందా ఉంటుంది. గివెన్ గా మాత్రం ఏమి చేస్తారు? ప్రభుత్వం ఏంటు చేసి ఉన్నది వారు చెబుతారు. అది వారి బాధ్యత. మహారాష్ట్రలో వారు పెట్టిన అయినా ప్రభుత్వం ఏంటు చేయించి ఇచ్చింది కానితాలు చర్యలు అప్పు వారి వేరే అధికారి అంటేదు. కొల్లాపూరు పట్టణాని 1966 లో ప్రాచ్యుక్తే వాటర్లకు స్కూలు మండలం అయినది. అప్పుటినుంచి ఇప్పటివరకు అధికారులు ఏదాని సార్లు రావటం కొన్ని వేల పాఠాలు బట్టాలింటి. అంతా అప్పు అప్పుగా చేపట్టిన పని అంటే ఏంటింది అట్లాంటి పరిస్థితి లో వైస గ్రామాలు అనేది ఉన్నది. కొల్లాపూరు తాలూకా పాడ్ క్యాంప్ లు ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇతర మంత్రులు అనేక పర్యాయాలు అక్కడ వచ్చారు, చూశారు. స్టేజీల పై ఉపన్యాసాలు ఇచ్చిన మంత్రులకూడ ఇక్కడ వున్నాడు. వారు చేసిన వాగ్దానాలు ఒకటి అయినా సరే మేటిని ప్రయత్నించేయటం పోవటం దురదృష్టకరము. వారలా బాధతో బాధపడుతున్న ఆతాలూకా పాడ్ క్యాంప్ లు వైపు ఒక పర్యాయం చూడండి. తాలూకా పాడ్ క్యాంప్ లో అయినా మీరు ప్రాచ్యుక్తే వాటర్ సప్లయ చేసి, తర్వాత మీ తా గ్రామాలకు ఏవైతే మంజూరు చేశారో ఆ మంజూరు చేసిన ప్రాచ్యుక్తే వాటర్ సప్లయ స్కీము అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. అసీసం ప్రజలకు తాను నీటి సౌకర్యమైనా అందించలేని ప్రభుత్వం ఇంకా ఏదో ముసంగా చేస్తామని చెబితే అది ప్రజలు సమ్మే రోజులు పోయాయని మనవి

گورنر کے خطبہ کے سلسلہ میں میں ایک بات حکومت کے غلطی میں لانا چاہتا ہوں کہ ایک ہندسہ سالہ پلان رائل سیما کے لئے تیار کیا گیا ہے۔ میں اس کا خبر مقدم کرتے ہوئے یہ کہوں گا کہ تلنگانہ کے لئے بھی ایک پلان زیر غور ہے۔ اس موقع پر اس بات کو ملحوظ رکھنے کی ضرورت ہے۔ جن بچھڑے ہوئے علاقوں کو آج تک نظر انداز کیا جانا رہا ہے انکو اولیت دی جائے۔ اس موقع پر یہ بھی عرض کروں گا کہ ۱۰ سال پہلے گورنمنٹ آف انڈیا نے سپانڈہ ڈسٹرکٹ کی جو لسٹ تیار کی تھی اس میں عادل آباد کو نظر انداز کیا گیا عادل آباد ایک ہندسہ علاقہ ہے۔ گورنمنٹ آف انڈیا نے اعداد و شمار جمع کئے تھے ہوسکتا ہے اوقوت حکومت کے پیش نظر اس ضلع کے مشرقی زون کی سرسلک فیکٹری اور منچرہال کی سمنٹ فیکٹری وغیرہ ہو۔ لیکن مغربی زون میں تو کوئی براہ کھٹ نہیں ہے۔ نہ وہاں کسی انڈسٹری کا سروے ہوا ہے۔ اس لئے تلنگانہ ریجن کے لئے جو ہندسہ سالہ پلان بنایا جا رہا ہے۔ اوس میں مغربی زون کی ترقی کے لئے سات براہ کھٹ اور وائر سپلائی اسکیم کو روہ عمل لانا چاہئے اسکے ساتھ سمنٹ فیکٹریز کے قیام کے سلسلہ میں بھی غور کرنا چاہئے۔ گورنر صاحب نے اپنے خطبہ میں پانچ سالہ پلان کا ذکر کرتے ہوئے کہا کہ (۵۳۰) کروڑ روپیہ سے گھٹا کر اب اس کی سائز (۳۸۰) روپیہ کردی گئی ہے۔ یہ کوئی نیک شگون نہیں ہے۔ اگر آئندہ منصوبہ کی سائز کو کم کر دیا جائے تو یہ کام ریاستی عوام کے مفاد کے خلاف ہوگا۔ اس لئے ہمیں کوشش کرنی چاہئے کہ منصوبہ کی جو سائز ہے۔ اوسکو کسی طرح سے مزید کم نہ ہونے دیا جائے۔

خشک سالی کے سلسلہ میں کہا گیا ہے کہ اس معاملہ میں ۱۷ کروڑ روپیہ کے لوگ بھگ رہے مختلف کاموں کے لئے خرچ کی گئی ہے۔ میں جناب اسپیکر صاحب کے توسط سے حکومت سے یہ کہوں گا کہ جو کام حکومت نے اس سلسلہ میں میں اپنے ہاتھ میں لئے ہیں انہیں ادھورا نہ چھوڑا جائے۔ بلکہ اون کو بابہ تکمیل کو پہنچایا جا جائے۔ خشک سالی کے سلسلہ میں ایک اور بات میں عرض کروں گا کہ عادل آباد میں کانسی ٹیونس ہے وہاں پینے کے پانی کے پانی کی شدید قلت ہے۔ محض پانی قلت کی وجہ سے بعض لوگ ڈسٹرکٹ ہیڈ کوارٹر کو تبدیلی کرنے کی اصطلاح میں سوچ رہے ہیں۔ اور بعض لوگ تو آبادی کا تخلیہ کرنیکی سوچ رہے ہیں۔ پانی کی اس قلت کو دور کرنے کے لئے حکومت کو چاہئے کہ رگس سربراہ کرے تاکہ ری وائٹلائزیشن کا کام ہاتھ میں لیا جاسکے۔ عادل آباد کی جنتا چیف منسٹر صاحب کی طرف

دیکھ رہی ہے۔ وہی بانی کی قلت کے بنیادی مسئلہ کو کامیابی سے حل کر سکتے ہیں خشک سالی کے سلسلہ میں جو (۱۷) کروڑ روپہ صرف کئے گئے ہیں میں سمجھتا ہوں کہ وہ کافی ہیں اسٹیٹ گورنمنٹ کو چاہئے کہ مرکزی حکومت سے نمائندگی کر کے خشک سالی کے جو کام شروع کئے گئے ہیں انکو بابہ تکمیل کو پہنچانے کی کوشش کرے۔

ایک اور چیز آپ کے سامنے رکھنا چاہتا ہوں۔ گورنر صاحب نے انہی خطبہ میں دیہی علاقوں کی ترقی کے لئے مختلف اسکیموں کا ذکر کیا ہے۔ چھوٹے فارمرس کی امداد کے لئے بھی خاص اسکیموں کا ذکر کیا تاکہ پسماندہ علاقوں کے عوام کو سہولتیں مل سکیں۔ لیکن افسوس کی بات ہے کہ اس سلسلہ میں عادل آباد کو نظر انداز کر دیا گیا ہے۔ میں چیف منسٹر صاحب سے خواہش کرونگا کہ عادل آباد کے مغربی زون کے لئے جو ہر لحاظ سے پسماندہ ہے اور جسکو ہر وقت نظر انداز کیا گیا خاص دلچسپی لیں۔

گورنر صاحب نے انہی خطبے میں شہری جائیداد پر حد مقرر کرنے کے متعلق کہا ہے۔ اس سلسلہ میں میں یہ عرض کرونگا کہ عوام نے بین مدتی چناؤ اور حالیہ چناؤ میں صاف طور پر یہ فیصلہ دیا ہے پوری شہری جائیداد پر تجدید عاید کی جائے اور زرعی اصلاحات نافذ کی جائیں۔ اور اسی لئے عوام نے کانگریس کے ہاتھوں میں اقتدار کو منتقل کر دیا ہے۔ شہری جائیداد پر تجدید مقرر کرنے کے لئے مرکزی حکومت نے جو کمیٹی مقرر کی ہے اوسکی سفارشات حکومت کے زیر غور ہیں۔ میں اس سلسلہ میں یہ کہونگا کہ وقت ضائع کئے بغیر شہری جائیداد کی حد مقرر کر دینا چاہئے۔ اور دوسری جانب زرعی اصلاحات کو فوری رویہ عمل لانا چاہئے۔ آج دیہات میں جو بے زمین کاشتکار اور زرعی مزدور ہیں انکے مسائل حل کرنا ضروری ہے۔ زرعی مسئلہ پر زمین کاشتکاروں میں زمین تقسیم کر کے حل کیا جاسکتا ہے۔

میں اب صرف ایک بات کہونگا۔ میری کانسی ٹیونسی میں گریجن کافی تعداد میں آباد ہیں۔ گریجنوں کی بھلائی کے لئے حکومت نے جو اقدامات کئے ہیں وہ قابل ستائش ہیں۔ لیکن ایک چیز کی طرف میں حکومت کو توجہ دلانا چاہتا ہوں۔ وہ یہ کہ نظام کے زمانے میں بعض مواضع کا نوٹیفیکشن ہوا تھا۔ اوس وقت جو نوٹیفیکشن ہوا تھا وہ ایسے مواضع سے متعلق تھا جہاں گریجن نہیں رہتے تھے۔ بعض

تھے - بعض مواضع اب سے ہیں جہاں گریجن رہتے ہیں لیکن اونہیں نوٹیفیکیشن نہیں کیا گیا - اس لئے میں کہہوں گا کہ حکومت اس سلسلہ کا دوری طرح جائزہ لے اس کے لئے ایک کمیٹی مقرر کرے اور اس سلسلہ کے تمام پہلوؤں پر از سر نو غور کرے۔ میں اتنا ہی کہتے ہوئے انی نفربر ختم کرتا ہوں -

శ్రీ చెన్నయ్య :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగంపై తెచ్చిన అభినందన తీర్మానాన్ని మహమ్మదీయంగా బలపరుస్తున్నాను నా నియోజక వర్గాలవారు స్త్రీలు, పురుషులు, నేను ఏమీ ఖర్చుపెట్టకపోయినప్పటికీ నాలో పోటీగా నిబబడి నటువంటి యిండిపెండెంట్ అభ్యర్థిని వేల సెజారిటీతో ఓడించినారు. నా నియోజక వర్గంలో చదువులేనటువంటివారు ఉడవారు చాలమంది యున్నారు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో పేషెవారికి లభించే భావాలు చెప్పినారు. వాటిని అమలుపరచడంలోనే అంతా వస్తుంది. ప్రణాళికలో ఏమిలేదు. అమలులోకి వచ్చేటప్పటికి ఉద్యోగస్థులుగాని, మనంగాని అమలులో జాగ్రత్తగా ప్రయత్నం జరుపుతారని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రధానమంత్రి మాట్లాడినప్పుడు రాత్రింబగళ్లు పని చేయాలని చెప్పినారు. శాసనసభ్యులుకూడ రాత్రింబగళ్లు నేపచేస్తామని, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తామని చెబుతున్నాము. ఊళ్లకు వెళ్లినప్పుడు వాళ్ల యిళ్లు చూస్తే చాల ఏడుపు వచ్చింది ఇంటిమీదయిల్లు, గుడిసెమీద గుడిసె. ఇవన్నీ సక్రమంగా చేస్తామని చెప్పాము. ఉద్యోగస్థులలో కూడ తొందరగా మార్పు రావాలి. వారుకూడ సహాయం చేయాలి. శాసన సభ్యులు మంత్రులుకూడ సహాయం చేయాలి. అభివృద్ధి జరుగుతుంది ని, ఆశిస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. కె. వి. ఎస్. రాజు :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగం బలపరుస్తూ మొట్టమొదటిసారి ఉపన్యాసం యిచ్చినటువంటి పాలవెల్లి గారు చెప్పినారు. ఈ రోజున యిక్కడ ఉన్నటువంటి యిండిపెండెంట్స్ యిందిరాగాంధీగారి పేరు చెప్పి గెలిచారు అని. ఇది చాల తప్పు. ఇందిరాగాంధీ పేరు వారు నియోజక వర్గాలలో చెప్పుకొని రెండవవారు ఆ పేరు చెప్పుకోడానికి తావు లేకుండా కార్యక్రమాలు చేశారు. ఇంక ఆ మాట రెండవవారు ఉపయోగించుకోడానికి అవకాశం కలగలేదు. ఈ ప్రసంగంలో కొన్ని అభివృద్ధికరమైన విషయాలు ఉన్నాయి. దానికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళంజిల్లాలలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలు చాల ఉన్నాయి. వాటి అభివృద్ధికి గత మినిస్ట్రీ ప్రైమ్ లో బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు ఉండేటప్పుడు ఆ పరియంలో పర్యటన చేసినప్పుడు చెప్పాము, ముఖ్యంగా అక్కడ ఉండే వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ సర్ఫై చేయించాలని చెప్పినాము.

తక్కావీ ఋషాం యిస్తున్నారు. రైతుల హక్కులు నిండు ఉన్నదా లేదా అనే పరిస్థితి తెలియదు. నాలుగైదు చేయి ఖర్చుచేసి నూము ప్రత్యేక రుసువార నీరు లేని పరిస్థితి కలుగుతున్నది. ప్రభుత్వానికి యివ్వవలసిన ఋషాం మిగిలి పోతున్నది. వ్యవసాయానికి కావాలని నీరు దొందడం లేదు. ఈ ప్రాంతమంతా రైతులు చెడిపోయి ఋణస్థులై పోయినాని చెప్పవలసియిస్తుంది. మెట్ట ప్రాంతాలలో అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ చిక్కి చేరులచి రైతులకు మేలు చేకూర్చానని మంత్ర గారిని కోరుతున్నాను. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఉట్టడానికి అవకాశం లేదు. చిన్న చిన్న స్థలం, వాగులు ఉన్నాయి. వాటిమీద చిన్న రిజర్వాయర్లు కడితే కొంత కూడా సాగు అవుతుంది. ఎలమంచిలి జిల్లా కొమర వాగు స్కీము ఉన్నది దానికి యిన్ వెస్టిగేట్ జరిగింది. దానిని వారి దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ దానిమీద ఏ విధమైన కార్యక్రమం చేపట్టే పరిస్థితి రాలేదు. అటువంటి స్కీములన్ని ఆ జిల్లాలో నీనుకొని అక్కడ కరువు నివారణకు తగిన సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. విశాఖపట్టణం జిల్లా ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకు ఒక సంవత్సరం కరువు జిల్లా క్రింద పరిగణించబడుతూ యున్నది. ప్రతి సంవత్సరం కరువు నివారణకు, రెమిగేన్ మూలకంగాను ఎన్నో అక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. కనుక శాశ్వత కరువు నివారణ పథకం వేస్తేగాని ఆ జిల్లా రైతాంగము బాగుపడే పరిస్థితి లేదు. ముఖ్యంగా గోదావరి కాలవ స్కీము గురించి యంతకు ముందు ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ జిల్లా పర్యటించినప్పుడు హామీ యిచ్చారు. ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తామన్నారు. త్వరలోనే దాని వ్యవహారం ఆలోచిస్తామన్నారు. ఆ జిల్లాకు ముక్తి ప్రసాదిస్తామని వారు పర్యటించినప్పుడు హామీ ఇచ్చారు. కాని గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో ఆ స్కీము గురించి, ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తున్నామనే ఒక్క పదం కూడా లేకపోవడం మాకు చాలా నిరాశను కలుగజేసింది. ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఒక్క విశాఖేకాదు, ఈస్టుగోదావరి, వెస్ట్ గోదావరిలోని మెట్ట ప్రాంతాలన్నింటికీ సంబంధించిన స్కీము యిది. ప్రతి సంవత్సరమూ ఏదో రూపేణా కొన్ని అక్షల రూపాయలు కరువు క్రింద చెల్లించవలసి వస్తున్నది. ఇది గనుక చేసినట్లయితే, ప్రభుత్వానికి ధనం ఆదా అవుతుంది. అక్కడి ప్రజలు బాగుపడడానికి ఆధారమవుతుంది. భార్యా బిడ్డలను పోషించుకుని కుటుంబాలు బ్రతకడానికి అవకాశ మేర్పడే స్కీము యిది. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకుని వెంటనే ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించడానికి పూనుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక, చిన్న చిన్న విషయాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మన ఒవర్ డ్రాప్ట సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నాం. ప్రభుత్వ ధనం సక్రమంగా ఖర్చు కాకపోవడం వలన, దుర్వినియోగం కావడం మూలంగానే మనమీ సమస్యను ఎదుర్కొనవలసి వస్తున్నదని నేను మరవి జేస్తున్నాను. ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను. ఒకరోడ్డు వుంటే షుగర్ కేస్ సెన్సులో దానికి ఎస్టి మేట్ వేస్తారు; జిల్లా గ్రాంటులో దానికి ఎస్టి మేట్ వేస్తారు; పంచాయితీరమితి గ్రాంటు వుంటే దానిలో ఎస్టి మేట్ వేస్తారు; ఇదంతా దేనికి? కేవలము

కాగ్రటాక్స్ రుసును పోషించడానికే తప్ప యీ విధానం యింక చేనికీ ఉపయోగ పడదని నేను చెబుతున్నాను. పదివేల రూపాయలతో అయ్యే పనిని లక్ష రూపాయలు చేస్తున్నారు. ఇది ప్రభుత్వానికి రుణభారం కాకపోతే, ఎటూ అవుతుంది? ఇటువంటి ఆక్రమాలు, అవకతవకలను అరికట్టడానికి, ప్రభుత్వం సరియైన సిబ్బందిని ఏర్పాటు చేసుకుని అరికడితే ప్రభుత్వానికి అదా అవుతుంది.

ఇంక, మంచినీటి శావుల విషయం వుంది కరువు గ్రాంటులోకి దీనిని తీసుకువస్తున్నారు. ఇది కూడా ప్రతి గ్రామంలో అక్కడ జనాభా 20 మంది వున్నా, 30 మంది వున్నా, 40 మంది వున్నా, అక్కడ నీటి అవసరం వుంది కాబట్టి ప్రతి గ్రామంలోను మంచినీటి శావులు శ్రవ్యాలని మనవి జేస్తున్నాను. హరిజనలకు యీ మధ్యన భూములు యిచ్చి ఇళ్లు కట్టే స్కీము వేశారు. ఎలమంచిలిలో నూరు ఇళ్లకు డబ్బు శాంక్షన్ చేశారు. అక్కడ మంచంకూడా పట్టని విధంగా ఇళ్లు కడుతున్నారు. ఇందులో ఒక్క మంచంకోడు పట్టని పరిస్థితి వుంది. ప్రభుత్వానికి డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది; అవి పూర్తి అయిన తరువాత ఎవరూ వెళ్ళి అందులో కాపురం చేసే పరిస్థితి మాత్రం వుండడం లేదు. కోటవరపు, పెందుర్తి బ్లాకులలో ఒక్క ఇంటిలో కూడా ఒక్కరుకూడా వుండడానికి వీలులేని విధంగా కడుతున్నారు. ఇట్లాగాకుండా, చేసే పని ప్రజలకు పనికి వచ్చేట్లు చేయాలి. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సోమశేఖర్ :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో బ్యాంకుల జాతీయకరణను గూర్చి చెప్పారు. బ్యాంకులు జాతీయం అయిన తరువాత, పారిశ్రామికంగా, వ్యావసాయికంగా చాలా అభివృద్ధి చెందామని వారు చెప్పారు. కాని, ఇందిరాగాంధీగారు ఆశించినంత త్వరితంగా, ప్రజలు ఆశించినంత త్వరితంగా బ్యాంకుల జాతీయం జరగలేదు. బ్యాంకుల జాతీయం వలన ప్రజలు ఆశించిన మేలు ఏమీ వారికి కలుగలేదు. కారణమేమంటే — బ్యాంకులు జాతీయం చేసిన తరువాత, పారిశ్రామికలకుగాని, వ్యవసాయ దారులకుగాని ఎట్లా అప్పు యివ్వాలనేది వారికి తెలియలేదు. తెలిసిన తరువాత కొన్ని రాష్ట్రాలలో మాత్రం చురుకుగా పనులు జరిగినవి. కాని, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మాత్రం ఏమీ జరగలేదు. ఏ అయిదు, పది వచ్చేంటు ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చితే యిక్కడ ఏమీ జరగలేదు. కారణాలు చాలా ఉన్నాయి. రైతులకు పారిశ్రామికలకు అప్పులు యివ్వడానికి చాలా నిబంధనలు పెట్టారు. దేశంలో పెద్దవారు పన్నెండు మంది కలిసి ఒక పథకం వ్రాశారు. ఈ ప్రకారంగాచేస్తే రైతులకు, పారిశ్రామికలకు అప్పులు చురుకుగా యివ్వడానికి వీలవుతుంది, తద్వారా వారు అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశ మేర్పడుతుంది అని వారుచెప్పారు. ఈ నిపుణులు చేసిన మూచన ప్రకారం అన్ని రాష్ట్రాలు అమలు చేసినవి. మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మాత్రం అమలు జరపలేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రం త్వరితంగా అది అమలు జరపాలని రిజర్వ్ బాంకు నుండి, స్టేటు బాంక్ ఆఫ్ ఇండియానుండి ఇతర కమర్షియల్ బాంక్స్ అన్నీ చీఫ్ సెక్రటరీగారికి, గవర్న మెంటుకు తెలుపు కన్నాయి. ఇంతవరకూ ఏమీ జవాబు లేదు. అమలు జరపలేదు. ఇది అమలు జరపకపోతే రైతులకు, పారిశ్రామిక వేత్తలకు ఏ మాత్రం అప్పులు

యివ్వడానికి అవకాశం వుండదని వారు చెబుతున్నారు. ఆ నిపుణులు ఎవరో కూడ మీకు తెలియజేస్తాను:

1. Sri R. K. Talwar, Chairman, State Bank of India, Bombay.
2. Sri K. Gopal Rao, Chairman, Andhra Bank Ltd., Hyderabad.
3. Sri K. P. J. Prabhu, Custodian Canara Bank. Mangalore.
4. Sri H. H. Trivedi, Managing Director, Gujarat State Co-operative Land Development Bank Ltd., Ahmedabad.
5. Sri G. V. K. Rao, Agricultural Production Commissioner and Special Secretary, Government of Mysore, Bangalore.
6. Sri Ram Sahay, Housing Commissioner, Government of Uttar Pradesh, Lucknow.
7. Sri B. Rudramoorthy, Managing Director, Agricultural Finance Corporation Ltd., Bombay.
8. Sri P. H. Abhyankar, Member, Maharashtra Revenue Tribunal, Government of Maharashtra, Bombay.
9. Dr. C. D. Dacey, Chief Officer, Agricultural Credit Department, Reserve Bank of India, Bombay.
10. Sri V. M. Jakhade, Adviser, Economic Department, Reserve Bank of India, Bombay.
11. Dr. H. B. Shivamaggi, Director, Division of Rural Economics, Economic Department, Reserve Bank of India, Bombay.
12. Sri T. V. Ramachandran, Joint Convenor, Research Officer, Division of Rural Surveys, Economic Department, Reserve Bank of India, Bombay.

వీరు పన్నెండు మంది కలిసి ఒక పథకాన్ని వ్రాశారు. ఇది అమలు జరిపితే తప్ప అన్ని రాష్ట్రాలలో వలె మన రాష్ట్రంలో కూడ రైతాంగానికి, పారిశ్రామిక వేత్తలకు సక్రమంగా ఆర్థిక సహాయం లభించి, వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు మన రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం వుండదు. చీఫ్ సెక్రెటరీగారికి కూడ ఇది తెలుసు. ఆర్థికమంత్రి భగవంతురావుగారు యిది తెలుసుకొని యీ ప్రకారంగా బిల్లు తీసుకువచ్చి ఇక్కడ మనం పాస్ చేస్తే -ది అగ్రికల్చరల్ క్రెడిట్ అవరేజ్ మునిలేనియన్ ప్రొవిజన్స్ బిల్ -ఇది గవర్నమెంటులో వుంది. దీనిని పాస్ చేసుకుని ప్రతి జిల్లాలోను ఒక డెవలప్ మెంటు ఆఫీస్ ఓపెన్ చేసి అభివృద్ధికి తోడ్పడవలసి వుంది. ఇప్పుడు తెలంగాణాలో “స్టేట్ బ్యాంక్ బ్రాంచెస్ లేవు. తెలంగాణా 9 జిల్లాలు అభివృద్ధికావడానికి అవకాశంలేదు. అందుకని, యీ బిల్లు పాస్ అయితే, ప్రజలు అప్పులు తీసుకోడానికి వీలవుతుంది. ఆర్థిక మంత్రిగారు యీ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకుని త్వరితంగా ఆ బిల్లును తీసుకువచ్చి పాస్ అయేట్లు చూస్తారని ఆశిస్తూ నేను యింతటితో ముగిస్తున్నాను.

(శ్రీ) ఎస్. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, మన రాజ్యాంగం ప్రకారం గవర్నరుగారి స్పీచ్ అంటే—ప్రభుత్వం యొక్క విధానాన్ని ప్రతిబింబించే దాఖ్యమెంటుగా వుండాలని మన కాన్స్టిట్యూషన్ లో నిర్దేశించారు. కాని, ఇది

చూచినట్లయితే—చిన్నపాటి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టుగా కనబడుతున్నది గాని, గవర్నమెంటు పాలసీస్ ప్రతిబింబించే డ్యాకుమెంటుగా మాత్రం కనబడడం లేదు. ఈ రిపోర్టులో ఏదీలేదు? అని మిత్రులు గట్టిగా మాట్లాడినారు. చాలా వివరాలు ఇచ్చారు. అవన్నీ చెప్పడం చర్చిత చరణం అవుతుంది. నేను మాత్రం ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రిపోర్టు ఎట్లా కనబడుతున్నదంటే—ఏమీ చేస్తే యీ ప్రజాసమస్యలు తీరుతాయి? అనే విషయాన్ని ఇందులో పొందుపరచలేదని ఒక్కమాటలో చెప్పవచ్చు. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే, యిది ఎట్లా వున్నదంటే—కడుపు కాలేవాడి మెడలో కంఠాభరణం వేసినట్లుగా వుంది. అది కంటికి ఇంపుగా వుండవచ్చు. కాని, దానివలన వాడి కడుపుమంట మాత్రం తీరదు. ఆ రకంగా వుంది. ఇది చేస్తే యీ ప్రజాసమస్యలు తీరుతాయి అనేదేమీ యీ రిపోర్టులో కనిపించడంలేదు మరొకటి మనవి చేయాలి, వీటన్నింటికీ మూలం, యిప్పటి యీ ఆర్థిక సంక్షోభానికి మూలం వైశ్రజెన్ కంట్రీలో చేయలేకపోవడం, అధిక ధరలను అదుపుచేయలేకపోవడం. అధిక ధరల వరిస్థితి ఏ విధంగా వున్నదంటే—రౌతును క్రిందపడవేసి పరిగెత్తే గుర్రంలాగా వుంది. ఎన్ జి ఓ ల సమస్యకానీ, ఏ సమస్య కానీ అధికధరలను కంట్రీలు చేస్తే నే సాధించడానికి సాధ్యమవుతుంది. గవర్నరు ప్రసంగంలో దీనిని గూర్చి సూత్రప్రాయంగా కూడా కనిపించలేదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో లేదంటే అది ప్రభుత్వం దృష్టిలో కూడా లేనట్లే మనం భావించాలి.

ప్రభుత్వం తయారు చేసిన రిపోర్టును గవర్నరు గారు మనముందుంచారు. బాధ్యతాయుతంగా అనండి, బాధ్యతారహితంగా అనండి ఆ డాక్యుమెంటు మన దగ్గరపెట్టారు. దానిమీద ఈ డిస్కషను జరుగుతోంది ఇది ప్రజా ధనం, కాలం వినియోగించి కేవలం అలంకారికమైన ఆచారంగా వస్తున్నదే తప్ప దీనివల్ల ప్రజలకు ఉపయోగంలేదని, రాజ్యాంగరీత్యా యీ విధమైన ఉపన్యాసాన్నీ, చర్చనూ తీసేస్తేనే బాగుంటుందని, యిదే ప్రజాభిప్రాయమనికూడా మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ మెత్తం మీద మనం మూడు భాగాలుగా మాట్లాడుకోవలసి యున్నది. ప్రతివారుకూడా మా ప్రాంతం వెనుకబడిందంటే మా ప్రాంతం వెనుకబడిందని చెబుతున్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతం వెనుకబడింది కాబట్టి రీజనల్ కమిటీ అన్నారు. రాయలసీమ వెనుకబడింది కాబట్టి రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు అన్నారు. కోస్తా ప్రాంతాల విషయంలో మాత్రం ఎవ్వరూ ఏమీ అనడంలేదు. ప్రభుత్వం ఈ ప్రాంతాన్ని చిన్నచూపుచూచి అన్యాయం చేస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న సూత్ర ప్రాయంగా కోస్తా ప్రాంతాల సంగతి కూడా యీ ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది అన్నారు. అయితే యింతకాలం ఎందుకు ఆలోచించలేదు? వెనుకబడిన ప్రాంతాలు, అభివృద్ధి అయిన ప్రాంతాలు అనేవి అన్ని ప్రాంతాలలోను ఉన్నాయి. వెనుకబడినతనమనేది కేవలం ఒక్క ప్రాంతానికి సంబంధించి లేదు. ఈనాడు ప్రభుత్వంలో ఆంధ్రరాష్ట్రముంతా కలిపి ఒకే త్రాటి మీద తీసుకుపోవాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. తెలంగాణ, రాయలసీమ, సర్కారు—యీ మూడు ప్రాంతాలకూ కలిపి వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ఒక డెవలప్ మెంటు బోర్డు వేసి ఎందుకు ఆలోచించకూడదు? ఇంతవరకూ

కోస్తా ప్రాంతాన్ని నిర్లక్ష్యం చేశారు మా ప్రాంతములో గుంటూరులో యిప్పటికి నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం 11 పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు సెంటర్లు స్థాపించారు. అదైలకు తీసుకున్న ఖర్చింగ్సులో పెట్టారు. విద్యార్థులు బాధపడు తున్నారు. చర్చనెంటు ఖర్చింగ్సు కట్టాలని నాలుగు సంవత్సరాలనాడే 35 ఎకరాలకు డబ్బుకూడా యిచ్చి-500 ఎకరాలు ఎక్స్‌యిర్ చేశారు. కానీ ఈనాటివరకు అక్కడ పునాదిరాయికూడా పడలేదు. ఎందుకు ఇంత జాప్యం జరుగుతున్నది? విద్యార్థులు అదై కొంపలలో పడి, సరైన వసతిలేకుండా ఎందుకు బాధపడాలి?

గుంటూరులో డ్రెయినేజీ స్కీము మొదలుపెట్టారు. అది అట్లాగే అగిపోయింది. తీసిన గుంతలు అట్లాగే వున్నాయి, దానివల్ల డ్రెయినేజీ పరిస్థితి ఇదివరకుకంటే దారుణంగా తయారైంది. గుంటూరు విజయవాడ మునిసిపాలిటీ లలో అ చుట్టూ ప్రక్కల పది మైళ్ళవరకు డెవలప్ మెంట్ చేయడంకోసంమాస్టరు ప్లానులో స్కీము తీసుకున్నారు. అవి ఇంతవరకు అమలుకు రాలేదు. శీర్ ప్రాంతాలలో—సర్కారు జిల్లాలలో కూడా సమస్యలు ఉన్నాయి. శ్రీ శ్రీకృష్ణగారు చెప్పిన అభిప్రాయాల్లో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ఔరకు సమస్య, నిరుద్యోగ సమస్య, పొగాకు సమస్య, విద్యార్థులలో అశాంతి సమస్య—అన్నీ అట్లాగే ఉన్నాయి. అడిగినవారికే వరాలిచ్చేవద్దతి ప్రజే పెట్టినట్లయితే మాత్రం అశాంతి దారితీస్తుందని చెబుతున్నాను. ఇది అన్నిచోట్లకూ హ్యాపిస్తుంది. న్యాయమైన సమమైన దృష్టితో అన్ని ప్రాంతాలనూ సమంగా చూడాలనీ, అ వాతావరణం యీ రిపోర్టులో ఎక్కడా కనిపించలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair)

మిస్టర్ స్పీకర్:—నేను ఇందాక బిజినెస్ ఎనెన్సు చేసినప్పుడు రేపు ఉదయంతో యీ చర్చ పూర్తి చేద్దామనీ, ముఖ్యమంత్రిగారి జవాబుకూడా పూర్తి చేద్దామని చెప్పాను. కానీ ఇప్పుడు సుమారు 30 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడ వలసినవారున్నారు. కాబట్టి రేపంతా దీనిపైన చర్చ జరిపి 27 వ తేదీ ఉదయం ముఖ్యమంత్రిగారి జవాబు పెట్టుకుంటే అందరికీ అవకాశం వస్తుంది కాబట్టి ఆవిధంగా చేస్తామని ప్రకటిస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ. ఆంజనేయులు (తాడేపల్లి గూడెం):—అధ్యక్షా పశ్చిమగోదావరి జిల్లా తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా మెట్ట ప్రాంతం. అనావృష్టి కారణంగా మంచి నీటి కొరత చాలా ఎక్కువగా వున్నది. ఆహారం ఇవ్వలేకపోయినా మంచినీటి సౌకర్యమైనా కలుగజేస్తే ప్రజలు సంతోషిస్తారు. మా జిల్లాకు డ్రాట్ రిలిఫ్ ఫండ్ వచ్చినప్పటికీ కూడా అది చాలక అన్ని ప్రాంతాలకూ పంపిణీ చేయలేక పోయినందువల్ల చాలా గ్రామాలలో మంచినీరు కూడలేక యిబ్బంది పడుతు న్నారు. కాబట్టి మంచినీటి కొరత తక్షణమే తీర్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను. బ్యాంకుల ద్వారానూ, వరపతి సంఘాల ద్వారానూ రైతులకు ఋణాలు లభ్యం కావడంలేదు. చిన్న రైతులకు—వారివ్వవలసిన హామీలను సడలించి వరపతిసంఘాల ద్వారా, బ్యాంకుల ద్వారా అప్పు యిచ్చినట్లయితే మంచినీరు పండించి రైతులు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడగలరు మా జిల్లాలో మెట్ట ప్రాంతాలలో కరెంటు సప్లయ పరిగా లేనందున బోర్ పోర్టు సుంచి నీరు తీసుకోలేక రైతులు ఆందోళన చెందు

తన్నారు. కావున, లక్ష్మీనీటి సప్లయ చేయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఈ మధ్య కరెంటు సప్లయలో 25 వర్సంటు కట్ చేసినట్లుగా గెజెట్ లో చూశాము. పరిశ్రమలకూ, వాడుకోడానికి కట్ చేసినా ఫర్వాలేదు కానీ వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే బోర్ వెల్స్ కు యిచ్చే సప్లయ కట్ చేసినట్లయితే వంటబూర్తిగా దెబ్బతింటాయి. కావున ప్రభుత్వం పునరాలోచనచేసి వ్యవసాయానికి సంబంధించిన కరెంటు పూర్తిగా యివ్వాలని కోరుతున్నాను, మా పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో అదనపు సాగు, ముంపు నివారణ రెండు లక్ష్యాలు సమన్వయంచేసి అనుమోల్లంక ప్రాజెక్టు అని ఒకటి ఉంది. ఎర్రకాలువకు రెండువైపులా రెండు కొండలు ఉండడంవల్ల సహజసిద్ధమైన రిజర్వాయరు అక్కడ ఏర్పడుతుందని కాటన్ దొరగారు 1908 లో ప్లాను తయారు చేయించారు. దానిక్రింద 60 వేల ఏకరాలు సాగుచేయించవచ్చును. 1968 వ సంవత్సరంలో మిత్రా కమిటీ వారు కూడా పరిశీలించినారు. సాంకేతిక నిపుణులు కూడా పరిశోధనలు జరిపి సమగ్రమైన పథకం రూపొందించినట్లు తెలుస్తున్నది. అక్కడ వ్యవసాయంలో నిపుణులైన రైతాంగం ఉన్నారు. వర్షాధారంతోను బోర్ వెల్స్ తోను వంటలు పండిస్తున్నారు సహజసిద్ధమైన నీరు సప్లయ ఐతే అత్యధిక సంఖ్యాకులైన పేద రైతాంగానికి లాభదాయకంగా ఉంటుంది, దేశానికి లాభదాయకంగా ఉంటుంది. అంతేకాక తాడేపల్లి గూడెం, తణుకు, భీమవరం తాలూకాలలో మురుగునివారణకు కూడా ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం వారు దీని విషయమై శ్రద్ధతోనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—పశ్చిమ రేపు ఉదయం 8-30 గంటలకు వాయిదా వేయడమైనది.

7.41 P. M. (The House then adjourned till Half-past Eight of the Clock on Saturday the 25 March, 1972.)

